

MGA PULONG PARA HAN KATALWASAN

**AN EVANGELIO SUMALA KAN JUAN
AN SURAT NI PABLO SA MGA TAGA ROMA**

Amo ini an waray nga paghubad han baraan nga kasuratan ginhubad han mga Baptist nga mga misyonaryo. Kinuha tikang han King James Bible. Ini amo an primero nga paghabad. Padayon nga paghuhubaron an mga pulong han Diyos parahan mga waraynon basi han kasugonan han Diyos.

EDUCATIONAL COURSES

P.O. Box 0623
Cagayan de Oro 9000
Mindanao, Philippines

(Waray-Waray)

AN EVANGELIO SUMALA KAN JUAN

CAPITULO 1

AN POLONG NGA NAHIMO
NGA UNOD.

Sa tinikangan mao an Polong, Ngan an Polong kaupod sa Dios, ngan an Polong mao an Dios.

2 Mao man ta sa tinikangan kaupod sa Dios.

3 An ngatanan nga mga butang ginhimo pinaagi sa iya; ngan kon waray siya waray sin bisan nano nga butang nga nahimo sa mga ginhi-mo.

4 Sa iya mao an kinabuhi; ngan an kinabuhi mao an kahayag san mga tawo.

5 Ngan an kahayag naglalamrag sa kasisidman; ngan an kasisidman waray makapirdi sini.

6 May sayu nga tawo nga ginpada-tikang sa Dios, nga an ngaran si Juan.

7 Mao man ta an nagpakadi para sayu nga testigo, sa pagpamatuod sa kahayag, agud an ngatanan pinaagi sa iya tumoo.

8 Siya diri mao an kahayag, kondi iginpadara sa pagpamatuod san kahayag.

9 Siya mao an ungod nga Kahayag, nga naglalamrag sa kada tawo nga tikadi sa kalibutan.

10 Siya nakada sa kalibutan, ngan an kalibutan ginhimo pinaagi sa iya, ngan an kalibutan waray kumilala sa iya.

11 Siya nagpakadi sa iya kalugaringon, ngan an iya kalugaringon waray siya karawata.

12 Kondi sa ngatanan nga kinarawat sa iya, sa ira iginhatag niya an gahum nga magin mga anak nga lalaki san Dios, bisan sa ira nga natoo sa iya ngaran:

13 Nga iginpanganak, diri san dugo, o san kaburot-on san unod, o san kaburot-on san tawo, kondi san Dios.

14 Ngan an Polong nahimo nga unod, ngan nag-istar sa aton, (ngan aton naimdan an iya himaya, an himaya nga sugad nga bugtong nga san Amay), puno san grasia ngan kamatuoran:

15 Si Juan nagpamatuod mahitungod sa iya, ngan nag guliat, nga nasugad, Ini mao siya adton akon ginbabagaw, Siya nga tikadi orhi sa akon magigin una sa akon: kay siya una sa akon.

16 Ngan sa iya kabug-osan an ngatanan aton nakarawat, ngan grasia tungod sa grasia.

17 Kay an balaud iginhatag pinaagi kan Moses, an grasia ngan kamatuoran inabot pinaagi kan Jesu-Cristo.

18 Waray tawo nga nakaimod sa Dios sa bisan man san-o; an bugtong la nga Anak nga lalaki nga lalaki, nga nakadto sa dughan san Amay, siya mao an nagpakilala sa iya.

19 Ngan ini mao an pagpamatuod ni Juan, san an mga Judio magpada-sin nga kapadian ngan mga Levita tikang sa Jerusalem agud magpakiana sa iya, Sin-o ka ba?

20 Ngan siya nag-asoy, ngan waray magdiwara; kondi nag-asoy, Ako diri an Cristo.

21 Ngan sira nagpakiana sa iya, Nano man? Ikaw ba si Elias? Ngan siya nagsugad, diri ako. Ikaw ba an propeta? Ngan siya nagbaton, diri.

22 Ngan nagsugad sira ngadto sa iya, Sin-o ka ba? agud kami makahatag sin baton sa kanra nga nagsugo sa amon. Nano an maisusugad

JUAN

mo sa imo kalugaringon?

23 Siya nagsugad, Ako mao an tingog san sayu nga nag guguliat didto sa kamingawan, Tadonga an dalan san Ginoo, sugad sa ginsugad ni propeta Isaias.

24 Ngan sira nga mga ginsugo ti-kang sa mga Faresio.

25 Ngan sira nagpakiana sa iya, ngan nagsugad ngada sa iya, kay nano nga nagbabaptismo ka man, kon ikaw diri mao an Cristo, o si Elias, o an propeta?

26 Si Juan nagbaton sa ira, nga nasugad, Ako nagbabaptismo sa tubig: kondi may sayu nga natugbos dida sa iyo, nga diri niyo kilala;

27 Siya mao adton tiabot sunod sa akon una pa sa akon, ngan ako diri kaangay-sayu nga magtangkang sa sintas san iya sapatos.

28 Ini nga mga butang nahinabot sa Betabara sa onhan san Jordan, nga diin si Juan nagbabaptismo.

29 Sa sinunod nga adlaw si Juan nakaimod kan Jesus nga tiabot ngada sa iya, ngan nagsugad, Kitaa an Cordero san Dios, nga nagkukuha san sala san kalibutan.

30 Mao ini siya an akon ginsugad, sunod sa akon tiabot an sayu nga lalaki nga una pa sa akon: kay siya una sa akon.

31 Ngan ako waray kumila sa iya: kondi agud siya maipahayag sa Israel, sanglit nagpakadi ako nga nagbabaptismo sa tubig.

32 Ngan si Juan nagpamatuod, nga nasugad, Naimdan ko an Espiritu nga nalusad tikang sa langit pareho san sarapati, ngan iton hinugpo sa iya.

33 Ngan ako waray kumila sa iya: kondi siya nga nagsugo sa akon pagbaptismo sa tubig, mao man ta an nagsugad ngadi sa akon, Adton maimdan mo nga paglusaran san Espiritu, ngan magpabilin dida sa iya, mao siya an magbabaptismo pinaagi sa Baraan nga Espiritu.

34 Ngan ako nakaimod, ngan nagpamatuod nga ini mao an Anak nga lalaki nga lalaki san Dios.

4

35 Sa sinunod nga adlaw natugbos utro si Juan, ngan duha san iya mga disipulo;

36 Ngan nagimod kan Jesus samtang siya naglalakaw, siya nagsugad, Kitaa an Cordero san Dios!

37 Ngan an duha nga mga disipulo nakabati san iya pagbagaw, ngan sira nagsunod kan Jesus.

38 Ngan liningi si Jesus, ngan naimdan sira nga nagsisinunod, ngan nagsugad ngadto sa ira, Nano an iyo ginbahanap? Sira nagsugad ngadto sa iya, Rabbi, (nga kon paghuhubaron, Magturotudo) diin ka ba naistar?

39 Siya nagsugad ngadto sa ira, Kadi ngan imdi. Sira kinadto ngan naimdan kon diin siya naistar, ngan inistar kaupod niya siton nga adlaw: kay iton mag-iikanapulo na an oras.

40 Sayu san duha nga nakabati sa pagbagaw ni Juan, ngan sumunod sa iya, mao si Andro, nga kan Simon Pedro bugto.

41 Una niya nga naagian an iya kalugaringon nga bugto nga si Simon, ngan nagsugad ngadto sa iya, Amon naagian an Messias, nga kon paghuhubaron, an Cristo.

42 Ngan iya gindara siya ngadto kan Jesus. Ngan san pakakita ni Jesus sa iya, siya nagsugad, Ikaw si Simon an anak nga lalaki ni Jona; ikaw pagtatawagong nga Cepas, nga kon paghuhubaron, Sayu nga bato.

43 Sa sinunod nga adlaw si Jesus tipakadto sa Galilea, ngan iya naagian si Felipe, ngan nagsugad ngadto sa iya, Sunod sa akon.

44 Si Felipe taga Betsaida, sa bungto ni Andro ngan Pedro.

45 Naagian ni Felipe si Natanael, ngan nagsugad ngadto sa iya, Amon naagian siya, adton iginsurat ni Moses sa balaud, ngan san mga propeta, si Jesus nga taga Nazaret, an anak nga lalaki ni Josep.

46 Ngan si Natanael nagsugad ngadto sa iya, May ba dida maopay nga butang nga magawas tikang sa Nazaret? Si Felipe sinugad ngadto sa iya, Kadi ngan imdi.

47 Naimdan ni Jesus si Natanael nga naduok sa iya, ngan nagsugad mahitungod sa iya, Kitaan an sayu nga ungod nga Israelita, nga sa iya waray limbong!

48 Si Natanael nasugad ngada sa iya, Diin mo ako nakilala? Si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, Antis ka gintawag ni Felipe, san ikaw nakadto sa sirong san kahoy nga igos, naimdan ko ikaw.

49 Si Natanael nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, Rabbi, ikaw an Anak nga lalaki san Dios; ikaw an Hadi san Israel.

50 Si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, Tungod ba nga ako nagsugad ngada sa imo, naimdan ko ikaw sa sirong san kahoy nga igos, kaya ka natoo? makakaimod ka sin mas durodako nga mga butang kaysa sini.

51 Ngan siya nagsugad ngadto sa iya, Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, Maiimdan niyo nga an langit abrido, ngan an mga anghel san Dios nasaka ngan nalugsad dida sa Anak nga lalaki san tawo.

CAPITULO 2

AN SIYAHAN NGA - MILAGRO, GINBUHAT NI
JESUS DIDTO SAN - KASAL SA CANA

Ngan sa ikatulo ka adlaw nagka-yaon sin sayu nga kasal didto sa Cana san Galilea; ngan an iroy ni Jesus nakadto:

2 Ngan gindapit si Jesus, ngan an iya mga disipulo, ngadto sini nga kasal.

3 Ngan san nanginginahanglan na sira irimnon, an iroy ni Jesus nagsugad ngadto sa iya, Waray na sira irimnon.

4 Si Jesus nagsugad ngadto sa iya, Babaye nano an mahihimo ko sa imo? an akon oras diri pa naabot.

5 An iya iroy nagsugad ngadto sa mga surogoon, Bisan nano nga iya igsugad ngada sa iyo, buhata niyo.

6 Ngan may-yaon nakabutang didto unom nga tadyaw nga bato, subay sa batasan san paglimpya san

mga Judio, nga nasusudlan sin duha o tulo ka banga an kada sayu.

7 Si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Puno-a an mga tadyaw sin tubig. Ngan ira ginpuno hasta sa gang-gang.

8 Ngan siya nagsugad ngadto sa ira, Igawas niyo yana, ngan dad-a ngadto sa gobernador san kombete. Ngan ira gindara iton.

9 Ngan san matadihan san tinaporan san kombete an tubig nga nahimo nga irimnon, ngan waray sabot kon diin iton tikang: (kondi an mga surogoon nga nagsarok san tubig maaram); an gobernador san kombete gintawag an kinasal nga lalaki.

10 Ngan nagsugad ngadto sa iya, An kada tawo una nga ginbutang an maopay nga irimnon; ngan kon magpakainom na san maopay, mao na ginbutang an diri maopay nga irimnon: kondi gintimos mo an maopay nga irimnon hasta yana.

11 Ini an tinikangan san mga milagro nga ginbuhat ni Jesus sa Cana san Galilea, ngan iginpadayag didto an iya himaya; ngan an iya mga disipulo nagtoo sa iya.

12 Katima sini siya linugsad sa Capernaum, siya, ngan an iya iroy ngan an iya mga kabugtoan, ngan an iya mga disipulo: ngan sira nagpadayon didto diri damo nga mga adlaw.

13 Ngan an paskua san mga Judio harani na, ngan si Jesus sinagka ngadto sa Jerusalem,

14 Ngan naagian didto sa templo adton mga nanbabaligya sin mga baka ngan mga karnero ngan mga sarapati, ngan an mga paragbalyo kuwarta nga nangangalingkod:

15 Ngan san pakahimo niya sin sayu nga latigo tikang sa digtoy nga mga higot, iya ginpaiwas sira ngatanan pagawas san templo, ngan an mga karnero, ngan an mga baka; ngan igintakbo an mga kuwarta san mga paragpabalyo, ngan pinanlabug an mga lamesa;

16 Ngan nagsugad ngadto sa ira

nga nanbabaligya mga sarapati, kuhaa ini nga mga butang dinhi; ayaw paghimoa an balay san akon Amay nga balay nga baligyaan.

17 Ngan an iya mga disipulo nakahinumdom nga iton nakasurat, An talinguha san imo balay an nagkaon sa akon.

18 Ngan nagbaton an mga Judio ngan nagsugad, Nano nga tigaman an imo ipapaimod sa amon, nga sugad nga imo ginbubuhat ini nga mga butang?

19 Si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa ira, Wakaya ini nga templo, ngan sulod sin tulo kaadlaw akon titindogon ini.

20 Ngan nagsugad an mga Judio, Kuwarenta ngan unom ka tuig ini nga templo gintindog, ngan pagtiindogon mo sin tulo la kaadlaw?

21 Kondi siya nagbabagaw mahitungod sa templo san iya lawas.

22 Sanglit san siya mabanhaw tikang sa mga minatay, an iya mga disipulo nakahinumdom nga siya nagbagaw sini ngadto sa ira; ngan sira nagtoo sa kasuratan, ngan sa polong nga kan Jesus igsugad.

23 Ngan san siya nakada sa Jerusalem san paskua, sa adlaw san fiesta, damo an nagtoo sa iya ngaran, san ira maimdan an mga milagro nga iya ginbuhat.

24 Kondi si Jesus waray igtapod an iya kalugaringon ngadto sa ira, tungod siya maaram sa ngatanan nga mga tawo.

25 Ngan diri na kinahanglan nga an sin-o man magpamatuod mahitungod san tawo: kay siya maaram kon nano an aada sa tawo.

CAPITULO 3

SI JESUS NGAN SI NICODEMO:
AN BAG-O NGA PAGKATAWO

May sayu nga lalaki sa mga Fariseo, an ngaran si Nicodemo sayu nga labaw san mga Judio:

2 Mao manta an kinadto kan Jesus san gab-i, ngan nagsugad ngadto sa iya Rabbi, kami maaram nga ikaw magturoturo nga tikang sa Dios: kay

waray tawo nga makakabuhat sini nga mga milagro nga imo ginbuhat labot la kon an Dios kaupod niya.

3 Si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, Kamatuoran, kamatuoran, Ako nagsugad ngada sa imo, Labot nga an tawo ig-anak utro, siya diri makakaimod sa ginhadian san Dios.

4 Si Nicodemo nagsugad ngadto sa iya, Paonan-o an tawo ig-anak kon siya arog na? makakasulod pa ba siya sa ikaduha ka bisis ngadto sa tiyan san iya iroy, ngan ig-anak?

5 Si Jesus nagbaton, Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa imo, Labot nga an tawo ig-anak san tubig ngan san Espiritu, siya diri makakasulod ngadto sa ginhadian san Dios.

6 An igin-anak sa unod unod; ngan an igin-anak sa Espiritu sa espiritu.

7 Ayaw kahipausa nga Ako nasugad ngada sa imo, Kamo kinahanglan ig-anak utro.

8 An hangin nahuyop kon diin karuyag, ngan imo nababatan an tunog siton kondi diri mahisumat kon diin iton tikang ngan ngain iton mapakadto: sugad man an kada tagsa nga igin-anak sa Espiritu.

9 Si Nicodemo nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, Paonan-o ini nga mga butang mahinabo?

10 Si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, Ikaw sayu nga magturoturo sa Israel, ngan diri maaram sini nga mga butang?

11 Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa imo, Kami naghabagaw sadton amon nahibabaroan, ngan nagpamatuod sadton amon naimdan; ngan waray niyo karawata an amon pagtistigo.

12 Kon Ako nagsumat sa iyo san tunan-on nga mga butang, ngan kamo waray tumoo, paonan-o kamo matoo, kon Ako magsumat sa iyo san langitnon nga mga butang?

13 Ngan waray tawo nga sinaka sa langit, kondi siya nga linusad tikang sa langit, an Anak nga lalaki san tawo nga aadto sa langit.

14 Ngan sugad san pag-alsaha ni Moses san halas didto sa kamingawan, sugad man kinahanglan an Anak nga lalaki san tawo pag-alsahon:

15 Agud an bisan sin-o nga tumoo sa iya diri mawara, kondi may yaon kinabuhi nga dayon.

16 Kay an Dios nahigugma gud san kalibutan, nga iya iginhatag an iya bugtong nga Anak nga lalaki, agud an bisan sin-o nga tumoo sa iya diri mawara, kondi may-ada kinabuhi nga waray katapusan.

17 Kay an Dios waray magpadara sa iya Anak nga lalaki ngadi sa kalibutan agud hukman an kalibutan; kondi agud an kalibutan maluwas pinaagi sa iya.

18 Siya nga natoo dida sa iya diri na paghuhukman: kondi siya nga diri natoo ginhukman na sin sirot, tungod siya diri natoo sa ngaran san bugtong nga Anak nga lalaki san Dios.

19 Ngan ini mao an paghukom, nga an kahayag nagpakanhi sa kalibutan, ngan an mga tawo ginhi-gugma an kasisidman kaysa sa kahayag, tungod an ira mga buhat magraut.

20 Kay an kada sayu nga nagbubuhat sin maraut nasisina san kahayag, ngan diri naduok sa kahayag bangin an iya mga buhat pag-sawayon.

21 Kondi siya nga nagbubuhat san kamatuoran naduok sa kahayag, agud an iya mga buhat maipadayag, nga iton ginhimo san Dios.

22 Katima sini nga mga butang nagpakadto si Jesus ngan an iya mga disipulo ngadto sa tuna san Judea; ngan didto nag-istar siya kapud nira, ngan nanbaptismo.

23 Ngan si Juan liwat nanbabaptismo sa Enon harani sa Salim, tungod may damu nga tubig didto: ngan sira inabot ngan nabaptismo-han.

24 Kay si Juan waray pa maisulod ngadto sa prisohan.

25 Ngan dida nagkayaon sin pangutana sa butnga sa mga disipulo

ni Juan ngan san mga Judio mahitungod sa paglilimpiyo.

26 Ngan sira kinadto ngadto kan Juan, ngan nagsugad ngadto sa iya, Rabbi, siya nga kaupod mo sa tabok san Jordan, nga sa iya ikaw nagtistigo, kitaa, mao man ta an nanbabaptismo, ngan an ngatanan nga mga tawo napakadto sa iya.

27 Si Juan nagbaton ngan nagsugad, An sayu nga tawo diri makakarawat, labot nga iton ginhatag sa iya tikang sa langit.

28 Kamo an iyo kalugaringon an magpapamatuod sa akon, nga ako nagsugad, Ako diri mao an Cristo, kondi nga ginpadara ako antis siya.

29 Siya nga tagyaon san ikakasal nga babaye mao an ikakasal nga lalaki: kondi an sangkay san ikakasal nga lalaki, nga natugbos ngan namamati sa iya, nalilipay gud sin dako tungod san tingog san ikakasal nga lalaki: sanglit ini nga akon kalipay natuman.

30 Siya kinahanglan ipa-igbaw, kondi ako kinahanglan ipa-ubos.

31 Siya nga nagpakadi tikang sa igbaw labaw sa ngatanan: siya nga taga tuna tunan-on, ngan nagbabagaw san tunan-on: siya nga kinanhi tikang sa igbaw labaw sa ngatanan.

32 Ngan kon nano an iya naimdan ngan nabatian, iton iya ginpapamatud-an ngan waray tawo nga kinarawat san iya pagpamatuod,

33 Siya nga nagkarawat san iya pagpamatuod nagbutang sa iya selyo nga an Dios ungod.

34 Kay siya nga ginsugo san Dios nagbabagaw san polong san Dios: kay an Dios waray maghatag san Espiritu pinaagi san sukul dida sa iya.

35 An Amay nahigugma sa Anak nga lalaki, ngan ginhatag an ngatanan nga mga butang ngada sa iya mga kamot.

36 Siya nga natoo sa Anak nga lalaki may yaon kinabuhi nga waray katapusan: ngan siya nga diri natoo sa Anak nga lalaki diri makakaimod san kinabubi; kondi an kasina san Dios magpapabilin dida sa iya.

CAPITULO 4

AN BABAYE NGA TAGA SAMARIA

Sanglit san an Ginoo mahibaro nga an mga Fariseo nakabati nga si Jesus naghimo ngan nanbaptismo sin darodamu pa nga mga disipulo kaysa kan Juan,

2 (Bisan si Jesus mismo waray magbaptismo, kondi an iya mga disipulo),

3 Siya binaya sa Judea, ngan kinadto utro sa Galilea.

4 Ngan siya kinahanglan gud umagi sa Samaria.

5 Ngan inabot siya sa sayu nga bungto san Samaria, nga gintatawag Sikar, harani sa parcela san tuna nga kan Jacob ginhatag sa iya anak nga lalaki nga si Josep.

6 Ngan an atabay ni Jacob nakadto didto. Sanglit si Jesus, nga nata-tanglayan san iya paglakawon, liningkod didto harani sa atabay: iton mag-iikaunom na an oras.

7 May inabot nga sayu nga babaye nga taga Samaria agud magalog sin tubig: Si Jesus nagsugad ngadto sa iya, Tagi Ako sin mainom.

8 (Kay an iya mga disipulo nagpakadto ngadto sa bungto para magbalyo pagkaon).

9 Ngan nasugad an babaye nga taga Samaria ngadto sa iya, Panonan-o nga ikaw, nga sayu nga Judio, nangangaro sin mainom sa akon, nga ako sayu nga babaye nga taga Samaria? Kay an mga Judio diri nakikipag-istorya sa mga Samariahanon

10 Si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, Kon ikaw nakila san regalo san Dios ngan kon sin-o iton nga nasugad sa imo, Tagi Ako sin mainom; ikaw mangangaro sa iya ngan Maghahatag sa imo sin buhi nga tubig.

11 An babaye nasugad ngadto sa iya, Sir, waray ka sadang itabo, ngan an atabay halarom: tikang man diin an imo buhi nga tubig?

12 Ikaw ba darudako kaysa san amon amay nga si Jacob, nga naghatag sa amon san atabay, ngan si-

ya nag-inom dinhi, ngan an iya mga anak, ngan an iya mga kabakahan?

13 Si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, Bisan sin-o nga uminom sini nga tubig mauuhaw utro:

14 Kondi bisan sin-o an uminom san tubig nga akon ighahatag sa iya diri na pag-uuhawon; kondi an tubig nga Akon ighahatag sa iya magigin atabay san tubig nga magbuburabud ngadto sa waray katapusan nga kinabuhi.

15 An babaye nasugad ngadto sa iya, Sir, tagi ako sini nga tubig, agud diri na ako pag-uuhawon, o kumanhi dinhi para mag-alog.

16 Si Jesus nagsugad sa iya, Kadto, tawaga an imo asawa, ngan kadi dinhi.

17 An babaye nagbaton ngan nagsugad, waray Ako asawa. Si Jesus nagsugad ngadto sa iya, Maopay an imo pagkasugad, waray Ako asawa:

18 Kay ikaw nakalima na asawa; ngan siya nga ada sa imo yana diri mo asawa: dida siton nagbagaw ka san kamatuoran.

19 An babaye nasugad ngadto sa iya, Sir, naabat ko nga ikaw sayu nga propeta.

20 An amon mga ginikanan nagsingba dinhi sini nga bukid; ngan nasugad kamo, nga sa Jerusalem mao an lugar nga diin an mga tawo angay magsingba.

21 Si Jesus nasugad ngadto sa iya, Babaye, toora ako, an oras maabot, nga diri la dinhi sini nga bukid, o sa Jerusalem, magsisingba sa Amay.

22 Kamo nasingba sa diri niyo nahihibaroan kon nano: kami maaram kon nano an amon ginsisingba: kay an kaluwasan para sa mga Judio.

23 Kondi an oras maabot, ngan yana na, nga an ungod nga mga magsiringba magsisingba sa Amay sa Espiritu ngan sa kamatuoran: kay an Amay naghahanap sin sugad siton nga pagsingba sa iya.

24 An Dios Espiritu: ngan sira nga nasingba sa iya kinahanglan mag-

singba sa iya sa espiritu ngan sa kamatuoran.

25 An babaye nasugad sa iya, Ako maaram nga an Messias maabot, nga gintatawag Cristo: sa pagabot niya, siya magsusumat sa amon san ngatanan nga mga butang.

26 Si Jesus nasugad ngadto sa iya, Ako nga nagbabagaw ngada sa imo mao siya.

27 Ngan didi sini inabot an iya mga disipulo, ngan nanhipausa nga siya nakikipag-istorya sa babaye: kondi waray tawo nga nagsugad, Nano an imo ginhahanap? o, Kay nano nga nakikipag-istorya ka sa iya?

28 Ngan ginbayaan san babaye an iya tibud, ngan nagpakadto sa bungto, ngan nasugad didto sa mga tawo.

29 Kadi, imda an sayu nga lalaki, nga nagsumat sa akon san ngatanan nga mga butang nga akon ginhimo: diri ba mao ini an Cristo?

30 Ngan sira ginawas sa bungto, ngan nagpakadto sa iya.

31 Samtang an iya mga disipulo nanginginyupo sa iya, nga nasugad, Magturutdo, kaon.

32 Kondi siya nagsugad ngadto sa ira, Ako may yaon pagkaon nga karonon nga diri niyo nahihibaroan.

33 Sanglit naghirohimangraw an iya mga disipulo sa kada-tagsa, May tawo ba nga nagdara sa iya sin pagkaon?

34 Si Jesus nasugad ngadto sa ira, An akon pagkaon mao an pagbuhat san kaburut-on niya nga nagpadara sa akon, ngan sa paghuman san iya trabaho.

35 Diri ba nasugad kamo, May yaon pa upat ka bulan ngan maabot na an pag-ani? kita, Ako nasugad ngada sa iyo, iglantaw niyo an iyo mga mata, ngan imdi an mga umahan; kay sira mga busag na para anihon.

36 Ngan siya nga nag-aani makakarawat sin bayad ngan nagtitirok sin bunga ngadto sa kinabuhì nga dayon: agud siya nga nagtanom ngan nag-aani malipay pareho.

37 Ngan dinhi sini an surumatanom ungod, Sayu an nagtatanom, ngan iba an nag-aani.

38 Ako nagsogo sa iyo pag-ani sadton waray niyo pagpagali: an iba nga mga tawo an nagpagal, ngan kamo sinulod ngadto san ira mga ginpaglan.

39 Ngan damo san mga Samaritanhon siton nga bungto nagtoo sa iya tungod san sumat san babaye, nga nagpamatuod, Siya nagsumat sa akon san ngatanan nga akon ginbuhat.

40 San an mga Samaritanhon nagkaabot ngadto sa iya, sira nanginyupo sa iya para siya magpabilin kaupod nira: ngan siya nagpabilin didto duha ka adlaw.

41 Ngan damo pa an nagtoo tungod san iya polong;

42 Ngan nagsugad ngadto sa babaye, Yana kami natoo, diri tungod san sumat: kay kami nabati mismo, ngan nahibaro nga mao gud ini an Cristo an Manluluwas san kalibutan.

43 Ngan katima san duha ka adlaw siya nilarga dida, ngan nagpakadto sa Galilea.

44 Kay si Jesus mismo nagpamatuod, nga an propeta waray tungod sa iya kalugaringon nga tuna.

45 Ngan san pag-abot niya sa Galilea, kinarawat siya san mga taga Galilea, san maimdan an ngatanan nga mga butang nga iya ginbuhat sa Jerusalem dida sa kombite: kay sira liwat nagpakadto ngadto sa kombite.

46 Sanglit si Jesus kinadto utro ngadto sa Cana san Galilea, nga diin iya ginhimo an tubig nga alak. Ngan didto may sayu nga kilalado nga tawo, nga an iya anak nga lalaki masakit sa Capernaum.

47 San siya makabati nga si Jesus ginawas tikang sa Judea pakadto sa Galilea, siya nagpakadto sa iya, ngan nakimalooy sa iya nga siya lumusad, ngan bulongon an iya anak nga lalaki: kay siya tikamatay na.

48 Ngan nagsugad si Jesus ngadto

sa iya, Labot nga ikaw makaimod sin mga tigaman ngan mga urusahon, ikaw diri matoo.

49 An kilalado nga tawo nasugad ngadto sa iya, Sir, lusad antis an akon anak mamatay.

50 Si Jesus nasugad ngadto sa iya, Lakaw na; an imo anak nga lalaki buhi. Ngan an tawo tinoo sa polong nga kan Jesus iginbagaw ngadto sa iya, ngan siya linakaw.

51 Ngan san siya tipalugsad na, an iya mga surogoon gintapo siya, ngan ginsumatan siya, nga nasugad, An imo anak nga lalaki buhi.

52 Ngan nagpakiana siya sa ira, sa oras kon san-o siya gintikangan pag-opay. Ngan sira nagsugad ngadto sa iya, Kahapon sa ikapito an oras an hiranat binaya sa iya.

53 Sanglit an amay nahibaro nga iton man ta an oras, san nagsugad si Jesus sa iya, An imo anak nga lalaki buhi: ngan siya tinoo, ngan an iya bug-os nga panimalay.

54 Ini utro mao an ikaduha nga milagro nga kan Jesus ginbuhat, san siya kumadto sa Galilea tikang sa Judea.

CAPITULO 5

AN PAG OPAY SAN PARALITIKO

Katima sini inabot an fiesta san mga Judio; ngan si Jesus sinaka sa Jerusalem.

2 Ngan didto sa Jerusalem harani san ganghaan san mga karnero may sayu nga parigoan, nga gintatawag sa Hebreo nga binagwan Betesda, nga may lima nga portiko.

3 Didi sini nangangahigda an kadam-an nga mga masakitnon nga katawhan, mga buta, mga pilay, mga paralitiko, nga naghuhulat sa pagkiwaha san tubig.

4 Kay an sayu nga anghel nalusad sa eksakto nga panahon ngadto sa parigoan, ngan ginkikiwa an tubig: An bisan sin-o nga mahiona makalusad katima makiwa an tubig nag-oopay an bisan nano nga sakit nga ada sa iya.

5 Ngan an sayu nga lalaki nakad-

to didto, nga may trenta ngan walo na katuig nga may sakit.

6 San maimdan ni Jesus nga siya nakahigda, ngan nahibaro nga siya maiha na nga panahon siton nga kamutangan, siya nasugad ngadto sa iya, Karuyag mo ba mag-opay?

7 An masakitnon nga lalaki nagbaton sa iya, Sir, waray ako sin tawo, kon an tubig kiwahon, para ibutang ako ngadto sa pariguan: kondi samtang tikadto ako, an iba nakalusad na antis ako.

8 Si Jesus nasugad ngadto sa iya, Buhat, kuhaa an imo higdaan ngan lakaw.

9 Ngan sa kadagmitan an lalaki nag-opay, ngan ginkuha an iya higdaan, ngan naglakaw: ngan adto adlaw san iparahuway.

10 Sanglit an mga Judio nagsugad ngadto sa iya nga nabulong, Ini adlaw san iparahuway: iton diri subay sa balaud nga magdara san imo higdaan.

11 Siya nagbaton sa ira, Siya nga nagbulong sa akon, mao ta an nagsugad sa akon, Kuhaa an imo higdaan, ngan lakaw.

12 Ngan nagpakiana sira sa iya, Sin-o nga tawo adton nagsugad ngada sa imo, Kuhaa an imo higdaan, ngan lakaw?

13 Ngan siya nga nabulong waray makakilala kon sin-o adto: kay si Jesus binmulag paharayo, kay damo nga tawo an nakada siton nga lugar.

14 Katima sini naagian siya ni Jesus didto sa templo, ngan nagsugad ngadto sa iya, Kita, ikaw maopay na: ayaw na pagpakasala, bangin labi nga maraot nga butang an umabot ngada sa imo.

15 An lalaki binaya, ngan nagsumat sa mga Judio nga si Jesus adto, nga nagbulong sa iya.

16 Ngan tungod sini gin timaraot san mga Judio si Jesus, ngan ginhanap siya agud patayon, tungod iya ginbuhat ini nga mga butang sa adlaw san iparahuway.

17 Kondi si Jesus nagbaton sa ira, An Akon Amay nagtatrabaho hasta

yana, ngan ako nagtatrabaho.

18 Sanglit an mga Judio ginhinanap siya agud patayon, tungod siya diri la nagwakay san adlaw san iparahaway, Kondi nagsugad liwat nga an Dios mao an iya Amay, ginhihimo an iya kalugaringon nga tupong sa Dios.

19 Ngan nagbaton si Jesus ngan nagsugad sa ira, Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, An Anak nga lalaki waray magbuhahat sa iya kalugaringon, kondi kon nano an ginbuhahat san Amay: kay bisan nano nga mga butang an iya ginhihimo, ini liwat an ginhihimo san Anak nga lalaki sa mao nga paagi.

20 Kay an Amay nahigugma sa Anak nga lalaki, ngan ginpaimod sa iya an ngatanan nga mga butang nga iya ginbubuhahat: ngan siya magpapaimod sa iya san darudako nga mga buhat kaysa sini, agud kamo manhipausa.

21 Kay sugad man nga an Amay nagbabanhaw san mga minatay, ngan ginbubuhi sira; sugad man an Anak nga lalaki gin bubuhi adton iya maruyagan.

22 Kay an Amay diri naghuhukom sa tawo, kondi iginhatag an ngatanan nga paghukom ngadto sa Anak nga lalaki:

23 Agud an ngatanan magpasidungog sa Anak nga lalaki sugad san ira pagpasidungog sa Amay. Siya nga diri nagpasidungog sa Anak nga lalaki diri nagpasidungog sa Amay nga nagsugo sa iya.

24 Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, Siya nga namamati sa akon polong, ngan natuo sa iya nga nagsugo sa akon, may kinabuhi nga waray katapusan, ngan diri na hingangadto sa paghukom; kondi inagi na tikang sa kamatayon ngadto sa kinabuhi.

25 Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, An oras maabot, ngan yana na, nga an mga minatay makakabati sa tingog san Anak nga lalaki san Dios: ngan sira nga makakabati mabubuhi.

26 Kay sugad man an Amay may

kinabuhi sa iya kalugaringon; sugad man siya naghatag sa Anak nga lalaki nga magkayaon kinabuhi sa iya kalugaringon;

27 Ngan gintagan siya sin katungdanan para magbuhahat sin paghukom liwat, tungod siya an Anak nga lalaki san tawo.

28 Ayaw kahimangraw sini: kay an oras maabot, nga an ngatanan nga aadto sa mga lubnganan makakabati san iya tingog,

29 Ngan magkakagawas; sira nga nagbuhahat sin maopay, ngadto sa pagkabanhaw sa kinabuhi; ngan sira nga nagbuhahat sin maraot, ngadto sa pagkabanhaw sa paghukom sin sirot.

30 Ako sa akon kalugaringon waray mahihimo: sugad san akon nababatian, Ako maghuhukom: ngan an akon paghukom matadong; tungod diri ko ginhahanap an akon kalugaringon nga kaburaot, kondi an kaburut-on san Amay nga nagpadara sa akon.

31 Kon Ako nagpapamatuod mahitungod sa akon kalugaringon, an akon pagpamatuod diri totoo.

32 May iba nga nagpapamatuod mahitungod sa akon; ngan ako maaram nga an pagpamatuod nga iya ginpamatuod mahitungod sa akon ungod.

33 Kamo nagsugo ngadto kan Juan, ngan siya nagpamatuod san kamatuoran.

34 Kondi ako diri nakarawat sin pagpamatuod tikang sa tawo: kondi ini nga mga butang ginsusugad ko, nga agud kamo maluwas.

35 Siya mao an naglalaga ngan naglalamrag nga kahayag: ngan kamo naruyag paglipay sa usa ka takna sa iya lamrag.

36 Kondi ako may yaon darudako nga pagpamatuod kaysa kan Juan: kay-an mga buhat nga iginhatag sa akon san Amay agud tapuson, mao manta an mga buhat nga akon ginbuhahat, nagpapamatuod mahitungod sa akon, nga an Amay nagpadara sa akon.

37 Ngan an Amay mismo, nga nagpadara sa akon, an nagpamatuod mahitungod sa akon. Kamo waray pa gud makabati san iya tingog sa bisan san-o nga panahon, o makaimod san iya hitsura

38 Ngan kamo waray polong niya nga nagpapabilin sa iyo: kay siya nga ginpadara, waray kamo tomoo sa iya.

39 Usisa-a an mga kasuratan; kay sa ira kamo makakahunahuna nga kamo may yaon dayon nga kinabuhi: ngan ini sira mao an nagpapamatuod mahitungod sa akon.

40 Ngan kamo diri nakanhi sa akon, agud kamo magkayaon kinabuhi.

41 Ako diri nakarawat sin pasidungog tikang sa mga tawo.

42 Kondi ako maaram sa iyo, nga kamo waray gugma san Dios dida sa iyo.

43 Ako nagpakadi sa ngaran san akon Amay, ngan waray niyo ako karawata: kon an iba nagpakadi sa iya kalugaringon nga ngaran siya iyo kakarawaton.

44 Paonan-o kamo matoo, nga nakarawat pasidungog sa kada sayu, ngan diri naghahanap san pasidungog nga tikang sa Dios gud la?

45 Ayaw paghunahuna nga igsusumat ko kamo sa Amay: may sayu nga nagsusumat sa iyo, si Moses, nga iyo ginlalauman.

46 Kay kon kamo nagtoo kan Moses, Kamo matoo man sa akon. kay siya nagsurat mahitungod sa akon.

47 Kondi kon kamo diri natoo san iya nga ginsurat, paonan-o man kamo matoo san akon mga polong?

CAPITULO 6

PAGPAKAON SAN LIMA KAYUKOT

Katima sini nga mga butang si Jesus nagpakadto sa tabok san dagat san Galilea, nga mao an dagat san Teberias.

2 Ngan damo nga mga tawo an nagsunod sa iya, tungod nakaimod sira san iya mga milagro nga ginbuhahat dida sa ira nga mga magsakit.

3 Ngan si Jesus sinaka ngadto sa

bukid, ngan didto siya liningkod kapod san iya mga disipulo.

4 Ngan an paskua, an fiesta san mga Judio, harani na.

5 Ngan san isiplat ni Jesus an iya mga mata, ngan nakaimod san damo nga mga tawo nga tiduok ngada sa iya; siya nagsugad ngadto kan Felipe, Diin kita mabalyo tinapay, agud sira magpakakaon?

6 Ngan ini iya ginsugad agud pagpurbar sa iya: kay siya mismo maaram san iya pagbubuhaton.

7 Si Felipe nagbaton sa iya, Duha ka gatus ka denario nga kantidad sin tinapay diri pa maeksakto para sa kanra, agud an kada sayu sa ira makakuha sin ditoy.

8 Sayu san iya mga disipulo, si Andro, nga kam Simon Pedro bugto, nasugad ngadto sa iya,

9 May sayu nga bata nga lalaki dinhi, nga may lima nga tinapay nga sebada, ngan duha nga isda nga digtoy: kondi oonan-on man ini sinin nga kadam-an?

10 Ngan si Jesus nagsugad, Palingkura an mga tawo. Damo an banwa didto siton nga lugar. Sanglit an mga tawo nangalingkod, an ihap nga lima kayukot.

11 Ngan kinuha ni Jesus an mga tinapay; ngan san siya makapagpasalamat, iya ginbahinbahin sa mga disipulo, ngan an mga disipulo ngadto sa ira nga nangalingkod; ngan sugad man an mga isda sugad sa kadamu san ira karuyag.

12 San sira mabusog, siya nagsugad ngadto sa iya mga disipulo, Tiroka an mga tipik nga nanhibilin, agud waray makarag.

13 Sanglit ira ginpantirok, ngan napuno an dose nga mga basket san mga tinipik san lima nga tinapay nga sebada, nga nanhibilin nga sobra sa ira nga na nangaon.

14 Ngan adton mga tawo, san pakaimod nira san milagro nga ginbuhahat ni Jesus, nagsugad, Ini mao an kamatuoran nga propeta nga nagpakadi sa kalibutan.

15 Ngan si Jesus dida nakaabat nga

sira makada ngan kukuhaon siya sin pirit, agud himoon siya nga hadi, siya iniwarsa utro ngadto sa bukid nga nagsasayuan la.

16 Ngan san pag-abot san kakurolopon, an iya mga disipulo linugsad ngadto sa dagat,

17 Ngan nagkasakay ngadto sa sayu nga baluto, ngan tinabok sa dagat ngadto sa Capernaum. Ngan nagsisiron na, ngan si Jesus waray pa aabot ngadto sa ira.

18 Ngan an dagat nagtubo tungod san dako nga hangin nga hinuyop.

19 Dida san sira makabugsay sin lima ngan biente o trenta ka estadio, ira naimdan si Jesus nga naglalakaw sa dagat, ngan nagtitipaharani ngadto sa sakayan: ngan sira nagkahadlok.

20 Kondi nasugad siya ngadto sa ira, Ako ini; ayaw kahadlok.

21 Ngan sira nagkaruyag pagkarawat sa iya ngadto sa baluto: ngan sa kadagmitan an baluto dinoong sa tuna nga ira kakadtoan.

22 Sa Adlaw nga sinunod, san an kadam-an nga natugbos san luyo nga parte san dagat nakaimod nga waray sin iba nga baluto didto, kondi adto la nga ginsakyan san iya mga disipulo, ngan si Jesus waray umupod sa iya mga disipulo ngadto sa baluto, kondi an iya mga disipulo la an linarga.

23 (Kondi may inabot nga iba nga mga baluto tikang sa Tiberias harani ngadto sa lugar nga diin sira nanganon san tinapay, kahuman nga an Ginoo naghatag sin pagpasalamat:)

24 San pakaimod san mga tawo nga si Jesus waray didto, bisan an iya mga disipulo, sira gihapon nagkasakay sa baluto, ngan inabot sa Capernaum, naghahanap kan Jesus.

25 Ngan san pakaagi nira sa iya sa tabok san dagat, sira nagsugad ngadto sa iya, Rabbi, San-o ka abot didi?

26 Si Jesus nagbaton sa ira ngan nagsugad, Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad sa iyo, Kamo naghahanap sa akon, diri tungod kay

kamo nakaimod san mga milagro, kondi tungod kamo nakakaon san mga tinapay ngan nagkabusog.

27 Ayaw pagtrabaho tungod sa pagkaon nga nawawara, kondi tungod sa pagkaon nga nagpapadayon ngadto sa waray katapusan nga kinabuhi, nga ighahatag san Anak nga lalaki san tawo ngada sa iyo: kay siya ginselyohan san Dios Amay.

28 Ngan nagsugad sira ngadto sa iya, Nano an amon pagbubuhaton, agud kami makatrabaho san mga trabahoon san Dios?

29 Si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa ira, Mao ini an trabaho san Dios, nga tumoo sa iya nga iya ginsugo.

30 Sanglit sira nagsugad ngadto sa iya, Nano nga tigaman an ipapai-mod mo, agud amon maimdan, ngan tumoo sa imo? nano an imo ginta-trabaho?

31 An amon mga ginikanan nanganon sin manna didto sa kamingawan; sugad san nakasurat, Siya naghatag sa ira sin tinapay tikang sa langit agud kaanon

32 Ngan si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, Si Moses waray maghatag sa iyo sadton nga tinapay nga tikang sa langit; kondi an akon Amay naghatag sa iyo san ungod nga tinapay tikang sa langit.

33 Kay an tinapay san Dios mao siya nga linusad tikang sa langit; ngan naghatag kinabuhi ngadto sa kalibutan.

34 Ngan nagsugad sira ngadto sa iya, Ginoo, pirmi kami tagi sini nga tinapay.

35 Ngan si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Ako mao an tinapay san kinabuhi: siya nga naduok sa akon diri gugutomon; ngan siya nga natoo sa akon diri gud uuhawon.

36 Kondi Ako nasugad sa iyo, nga naimdan niyo ako, ngan waray kamo tumoo.

37 An ngatanaan nga iginhatag sa akon san Amay maduok sa akon, ngan siya nga naduok sa akon sa nano man

nga paagi diri ko igsasalikway.

38 Kay Ako nilusad tikang sa langit, diri pagbuhat san akon kalugaringon nga kaburot-on, kondi sa kaburot-on niya nga nagpadara sa akon.

39 Ngan ini mao an kaburot-on san Amay nga nagpadara sa akon, ngan an ngatanaan nga iya iginhatag sa akon diri ko wawaraon, kondi pagbabanhawon iton utro sa urhi nga adlaw.

40 Ngan ini mao an kaburot-on niya nga nagpadara sa akon, nga an kada sayu nga nakaimod sa Anak nga lalaki, ngan tumoo sa iya, magkayaon kinabuhi nga waray katapusan: ngan akon babanhawon siya sa urhi nga adlaw.

41 Ngan an mga Judio nagnurutob sa iya, tungod siya nagsugad, Ako an tinapay nga linusad tikang sa langit.

42 Ngan sira nagsugad, Diri ba ini si Jesus, an anak nga lalaki ni Josep, nga an iya amay ngan iroy kila naton? Paonan-o nga nakasugad siya, Ako linusad tikang sa langit?

43 Sanglit si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa ira, Ayaw kamo pagngurutob dida sa iyo kalugaringon.

44 Waray tawo nga nakakaduok sa akon, labot la an Amay nga nagpadara sa akon dad-on siya: ngan akon babanhawon siya sa urhi nga adlaw.

45 Iton nakasurat dida sa mga propeta, Ngan sira ngatanaan natutdoan san Dios. Sanglit an kada sayu nga nakabati, ngan nahibaro san Amay, napakadi sa akon.

46 Diri nga an sin-o man nakaimod sa Amay, kondi adton nagtikang sa Dios, siya an nakaimod sa Amay.

47 Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, Siya nga natoo sa akon may kinabuhi nga waray katapusan.

48 Ako an tinapay san kinabuhi.

49 An iyo mga ginikanan nagsikaon san manna sa kamingawan, ngan nagkamatay.

50 Ini mao an tinapay nga linusad tikang sa langit, agud an tawo nga makakaon siton, diri mamatay.

51 Ako an buhi nga tinapay linusad tikang sa langit: kon sin-o an kumaon sini nga tinapay, siya mabubuhi sa kadayonan: ngan an tinapay nga akon ighahatag mao an akon unod, nga akon ighahatag para san kinabuhi san kalibutan.

52 Sanglit an mga Judio nagsukisukihay sa ira kalugaringon, nga nasugad, Paonan-o sini nga tawo ighahatag sa aton an iya unod agud kaanon?

53 Ngan si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, Labot la kamo kumaon san unod sa Anak nga lalaki san tawo, ngan uminom san iya dugo, kamo waray sin kinabuhi dida sa iyo.

54 An sin-o man nga kumaon san akon unod, ngan uminom san akon dugo may dayon nga kinabuhi; ngan akon babanhawon siya sa urhi nga adlaw.

55 Kay an akon unod ungod nga pagkaon, ngan an akon dugo ungod nga irim-non.

56 Siya nga kumaon san akon unod, ngan uminom san dugo, naistar sa akon, ngan Ako sa iya.

57 Sugad nga an buhi nga Amay nagpakanhi sa akon, ngan Ako nabubuhi pinaagi sa Amay: sanglit siya nga kumaon sa akon, siya man mabubuhi pinaagi sa akon.

58 Ini mao an tinapay nga linusad tikang sa langit: diri sugad san iyo mga ginikanan nga nagsikaon sin manna, ngan nagkamatay: siya nga kumaon sini nga tinapay mabubuhi sa kadayonan.

59 Ini nga mga butang iginsugad ni Jesus didto sa sinagoga, san nagtutdo siya didto sa Capernaum.

60 Sanglit damu san iya mga disipulo, san ira mabatian ini, nagsugad, Makuri ini nga polong; Sin-o an mamamati sini?

61 San pakahibaro ni Jesus sa iya kalugaringon nga an iya mga disi-

pulo nagngurutob tungod sini, siya nagsugad ngadto sa ira, Ini ba nakapagpahipakdol sa iyo?

62 Nano man kon kamo makaimod sa Anak nga lalaki san tawo nga masaka kon nakain siya san siyahan?

63 An espiritu mao an nagbubuhi; an unod waray kapulsanan: an mga polong nga Akon ginbabagaw ngada sa iyo, mao an espiritu, ngan mao an kinabuhi.

64 Kondi may yaon iba sa iyo nga diri nato. Kay si Jesus maaram na tikang sa tinikangan kon sin-o sira nga diri nato, ngan kon sin-o adton magtutubyan sa iya.

65 Ngan siya nagsugad, Sanglit nagsugad ako ngada sa iyo, nga waray tawo nga makakadi sa akon, labot la iton iginhatag sa iya san akon Amay.

66 Tikang siton nga panahon damo san iya mga disipulo an binaya, ngan waray na pagkalakaw upod sa iya.

67 Ngan nagsugad si Jesus ngadto sa dose, karuyag ba niyo liwat bumaya?

68 Ngan si Simon Pedro nagbaton sa iya, Ginoo, kan kanay kami makadto? ikaw nga may mga polong san dayon nga kinabuhi.

69 Ngan kami nato ngan nakakasi-guro nga ikaw an Cristo, an Anak nga lalaki san buhi nga Dios.

70 Si Jesus nagbaton sa ira, Waray ba Ako magpili sa iyo nga dose, ngan sayu sa iyo an yawa?

71 Siya nagbabagaw mahitungod kan Judas Iscariot an anak nga lalaki ni Simon nga magtutubyan sa iya, kay siya sayu san dose.

CAPITULO 7

AN PAGPAKADIRI MATINOON SAN MGA KABUGTOAN NI JESUS.

Katima sini nga mga butang si Jesus naglakaw sa Galilea: kay siya nadiri paglakaw sa Judea, tungod an mga Judio naghahanap agud patayon siya.

2 Yana an kanan mga Judio fiesta

san tabernaculo harani na.

3 Sanglit an iya mga kabugtoan nagsugad ngadto sa iya, Baya didi, ngan kadto ngadto sa Judea, agud makaimod liwat an imo mga kabugtoan san mga trabaho nga imo ginbubuhat.

4 Kay waray tawo nga nagbubuhat sin bisan nano nga butang sa sekrito, ngan siya mismo nagtatalinguha agud mahibaroan sa dayag. Kon ikaw nagbubuhat sini nga mga butang, ipaimod an imo kalugaringon sa kalibutan.

5 Kay bisan an iya mga kabugtoan waray tumoo sa iya.

6 Ngan si Jesus nagsugad ngadto sa ira, An akon panahon diri pa naabot: kondi an iyo panahon pirmi andam.

7 An kalibutan diri nasisina sa iyo; kondi sa akon iton nasisina, tungod Ako nagpapamatuod siton, nga an mga buhat siton mga magraut.

8 Sagka kamo ngadto sini nga fiesta: Ako diri pa masagka ngadto sini nga fiesta; kay an akon panahon diri pa natutuman.

9 San siya makagbagaw sini nga mga pulong ngadto sa ira, siya nagpabilin sa Galilea.

10 Kondi san an iya mga kabugtoan makasagka, siya man liwat sinagka ngadto sa fiesta, diri sa dayag, kondi sugad nga sekrito.

11 Ngan an mga Judio naghinanap sa iya dida sa fiesta, ngan nagsugad Hain na siya?

12 Ngan nagkayaon sin damo nga pagngurutob dida san katawohan mahitungod sa iya: kay an iba nagsugad, Siya maopay nga tawo: an iba nagsugad, Diri, kondi iya gin-uuwat an kadam-an.

13 Kondi waray tawo nga nagbagaw sin dayag mahitungod sa iya tungod kay nahadlok sa mga Judio.

14 Kondi san katungatunga-an san fiesta si Jesus sinaka ngadto sa templo, ngan nagtutdo.

15 Ngan an mga Judio nanhipausa, nga nasugad, Paonan-o nakahibaro ini nga tawo san mga kinaadman, nga waray pag-aram?

16 Si Jesus nagbaton sa ira, ngan nagsugad, An Akon doktrina diri akon, kondi sa iya nga nagpadara sa akon.

17 Kon sin-o man nga tawo an buot magbuhat san iya kaburot-on, siya mahibabaro san doktrina, kon iton tikang sa Dios, o kon Ako nagbabagaw sa akon kalugaringon.

18 Siya nga nagbabagaw tikang sa iya kalugaringon naghahanap sa iya kalugaringon nga himaya: kondi siya nga naghahanap san himaya san nagpadara sa iya, mao an ongod, ngan waray sa iya an diri kamata-dung

19 Diri ba naghatag sa iyo si Moses san balaud, ngan waray sa iyo nagtipig san balaud? Kay nano kay kamo nagtatalinguha pagmalapatay sa akon?

20 An katawhan nagbaton ngan nagsugad, May yaon ka sin yawa: sin-o ba an nagtatalinguha pagpatay sa imo?

21 Si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa ira, Ako nagbuhat sin sayu nga buhat, ngan kamo ngatanan nanhipausa.

22 Sanglit si Moses naghatag ngada sa iyo sin pagtori; (diri tungod kay iton tikang kan Moses, kondi sa mga ginikanan); ngan san adlaw nga iparahuway nagtori kamo sin sayu nga tawo.

23 Kon an sayu nga tawo kumarawat sin pagtori sa adlaw nga iparahuway, agud an balaud ni Moses diri mawakay; kamo ba nasisina sa akon, tungod nga gin bulong ko sin bug-os an sayu katawo sa adlaw nga iparahuway?

24 Ayaw paghukom subay sa dagway, kondi paghukom sin matadong nga paghukom.

25 Ngan nagsugad an iba sa ira nga taga Jerusalem, Diri ba ini siya, an ira gin hahanap agud patayon?

26 Kondi, kitaa, siya nagbabagaw sa kadayagan, ngan sira diri nakabagaw sin bisan nano sa iya. Ungod ba nga maaram an mga puno-an nga ini mao si Cristo?

27 Kondi maaram kita kon taga diin ini nga tawo: kondi san si Cristo umabot, waray tawo nga maaram kon diin siya tikang.

28 Ngan kinuligi si Jesus sa templo samtang siya nagtututdo, nga nasugad, kamo nakilala sa akon, ngan kamo maaram kon diin ako tikang: ngan diri ako nagpakadi sa akon la kalugaringon, kondi siya nga nagpadara sa akon mao an ungod, nga diri niyo nakilala

29 Kondi ako nakilala sa iya: kay Ako tikang sa iya, ngan siya an nagpadara sa akon.

30 Ngan sira naghahanap agud dakpon siya: kondi waray tawo nga nagkapot sa iya, tungod an iya oras waray pa umabot.

31 Ngan damo san katawhan an nagtoo sa iya, ngan nagsugad, Kon si Cristo kumanhi, maghihimo ba siya sin darodamu nga milagro kaysa san ginhimo sini nga tawo?

32 An mga Fariseo nakabati nga an mga katawhan nag-ngurutob sini nga mga butang mahitungod sa iya; ngan an mga Fariseo ngan an mga pinuno san mga kapadian nagpadara mga opisyal pagdakop sa iya.

33 Ngan nagsugad si Jesus ngadto sa ira, Upod pa ako niyo sin ditoy nala nga panahon, ngan ako makadto sa iya nga nagpadara sa akon:

34 Kamo maghahanap sa akon, ngan diri makakaagi sa akon: ngan kon hain ako, kamo diri makakadto.

35 Ngan nagsugad an mga Judio sa ira kalugaringon, Ngain ba siya makadto, nga diri naton siya maagian? siya ba makadto didto sa mga ngawawarak sa butnga san mga Hentil, ngan magtutdo sa mga Hentil.

36 Nano ba ini nga polong nga iya ginsugad, kamo maghahanap sa akon, ngan diri makakaagi sa akon: ngan kon hain ako kamo diri makakadto?

37 Sa katapusan nga adlaw, san daku nga adlaw san fiesta, si Jesus tinugbos ngan ginuliat, nga nasugad, kon an bisan sin-o nga tawo

pag-uhawon, siya magpakadi sa akon, ngan mag-inom.

38 Siya nga natoo sa akon, sugad san iginisugad san kasuratan, tikang sa iya tiyan maawas an mga salog san buhi nga tubig.

39 (Kondi ini iya ginbagaw mahitungod sa Espiritu, nga sira nga natoo sa iya makakarawat: kay an baraan nga Espiritu waray pa maihatag; kay si Jesus waray pa mahimaya).

40 Sanglit damo san mga katawhan, san ira mabatian ini nga mga polong, nagsugad, Sa kamatu-oran ini an propeta.

41 An iba nagsugad, Ini mao an Cristo. Kondi an iba nasugad, An Cristo ba magtitikang sa Galilea? .

42 Diri ba an kasuratan nasugad, Nga an Cristo magtitikang sa katulinan ni David, ngan tikang san bungto san Betlehem, an lugar ni David.

43 Sanglit nagkayaon sin pagkabahin-bahin san katawhan tungod sa iya.

44 Ngan an iba sa ira karuyag dakpon siya; kondi waray tawo nga nag kapot sa iya.

45 Ngan nagkaabot an mga opisyaes ngadto sa pinuno san mga kapadian ngan mga Fariseo; ngan sira nagsugad ngadto sa ira, kay nano nga waray niyo pagdad-a siya?

46 An mga opisyaes nagbaton, Waray pa gud sin tawo nga nagbagaw pareho sini nga tawo.

47 Ngan nagbaton sa ira an mga Fariseo, kamo ba liwat nauwat?

48 Yaon ba san mga pinuno ngan san mga Fariseo an nagtoo sa iya?

49 Kondi ini nga mga katawhan nga diri maaram san balaud ginpakamaraut.

50 Si Nicodemu nagsugad ngadto sa ira, (siya nga kinadto kan Jesus san kagab-ihon, kay sayu siya sa ira),

51 An aton ba balaud naghuhukom sin tawo, antis pamatian siya, ngan hibaroan kon nano an iya ginbubuhahat?

52 Sira nagbaton ngan nagsugad

ngadto sa iya, Ikaw ba liwat taga Galilea? Usisa-a ngan kita: kay tikang sa Galilea waray matindog nga propeta.

53 Ngan an kada tawo inuli sa iya kalugaringon nga balay.

CAPITULO 8

AN BABAYE NGA ADULTERYO

Si Jesus kinadto sa bukid san mga Olivo.

2 Ngan atab pa sa kaagahon nagpakadto siya sa templo, ngan an ngatanan nga mga katawhan nagpakadto sa iya; ngan siya liningkod, ngan nagtutdo sa ira.

3 Ngan an mga escriba ngan mga Fariseo nagdara ngadto sa iya sayu nga babaye nga nadakpan sa pag-aadulteryo; ngan san ira maibutang siya dida sa but-nga,

4 Sira nagsugad ngadto sa iya, Magturutdo, ini nga babaye nadakpan nga nagbubuhahat sin adulteryo, sa acto gud.

5 Si Moses dida sa balaud nagsugo sa aton, nga an sugad sini kinahanglan pagbatohon: kondi nano an masusugad mo?

6 Ini ira iginisugad, pagporbar sa iya, agud nga ira ma-i-akusar siya. Kondi si Jesus inubo, ngan iginisurat an iya tudlo sa tuna, nga sugad nga waray niya sira mabatii.

7 Sanglit san sira magpadayon pangutana sa iya, siya tinugbos, ngan nagsugad ngadto sa ira, Siya nga waray sala sa iyo, siya an una nga magbalong sin bato sa iya.

8 Ngan siya inubo utro, ngan nagsurat sa tuna.

9 Ngan sira nga nagpakabati siton, nakunbiktar sa ira kalugaringon nga konsensya, nagkagikan sayu-sayu, tikang sa tigurangi, hasta ngadto sa katapusan: ngan si Jesus gudla an nahibilin, ngan an babaye nga natugbos dida sa but-nga.

10 Ngan tinugbos si Jesus, ngan waray naimdan kondi an babaye, siya nagsugad ngadto sa iya, Babaye, hain adton nag-aakusar sa imo? waray ba tawo nga naghukom sa imo?

11 Siya nagsugad, Waray tawo, Ginoo. Ngan si Jesus nagsugad ngadto sa iya, bisan man Ako liwat diri maghuhukom sa imo: kadto, ngan ayaw na pakasala.

12 Ngan nagbagaw si Jesus utro ngadto sa ira, nga nasugad, Ako an kahayag san kalibutan: siya nga nagsusunod sa akon diri maglakaw sa kasisidman, kondi magkaka-yaon kahayag san kinabuhi.

13 Sanglit an mga Fariseo nagsugad ngadto sa iya, Ikaw nagpapatuod sa imo kalugaringon; an imo pagpapatuod diri ungod.

14 Si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa ira, Bisan kon Ako nagpapatuod, pero an akon pagpapatuod ungod: kay Ako maaram kon diin Ako nagtikang, ngan kon ngain Ako makadto; kondi kamo diri makakasumat kon diin Ako tikang, ngan kon ngain ako makadto.

15 Naghuhukom kamo sumala sa unod; Ako diri naghuhukom sa bisan sin-o nga tawo.

16 Ngan kon Ako maghukom, an akon paghukom ungod: kay Ako diri nagsasayuan, kondi Ako ngan an akon Amay nga nagpadara sa akon.

17 Iton liwat nakasurat dida san iyo balaud, nga an pagpapatuod san duha ka tawo ungod.

18 Ako sayu nga nagpapatuod sa akon kalugaringon, ngan an Amay nga nagpadara sa akon nagpapatuod sa akon.

19 Ngan nagsugad sira ngadto sa iya, Hain an imo Amay? Si Jesus nagbaton, kamo diri nakila sa akon, bisan pa san akon Amay: kon kamo nakila sa akon, kamo liwat nakila san akon Amay.

20 Ini nga mga polong ginbagaw ni Jesus didto sa burotangan san halad, san siya nagtutdo didto sa templo: ngan waray tawo nga nagdamp sa iya; kay an iya oras waray pa umabot.

21 Ngan nagsugad si Jesus utro ngadto sa ira, Ako makadto, ngan kamo maghahanap sa akon, ngan mamamatay san iyo mga sala: diin

man ako kadto, kamo diri makakakadto.

22 Ngan nagsugad an mga Judio, iya ba papatayon an iya kalugaringon? tungod siya nasugad, Diin man ako kadto, kamo diri makakakadto.

23 Ngan siya nagsugad ngadto sa ira, Kamo tikang sa ubos; Ako tikang sa igbaw: kamo taga dinhi sini nga kalibutan, Ako diri taga dinhi sini nga kalibutan.

24 Sanglit Ako nasugad ngada sa iyo, kamo mamamatay sa iyo mga sala: kay kon kamo diri matoo nga Ako mao siya, kamo mamamatay sa iyo mga sala.

25 Ngan nagsugad sira ngadto sa iya, sin-o ka ba? Ngan si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Siya manta nga iginisumat ko sa iyo tikang pa san tinikangan.

26 Ako may damo nga mga butang nga igbabagaw ngan ighuhukom mahitungod sa iyo: Kondi siya nga nagpadara sa akon ungod; ngan akon iginbabagaw sa kalibutan adton mga butang nga akon nabatian sa iya.

27 Sira waray makasabot nga siya nagbabagaw ngada sa ira mahitungod san Amay.

28 Ngan nagsugad si Jesus ngadto sa ira, Kon iyo pag-alsahon an Anak nga lalaki san tawo, ngan kamo mahibabaro nga Ako mao an Cristo, ngan waray ako ginbubuhahat sa akon kalugaringon; kondi sugad san igitutdo sa akon san akon Amay, ginbabagaw ko ini nga mga butang.

29 Ngan siya nga nagpakanhi sa akon kaupod ko: waray ako baya-i san Amay nga nagsasayuan; kay ako nagbubuhahat pirme sadton mga butang nga nakakalipay sa iya.

30 San pagbagaw niya sini nga mga polong, damo an mga nagtoo sa iya.

31 Ngan nagsugad si Jesus sa mga Judio nga nagtoo sa iya, Kon kamo magpadayon san akon polong, Kamo an ungod nga akon mga disipulo.

32 Ngan kamo mahibabaro san kamatuoran, ngan an kamatuoran an mag lilibre sa iyo.

33 Sira nagbaton sa iya, Kami katulinan ni Abraham, ngan kami waray pa gud kauripon sin bisan sin-o nga tawo: paonan-o nga nagsugad ka, Kamo mahihimo nga malibre?

34 Si Jesus nagbaton sa ira, Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, Bisin sin-o nga nagbuhahat sin sala surugoon san sala.

35 Ngan an surogoon diri nagpapabilin sa balay sa kadayohan: an Anak nga lalaki nagpapabilin sa kadayohan.

36 Sanglit kon an Anak nga lalaki maglibre sa iyo, kamo magigin tungod nga libre.

37 Ako maaram nga kamo katulinan ni Abraham; kondi kamo naghihinanap agud patayon ako, tungod an akon polong waray lugar dida sa iyo.

38 Ako nagbabagaw sadton akon naimdan sa akon Amay; ngan kamo nagbubuhahat sadton iyo naimdan tikang sa iyo Amay.

39 Sira nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, Si Abraham an amon amay. Si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Kon kamo nga anak ni Abraham, magbubuhahat kamo sa mga trabahoon ni Abraham.

40 Kondi yana kamo naghihinanap agud patayon ako, an sayu nga tawo nga nagsumat sa iyo san kamatuoran nga akon nabatian sa Dios: ini waray buhata ni Abraham.

41 Kamo nagbubuhahat san mga buhat san iyo Amay. Ngan nagsugad sira ngadto sa iya, kami waray ig-anak sa pakig-hilawas; kami may sayu nga Amay mao an Dios.

42 Si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Kon an Dios an iyo Amay, kamo kunta mahigugma sa akon: Kay Ako nagtikang ngan tikang sa Dios; kay waray Ako magpakadi sa akon la kalugaringon, kondi ako ginsugo niya.

43 Kay nano nga diri kamo nakakasabot san akon ginbagaw? Tungod diri kamo namamati san akon polong.

44 Kamo sa iyo amay nga yawa, an mga karuyag san iyo Amay an iyo ginbubuhahat. Siya paragpamatay tikang pa sa tinikangan, ngan diri nag papabilin sa kamatuoran, tungod waray sin kamatuoran sa iya. Kon siya nagbabagaw sin bowa, siya nagbabagaw sa iya kalugaringon: kay siya buwaon, ngan amay sin siton.

45 Ngan tungod Ako nagsumat sa iyo sin kamatuoran, kamo diri natoo sa akon.

46 Sin-o ba sa iyo an makakapagpamatuod nga ako may sala? Ngan kon ako nagsusugad san kamatuoran, kay nano nga diri kamo natoo sa akon?

47 Siya nga sa Dios nanmamati sa mga polong san Dios: sanglit kamo diri namamati tungod kamo diri sa Dios.

48 Ngan nagbaton an mga Judio, ngan nagsugad ngadto sa iya, Diri ba maopay an amon pagkasugad nga ikaw Samaritano, ngan may sin yawa?

49 Si Jesus nagbaton, Ako waray sin yawa; kondi ako natahod sa akon Amay, ngan kamo diri natahod sa akon.

50 Ngan Ako diri naghahanap sa akon kalugarinon nga himaya: may yaon sin sayu nga naghahanap ngan naghuhukom.

51 Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, Kon an tawo magtipig san akon polong, siya diri gud makakaimod san kamatayon.

52 Ngan nagsugad an mga Judio ngadto sa iya, Yana kami maaram nga ikaw may yaon sin yawa. Si Abraham patay na, ngan an mga propeta; ngan ikaw nasugad, Kon an tawo magtipig san akon polong, siya diri makakatadi san kamatayon.

53 Ikaw ba durodako pa kaysa san amon amay nga si Abraham, nga namatay na? Ngan sa mga propeta nga nagkamatay: kanay mo gin kukumpara an imo kalugaringon?

54 Si Jesus nagbaton, kon Akon pagpasidunggan an akon kalugari-

ngon, an akon pagpasidungog waray pulos: an akon Amay an nagpasidungog sa akon: nga kamo nasugad nga siya an iyo Dios.

55 Kondi kamo waray kumilala sa iya; kondi Ako nakilala sa iya: ngan kon Ako nagsugad, diri Ako nakilala sa iya, Ako magigin bowaon sugad sa iyo: kondi Ako nakila sa iya ngan nagtipig san iya polong.

56 An iyo amay nga si Abraham nalipay nga makaimod san akon adlaw: ngan iya naimdan, ngan nalipay.

57 Ngan nagsugad an mga Judio ngadto sa iya, Ikaw waray pa mag-singkwenta anyos, ngan nakaimod na kan Abraham?

58 Si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad sa iyo, Antis si Abraham, mao na Ako.

59 Ngan nagkuha sira sin mga bato para igbalong sa iya: kondi si Jesus gintago an iya kalugaringon, ngan ginawas sa templo, inagi sa botnga nira, ngan nakalahos.

CAPITULO 9

PAGBULONG SAN SAYU NGA TAWO NGA BUTA
TIKANG SAN KATAWA

Ngan paglabay ni Jesus, siya na kaimod sin tawo nga buta tikang san iya kabata.

2 Ngan an iya mga disipulo nagpaki-ana sa iya, nga nasugad, Magturotdo, sin-o ba an nakasala, ini nga tawo, o an iya mga kag-anak nga siya iginpanganak nga buta?

3 Si Jesus nagbaton, Diri kay ini nga tawo an nakasala, o an iya mga kag-anak: kondi agud an mga buhat san Dios igpahayag pina-agi sa iya.

4 Ako kinahanglan magtrabaho san mga buruhaton niya nga nagpadara sa akon, samtang adlaw pa; an gab-i maabot, ngan waray tawo nga makakapagtrabaho.

5 Samtang Ako aadi pa sa kalibutan, Ako an kahayag san kalibutan.

6 San iya maibagaw ini, siya linuda sa tuna, ngan naghimo sin lagay tikang sa ginludaan, ngan iya ginpahikan an mga mata san buta

sin lagay,

7 Ngan nagsugad ngadto sa iya, Kadto, hugasi didto sa pariguan san Siloam, (nga kon paghuhubaron, Sinugo.) Sanglit siya kinadto, ngan naghugas, ngan binalik nga nakakaimod na.

8 Sanglit an mga higripid, ngan sira nga sadto nakaimod sa iya nga siya buta, nagsugad, Diri ba mao ini siya an nalingkod ngan nakikilimos.

9 An iba nagsugad, Mao ini siya: an iba nagsugad, Siya pareho sa iya: kondi siya nagsugad, Ako mao siya.

10 Sanglit nagsugad sira ngadto sa iya, Paonan-o an imo mga mata nabuklad?

11 Siya nagbaton ngan nagsugad, An tawo nga gintatawag Jesus naghimo sin lagay, ngan ginpahikan an akon mga mata, ngan nagsugad ngadi sa akon, Kadto sa pariguan san Siloam, ngan paghugas: ngan ako nagpakadto ngan naghugas, ngan ako nakakarawat sin pangimod.

12 Ngan nagsugad sira ngadto sa iya, Hain man siya? Siya nagsugad, Ako diri maaram.

13 Ira gindara sa mga Faresio siya nga sadto anay buta.

14 Ngan adto adlaw san iparahaway san si Jesus maghimo sin lagay, ngan magbuklad san iya mga mata.

15 Ngan utro an mga Faresio liwat nagpakiana sa iya kon paonan-o siya nakakarawat san iya pangimod. Siya nagsugad ngadto sa ira. Siya nga nagbutang lagay sa akon mga mata, ngan Ako naghugas, ngan nakaimod.

16 Sanglit nagsugad an iba nga mga Faresio, Ini nga tawo diri tikang sa Dios, tungod diri siya nagtipig san adlaw san iparahaway. An iba nagsugad, Paonan-o an tawo nga makasala makagbuhahat sin sugad nga mga milagro? Ngan nagkama-yaon sin pagkabahinbahin sa ira.

17 Sira utro nagsugad ngadto sa buta nga tawo, Nano an imo maisusugad mahitungod sa iya, nga iya

ginbuklad an imo mga mata? Siya nagsugad, Siya propeta.

18 Kondi an mga Judio waray tumoo mahitungod sa iya, nga nagin-buta, ngan nakakarawat sin pangimod, hasta nga ira tawagon an mga kag-anak niya nga nakakawat san iya pangimod.

19 Ngan sira nagpakiana sa ira, ngan nagsugad, Ini ba an iyo anak nga lalaki, adton iyo ginsusugad nga gin-anak nga buta? Paonan-o nga siya yana nakakaimod na?

20 An iya mga kag-anak nagbaton sa ira ngan nagsugad, Kami maaram nga ini an amon anak nga lalaki, ngan siya iginpanganak nga buta:

21 Kondi kon paonan-o siya yana nakaimod, kami diri maaram; o kon sin-o an nagpabuklad san iya mga mata, kami diri maaram: siya may edad na, pakia-na sa iya: siya magbabagaw para sa iya kalugaringon.

22 Ini nga mga polong ginbagaw san iya kag-anak, tungod sira nahadlok sa mga Judio: kay an mga Judio nagkasarabot na, nga kon sin-o man nga tawo an magtug-an nga siya ma-o si Cristo, siya pagagawason sa sinagoga.

23 Sanglit nagsugad an iya mga kag-anak, Siya may edad na, pakia-na sa iya.

24 Ngan gintawag nira utro an tawo nga sadto buta, ngan nagsugad ngadto sa iya, Ihatag sa Dios an pagdayaw: kami maaram nga ini nga tawo makasasala.

25 Siya nagbaton ngan nagsugad, Kon siya makasasala o diri, diri ako maaram: sayu nga butang an akon nahibarosan, nga, sadto ako buta, yana ako nakakaimod na.

26 Ngan nagsugad utro sira ngada sa iya, Nano an ginbuhat niya sa imo? paonan-o ba an pagbuklad niya sa imo mga mata?

27 Siya nagbaton sa ira, Ako nagsumat na sa iyo, ngan kamo waray mamati: karuyag ba niyo mabatian iton utro? Karuyag ba liwat niyo magin iya disipulo?

28 Ngan ira siya ginmuda, ngan

nagsugad, Ikaw iya disipulo; kondi kami mga disipulo ni Moses.

29 Kami maaram nga an Dios nagbagaw kan Moses: kondi an mahitungod sini nga tawo kami diri maaram kon taga diin siya.

30 An tawo nagbaton ngan nagsugad ngadto sa ira, Nano ini nga urusahon nga butang, nga kamo diri maaram kon taga diin siya, ngan iya ginbuklad an akon mga mata.

31 Yana kami maaram nga an Dios diri namamati san mga magpakasasala: kondi kon sin-o an paragsingba sa Dios, ngan nagbubuhat san iya kaburut-on, siya an iya pinamamhatian.

32 Tikang sa tinikangan san kalibutan waray pa gud nabatian nga may tawo nga nagpabuklad san mga mata sin sayu nga iginpanganak nga buta.

33 Kon ini nga tawo, diri sa Dios, siya diri makakapagbuhat sin bisan nano.

34 Sira nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, Ikaw bug-os nga iginpanganak sa sala, ngan, ikaw magtututdo sa amon? Ngan ira ginpagawas siya.

35 Si Jesus nakabati nga ira ginpagawas siya; ngan san iya maagian siya, siya nagsugad ngadto sa iya, Ikaw ba natoo sa Anak nga lalaki san Dios?

36 Siya nagbaton ngan nagsugad, sin-o ba siya, Ginoo, agud ako tumoo sa iya?

37 Ngan si Jesus nagsugad ngadto sa iya, Imo naimdan siya, ngan ma-o iton nga nakikipag-istorya sa imo.

38 Ngan siya nagsugad, Ginoo, ako natoo, ngan siya nagsingba sa iya.

39 Ngan si Jesus nagsugad, Para sa paghukom Ako nagpakadi sa kalibutan, nga agud sira nga diri nakakaimod makaimod; ngan agud sira nga nakakaimod mahimo nga buta.

40 Ngan an iba san mga Faresio nga kaupod nira nakabati sini nga mga polong, ngan nagsugad ngadto sa iya, kami ba buta liwat?

41 Si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Kon kamo buta, waray konta kamo sala: Kondi kamo yana nasugad, Kami nakakaimod; sanglit an iyo sala nagpapabilin.

CAPITULO 10

PANANGLITAN SAN MAOPAY NGA PARAGMANGNO KARNERO.

Kamatuoran, kamatuoran, Ako na nasugad ngada sa iyo, Siya nga diri nasulod sa portahan san toril san mga karnero, kondi nasaka sa iba nga aragian, pariho san kawatan ngan tulisan.

2 Kondi siya nga nasulod san portahan mao an magbarantay san mga karnero.

3 Sa iya an magbarantay nag-aabri; ngan an mga karnero namamati. san iya tingog: ngan iya gintatawag an iya kalugaringon nga mga karnero sa ngaran, ngan ginpapangunahan sira pagawas.

4 Ngan san iya na maipagawas an iya kalugaringon nga mga karnero, siya nag-uuna sa ira, ngan an mga karnero nasunod sa iya: kay sira nakila sa iya tingog.

5 Ngan sa lumalabay diri sira nasunod, kondi naiwas tikang sa iya: kay sira diri nakila san tingog san mga lumalabay.

6 Ini nga mga parabulo ginbagaw ni Jesus ngadto sa ira: kondi sira waray makasabot kon nano nga mga butang sira nga iya ginbabagaw ngadto sa ira.

7 Ngan nagsugad utro si Jesus ngadto sa ira, Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, Ako an portahan san mga karnero.

8 An nagpakadi una sa akon mga kawatan ngan tulisan: kondi an mga karnero waray pamati sa ira.

9 Ako an portahan: an bisan sin-o nga tawo an sumulod pinaagi sa akon, siya maluluwas, ngan masulod ngan magawas, ngan makakaagi sin sabsabon.

10 An kawatan diri napakadi, kondi para magkawat, ngan magpatay, ngan magwakay: Ako nagpakadi

agud sira magkayaon sin kinabuhi, ngan agud sira magkayaon sin mas abundansiya.

11 Ako an maopay nga paramangno: an maopay nga paramangno ginhahatag an iya kinabuhi para sa mga karnero.

12 Kondi siya nga sinuhulan la ngan diri an paramangno, ngan diri tagyaon san mga karnero, pakaimod nga an gawung tiabot, binabayaan an mga karnero, ngan napalagiw: ngan an gawung gindakop sira ngan nagwarak an mga karnero.

13 An sinuhulan nagpalagiw, tungod siya sinuhulan la, ngan diri nagtitimangno sa mga karnero.

14 Ako an maopay nga paramangno, ngan nakila sa akon mga karnero, ngan Ako kilala nira.

15 Sugad nga an Amay nakila sa akon, sugad man ako nakila sa Amay: ngan ginhahatag ko an akon kinabuhi para sa mga karnero.

16 Ngan may-yaon pa ako iba nga mga karnero, nga waray sini didi nga toril: sira liwat kinahanglan ko dad-on, ngan sira mamamati san akon tingog: ngan magigin sayu nga toril, ngan sayu nga paramangno.

17 Sanglit an akon Amay nahigugma sa akon, tungod akon ginhahatag an akon kinabuhi, ngan agud akon kuhaon iton utro.

18 Waray tawo nga makakakuha siton tikang sa akon, kondi ako la an makakaghatag san akon kalugaringon. Ako may gahom sa paghatag ngan ako may gahom pagkuha sini utro. Ini nga kasugaoan an akon nakarawat sa akon Amay.

19 Sanglit nagkayaon sin pagkabahin-bahin utro sa mga Judio tungod sini nga mga ginbagaw.

20 Ngan damo sa ira an nagsugad, Siya may-yaon sin yawa; ngan nabubu-ang; kay nano nga namamati kamo sa iya?

21 An iba nagsugad, Ini diri mga polong niya nga may-yaon sin yawa. Puydi ba an yawa makaabri san mga mata san buta?

22 Ngan inabot sa Jerusalem an

fiesta san paghalad, ngan sadto mahagkot.

23 Ngan si Jesus naglakaw didto sa templo, sa portico ni Solomon.

24 Ngan inabot an mga Judio sa palibot niya, ngan nagsugad ngadto sa iya, Tub-tob ba san-o an imo pagparuhaduha sa amon? Kon ikaw an Cristo, sumati kami sin klarado.

25 Si Jesus nagbaton sa ira, Ako nagsumat na sa iyo, ngan kamo waray tumoo: an mga trabahoon nga akon ginbuhat sa ngaran san Akon Amay, sira nagpamatoud sa akon.

26 Kondi kamo waray tumoo, tungod kamo diri akon mga karnero, sugad san akon ginsugad ngada sa iyo.

27 An akon mga karnero namamati sa akon tingog, ngan ako nakila sa ira, ngan sira nasunod sa akon:

28 Ngan ako naghatag sa ira sin kinabuhi nga waray katangpusan; ngan diri na sira mawawara, ngan waray sin bisan sin-o nga tawo nga makakag-agaw sa ira tikang sa akon mga kamot.

29 An akon Amay, nga naghatag sa ira sa akon, durodako san ngatanan, ngan waray sin tawo nga makakaagaw sa ira tikang sa kamot san akon Amay.

30 Ako ngan an akon Amay sayu la.

31 Ngan an mga Judio nagkuha sin mga bato utro sa pagbato sa iya.

32 Si Jesus nagbaton sa ira, Damo nga mga mag-opay nga mga buhat an akon ginpaimod sa iyo tikang sa akon Amay; hain sadton mga buhat nga iyo ako pagbabatohon?

33 An mga Judio nagbaton sa iya ngan nagsugad, Diri tungod sa mapopay nga buhat nga kami nagbabato sa imo, kondi tungod sa pagpasipara; ngan tungod nga ikaw, nga tawo, nagpapaka Dios ka.

34 Si Jesus nagbaton sa ira, Waray ba maisurat sa iyo balaud, Ako nagsugad, kamo mga dios?

35 Kon siya nagtawag sa ira nga mga dios, sadton inabutan san polong san Dios, ngan an kasuratan diri mawawakay;

36 Nagsugad kamo mahitungod sa iya, nga ginpakabaraan san Amay, ngan ginpadara ngadi sa kalibutan, Ikaw nagpasipara; tungod Ako nagsugad, Ako an Anak nga lalaki san Dios?

37 Kon Ako waray magbuhat san mga burohaton san akon Amay, ayaw pagtoo sa akon.

38 Kondi kon Ako nagbubuhat, bisan diri kamo tomoo sa akon, tumoo sa mga buhat; nga agud kamo mahibaro ngan tumoo, nga an Amay sa akon, ngan Ako sa iya.

39 Sanglit sira naghanap utro para dakupon siya: kondi siya nakalibre gawas sa ira mga kamot,

40 Ngan kinadto utro sa unhan san Jordan ngadto sa lugar nga diin si Juan sa siyahan nagbaptismo; ngan didto siya nagpabilin.

41 Ngan damo an nagpakadto sa iya, ngan nagsugad, Si Juan waray magbuhat sin milagro: kondi an ngatanan nga mga butang nga ginbagaw ni Juan mahitungod sini nga tawo kamatuoran.

42 Ngan damo an nagtoo sa iya didto.

CAPITULO 11

AN PAGBANHAW KAN LAZARUS.

Yana may sayu ka tawo nga masakit, an ngaran si Lazarus, taga Betania, an bungto ni Maria ngan an iya bugto nga si Marta.

2 (Mao ini an Maria nga nagpahid sa Ginoo sin pahumot ngan nagtrapo san iya mga siki san iya buhok, ngan an iya bugto nga si Lazarus masakit).

3 Sanglit an iya mga kabogto-an nagpasugo ngadto sa iya, nga nagsugad, Ginoo, kita, siya nga imo gin higungma masakit.

4 San pakabati ni Jesus siton, siya nagsugad, Ini nga sakit diri ngadto sa ikamamatay, kondi para sa ikahihimaya san Dios, nga agud an Anak nga lalaki san Dios mahimaya pina-agi sini.

5 Yana si Jesus nahigungma gud kan Marta, ngan san iya bugto nga ba-

baye, ngan si Lazarus.

6 Sanglit san iya pakabati nga siya masakit, siya nagpabilin sin duha pa ka-adlaw didto sa pareho nga lugar kon diin siya adto.

7 Ngan katima sini siya nagsugad sa iya mga disipulo, Makadto kita sa Judea utro.

8 An iya mga disipulo nagsugad ngadto sa iya, Magturot-do, diri pa la maiha an mga Judio naghanap para pagbato sa imo, ngan makadto ka na liwat didto?

9 Si Jesus nagbaton, Diri ba may-yaon sin dose ka oras an sayu kaadlaw? Kon bisan sin-o nga tawo an maglakaw sa adlaw, siya diri mahipapakdol, tungod siya nakakaimod san kahayag sini nga kalibutan.

10 Kondi kon an tawo maglakaw sa kagab-ihon, siya hipapakdol, tungod waray sin kahayag dida sa iya.

11 Ini nga mga butang iya ginbagaw: ngan katima siton siya nagsugad ngadto sa ira, An aton sangkay nga si Lazarus nakaturog; kondi Ako makadto, nga agud Akon pukawon siya tikang sa pagkaturog.

12 Ngan nagsugad an iya mga disipulo, Ginoo, kon siya nakaturog, siya mag-uupay.

13 Kondi si Jesus nagbagaw sa iya kamatayon: Kondi sira naghunahuna nga siya nagbabagaw sin pagpahuway sa pagkaturog.

14 Ngan nagsugad si Jesus ngadto sa ira sin klarado, si Lazarus patay na.

15 Ngan Ako nalipay tungod sa iyo, nga Ako waray didto, para sa katuyoanan nga agud kamo tumoo, sanglit man makadto kita sa iya.

16 Ngan nagsugad si Tomas, nga gintatawag karuha, ngadto sa iya igkasi mga disipulo, Makadto kita liwat, nga agud kita mamatay upod sa iya.

17 Ngan san pag-abot ni Jesus, iya na-agian nga siya nailubong na sa lub-nganan upat na kaadlaw.

18 Yana an Betania harani sa Jerusalam, mga tulo ka kilometro an kaharayo.

19 Ngan damo san mga Judio an nagpakadto kan Marta ngan Maria, para pagli-aw sa ira mahitungod san ira bugto.

20 Ngan si Marta, san iya dayon nabati-an nga si Jesus nagpakada, nagpakadto ngan nagtapo sa iya: Kondi si Maria naglingkod la sa balay.

21 Ngan nagsugad si Marta ngadto kan Jesus, Ginoo, kon ikaw kunta nakadi, an akon bugto diri kunta mamamatay.

22 Kondi Ako maaram, nga bisan yana, bisan nano an imo pangaron sa Dios, ihahatag iton san Dios sa imo.

23 Si Jesus nagsugad ngadto sa iya, An imo bugto mababanhaw utro.

24 Si Marta nagsugad ngadto sa iya, Ako maaram nga siya mabubuhi utro sa pagkabanhaw sa urhi nga adlaw.

25 Si Jesus nagsugad ngadto sa iya, Ako an pagkabanhaw ngan an kinabuhi: siya nga natoo sa akon, bisan siya mamatay, siya mabubuhi.

26 Ngan an sin-o man nga nabubuhi ngan nagtoo sa akon diri mamamatay, Natoo ka ba sini?

27 Siya nagsugad sa iya, Oo, Ginoo: Ako natoo nga ikaw mao an Cristo, an Anak nga lalaki san Dios, nga nakanhi sa kalibutan.

28 Ngan san pakag-sugad niya sini, siya linakaw, ngan gintawag si Maria an iya bugto nga babaye sin sikreto, nga nasugad, An Magturot-do aadi, ngan gin tatawag ka.

29 San pakabati niya sini, siya binuhat sin kadagmitan, ngan kinadto sa iya.

30 Yana si Jesus waray pa makakasulod sa bungto, kondi nakadto pa san lugar nga gin tapu-an sa iya ni Marta.

31 Ngan an mga Judio nga upod niya sa balay, nga nagli-aw sa iya, san ira maimdan si Maria, nga siya binuhat sin kadagmitan ngan ginawas, nagsunod sa iya, nga na-

sugad, Siya tikadto sa lub-nganan agud didto magtangis.

32 Ngan san si Maria umabot sa kinahimutangon ni Jesus, ngan maimdan siya, siya kinulob sa iya ti-ilan, nga nasugad ngadto sa iya, Ginoo, kon ikaw nakanhi, an akon bugto waray kunta mamatay.

33 Sanglit san si Jesus makaimod nga siya nagtitinangis ngan an mga Judio liwat nagtitinangis nga inabot kaupod niya, siya nangorog sa Espiritu, ngan nasamok.

34 Ngan nagsugad, Diin niyo ginbutang siya? Sira nagsugad ngadto sa iya, Ginoo kadna ngan imdi.

35 Si Jesus nagtangis.

36 Ngan nagsugad an mga Judio, Kitaa pagkadako san gugma niya sa iya!

37 Ngan an iba sa ira nagsugad, Diri ba ini nga tawo, nga nagbuklad san mga mata san buta makaghimo liwat nga ini nga tawo diri mamatay?

38 Sanglit si Jesus utro nagngoyngoy sa iya kalugaringon ngan kinadto sa lubnganan. Iton sayu nga lungib, ngan sinadhan sin sayu nga bato.

39 Si Jesus nagsugad, Kuha-a niyo an bato. Si Marta, an bugto sadton minatay, nagsugad ngadto sa iya, Ginoo, sini nga kapangurason siya namamahona: kay may upat na kaadlaw tikang siya mamatay.

40 Si Jesus nagsugad ngadto sa iya, Waray ba Ako magsugad ngada sa imo, nga, kon Ikaw tumoo, makakaimod ka gud san himaya san Dios?

41 Ngan ira gin kuha an bato tikang sa lugar nga diin nakadto an minatay. Ngan isiniplat ni Jesus sa igbaw an iya mga mata, ngan nagsugad, Amay, Ako nagpapasalamat sa imo nga Ako imo pinamamati-an.

42 Ngan Ako maaram nga ikaw namamati permi sa akon: kondi tungod sa mga tawo nga nakapalibot akon ginsugad ini, agud sira tumoo nga ikaw an nagpadara sa akon.

43 Ngan san pakagbagaw niya, siya kinuligi sin dako nga tingog,

Lazarus, kadi gowa.

44 Ngan siya nga minatay ginowa, nakahigot an mga kamot ngan mga siki san panapton nga panlubong: ngan an iya nawong napuputos sin panyo. Si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Hubari siya, ngan pasagdi siya lumakaw.

45 Ngan kadam-an san mga Judio nga nagkadto kan Maria, ngan nagpakaimod sa mga butang nga gin buhat ni Jesus, tinoo sa iya.

46 Kondi an iba sa ira nagpakadto sa mga Faresio, ngan nag sumat sa ira san gin buhat ni Jesus.

47 Ngan nagkatirirok an mga pinuno san mga kapadi~an ngan an mga Faresio sa sanhedrin, ngan nagsugad, nano an bubuhaton naton? Kay ini nga tawo nagbubuhath sin damo nga mga milagro.

48 Kon aton gudla pasagdan siya, ngatanan nga katawhan matoo sa iya: ngan an mga Romanhon makanhi ngan kukuhaon an aton lugar ngan nasud.

49 Ngan sayu sa ira, nag nganganan Caifas, nagin labaw nga padi siton manta nga tuig, nagsugad ngadto sa ira, Kamo diri maaram san ngatan.

50 Ngan hunahuna-on nga iton maupay sa aton, nga sayu katawo an angay mamatay para sa katawhan, ngan an bug-os nga nasud diri mawawara..

51 Ngan ini waray niya igbagaw sa iya kalugaringon: kondi nagin labaw nga padi siton nga tuig, siya nagtag-na nga si Jesus mamamatay para siton nga nasud.

52 Ngan diri gud la para siton nga nasud, kondi agud liwat niya pagtiroron sin sayu an mga anak san Dios nga nagwawarak.

53 Ngan tikang siton nga adlaw sira nagsarabot para ibutang siya sa kamatayan

54 Sanglit si Jesus waray na paglinakaw sa kadayag dida sa mga Judio; kondi nagpakadto ngadto sa lugar harani sa kamingawan, didto sa siyudad nga gintatawag Ephraim,

ngan didto nagpadayon kaupod an iya mga disipulo.

55 Ngan an paskua sa mga Judio harani na: ngan damo an ginikan gawas san lugar ngan sinaka ngadto sa Jerusalem antis an paskua, agud malimpyohan an ira mga kalugaringon.

56 Ngan nagpinanhanap sira kan Jesus, ngan nagkarukabagaw an kada tagsa, samtang sira nakatugbus didto sa templo, Nano an ginhuhunahuna niyo, nga basi diri siya makakanhi sa fiesta?

57 Yana an mga pinuno san mga kapadian ngan an mga Faresio naghatag sin kasugoanan, nga, kon sin-o nga tawo an maaram kon hain siya diin, iya angay igpaimod iton, nga basi nira pagdakpon siya.

CAPITULO 12

SI MARIA NAGHIROG SAN BALSAMO SA MGA SIKI NI JESUS

Ngan si Jesus san unum pa ka adlaw antis an paskua nakadto sa Betania, nga diin si Lazarus namatay, nga iya ginbanhaw tikang sa mga minatay.

2 Didto sira naghimo sa iya sin panigab-i; nga si Marta nagserbi: kondi si Lazarus sayu sa ira sa mga nanlilingkod didto sa lamesa kaupod niya.

3 Ngan nagkuha si Maria sayu kalibra nga panhaplas nga nardo uraura kamahal, ngan ginhaplasan an siki ni Jesus; ngan gintrapohan an iya siki pinaagi sa iya buhok: ngan an balay napuno san humot san panhaplas.

4 Ngan nagsugad an sayu sa iya mga disipulo, si Judas Iscariote, nga anak nga lalaki ni Simon, nga mao an rnagtatrahidor sa iya.

5 Kay nano nga ini nga panhaplas waray igbaligya sin tulo kagatos ka denario, ngan ipanhatag sa mga pobre?

6 Ini iya ginsugad, diri nga siya nagtitimangno san mga pobre; kondi tungod siya sayu nga kawatan, ngan may yaon sin supot, ngan gindadara

kon nano an iginsusulod.

7 Ngan nagsugad si Jesus, pasagdi la an babaye: ngada sa adlaw san akon lubong nga iya ini pagtitipigan.

8 Kay an mga pobre permi niyo kaupod sira; kondi Ako diri niyo permi kaupod.

9 Sanglit an kadam-an nga katawhan sa mga Judio nahibaro nga nakadto siya; ngan sira kinadto diri tungod la kan Jesus, kondi basi nira maimod liwat si Lazarus nga iya ginbanhaw tikang sa mga minatay.

10 Kondi an pinuno san mga kapadian nagkonsulta nga basi liwat nira maibutang si Lazarus sa kamatayan.

11 Kay tungod sa iya damu san mga Judio an nagkagikan, ngan nagtoon kan Jesus.

12 Sa sinunod nga adlaw kadam-an san mga katawhan an kinadto didto sa fiesta, san sira makabati nga si Jesus tiabot sa Jerusalem.

13 Nagkuha sin mga sanga san kahoy nga palmera, ngan kinadto pagtapo sa iya, ngan kinuligi, Hosana: Bulahan an Hadi sa Israel nga nakanhi sa ngaran san Ginoo.

14 Ngan si Jesus, san siya makaaagi sin batan-on nga asno, sinakay sugad san nakasurat.

15 Ayaw kahadlok, babaye san Sion: Kitaa, an imo Hadi tiabot, nanlingkod sa nati nga asno.

16 Ini nga mga butang waray masabuti san iya mga disipulo sa tinikangan: Kondi san si Jesus mahimaya, ngan mahinumduman nira nga ini nga mga butang naisurat mahitungod sa iya, ngan iton ira ginbuhath nga mga butang ngada sa iya.

17 Sanglit an mga katawhan nga nagin kaupod niya san pagtawag niya kan Lazarus gawas sa iya lubnganan, ngan ginbanhaw niya sa mga minatay, nagpamatuod.

18 Kay tungod sini an mga katawhan nagtapu sa iya, kay sira nakabati nga iya ginbuhath ini nga milagro.

19 Sanglit an mga Faresio nagsu-

gad sa kada tagsa, Nasabtan ba niyo nga waray kamo kapulsanan? Kitaa, an kalibutan nasunod sa iya.

20 Ngan didto may pira nga mga Griego dida sa ira nga nagpakadto sa fiesta para magsingba.

21 Sanglit ini manta kinadto kan Felipe, nga taga Betsaida sa Galilea, ngan naghihingyap sa iya, nasugad, Sir, karuyag namon maimod si Jesus.

22 Si Felipe inabot ngan nagsumat kan Andro: ngan si Andro ngan Felipe nagsumat utro kan Jesus.

23 Ngan si Jesus nagbaton sa ira, nasugad, An oras maabot, nga an Anak nga lalaki san tawo paghihi-mayaon.

24 Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, Labot la nga an liso san trigo mahulog ngadto sa tuna ngan mamatay, iton magpapabilin nga nagsasayoan: kondi kon iton mamatay, iton mabunga sin damo nga bunga.

25 Siya nga nahigugma sa iya kinabuhi mawawad-an siton, ngan siya nga nasisina san iya kinabuhi sini nga kalibutan pagtitipigan iton ngadto sa kinabuhi nga dayon.

26 Kon bisan sin-o man nga tawo an mag-alagad sa Akon, pasagdi siya sumunod sa akon; ngan kon diin man ako, aadto liwat an akon surugoon: Kon sin-o man nga tawo an mag-alagad sa Akon, siya pasisidunggan san akon Amay.

27 Yana an akon kalag nalilisan; ngan nano an akon igsusugad? Amay, talwasa Ako tikang sini nga oras: kondi tungod sini kinanhi Ako sini nga oras.

28 Amay, himayaon an imo ngaran, Ngan didto inabot an tingog nga tikang sa langit, nasugad, Akon na iton ginhimaya, ngan iton paghihimayaon utro.

29 Sanglit an mga tawo, nga nangangatugbus, ngan nakabati siton, nagsugad nga iton dalugdog; an iba nagsugad, an anghel nagbagaw sa iya.

30 Si Jesus nagbaton ngan nagsu-

gad, ini nga tingog waray umabot tungod sa akon, kondi tungod sa iyo.

31 Yana na an paghukom sini nga kalibutan: yana an prinsepe sini nga kalibutan iglalabog pagawas.

32 Ngan Ako, kon Ako pag-aalsahon tikang sa tuna maduok an ngatanan nga katawhan ngadi sa Akon.

33 Ini iya iginsugad, nagpapasabot kon nano nga kamatayon siya mamamatay.

34 An mga tawo nagbaton sa iya, amon nahibatian tikang sa balaud nga si Cristo nagpapabilin sa kadayonan: ngan kay nano nga nasugad ka, An Anak nga lalaki san tawo pag-aalsahon? Sin-o ini nga Anak nga lalaki san tawo?

35 Ngan si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Dali na la nga panahon an kapawa kaupod niyo. Paglakaw kamo samtang may kapawa pa, basi diri an kasisidman umabot sa iyo: kay siya nga naglalakaw sa kasisidman diri mahibabaroan kon ngain siya kakadto.

36 Samtang kamo may kapawa pa, tumoo san kapawa, nga basi kamo magin anak san kapawa. Ini nga mga butang ginbagaw ni Jesus, ngan ginikan ngan nagtago siya tikang sa ira.

37 Kondi bisan damo an mga milagro nga iya nabuhat sa atubangan nira, waray pa gihapon sira tumoo sa iya.

38 Agud an ginsugad ni Esaias nga propeta matuman, nga iya ginbagaw, Ginoo, sin-o an matoo san amon sumat? Ngan kan kanay igpapahayag an butkon san Ginoo?

39 Sanglit sira waray gud tumoo, tungod siton si Esaias nagsugad utro.

40 Iya ginbuta an ira mga mata, ngan ginpatig-a an ira mga kasing-kasing: nga sira diri gud makaimod an ira mga mata, o makasabot an ira mga kasing-kasing, ngan maluwas, ngan bubulongon ko sira.

41 Ini nga mga butang ginsugad ni Esaias san siya makaimod sa iya himaya, ngan magbagaw mahitu-

ngod sa iya.

42 Sanglit dida san mga pinuno damo liwat an nagtoo sa iya; kondi tungod san mga Faresio waray nira igtug-an siya, bangin sira pagpagawason sa sinagoga:

43 Kay sira nahigugma sa pagdayaw san tawo labaw pa kaysa pagdayaw sa Dios.

44 Si Jesus ginuliat ngan nagsugad, siya nga natoo sa Akon, diri natoo sa Akon, kondi sa iya nga nagsugo sa akon.

45 Ngan siya nga nakaimod sa akon, nakaimod sa iya nga nagsugo sa akon.

46 Ako nagpakadi nga sayu nga kapawa sa kalibutan, nga bisan sin-o an tumoo sa akon diri gud magpapabilin sa kasisidman.

47 Ngan kon sin-o man nga tawo an mamati san akon mga polong, ngan diri tumoo, Ako diri maghuhukom sa iya: Kay Ako waray kumanhi para paghukman an kalibutan, kondi para luwason an kalibutan.

48 Siya nga nagsasalikway sa Akon, ngan diri nakarawat sa akon mga polong, may sayu nga maghuhukom sa iya: an polong nga Akon iginbabagaw, mao manta an maghuhukom sa iya sa urhi nga adlaw.

49 Kay Ako waray magbagaw mahitungod sa akon kalugaringon; kondi an Amay nga nagsugo sa akon, siya naghatag sa Akon sin kasugo-anan, kon nano an Akon igsusugad, ngan nano an Akon igbabagaw.

50 Ngan Ako maaram nga an iya kasugo-anan mao an kinabuhi nga waray katapusan: sanglit bisan nano an Akon igbabagaw, subay sa igin-susugad san Akon Amay, mao an Akon ginbabagaw.

CAPITULO 13

Yana antis an fiesta san paskua, san si Jesus mahibaro nga an iya oras inabot na nga siya angay gumikan sini nga kalibutan ngadto sa Amay, kay gin higugma niya an mga

iya lugaringon nga ada sa kalibutan, siya nahigugma sa ira ngadto sa katapusan.

2 Ngan san tikatima na an panigab-e, an yawa nagbutang ngada sa kasingkasing ni Judas Iscariote, nga anak nga lalaki ni Simon, sa pagtub-yan sa iya;

3 Si Jesus maaram nga an Amay ginhatag an tanan nga mga butang ngada sa iya mga kamot, ngan siya nagtikang sa Dios ngan tikadto sa Dios;

4 Siya binuhat tikang sa panigab-e ngan iya ginpilih an iya panapton, ngan nagkuha sin tuwalya, ngan igintakgong niya.

5 Kahuman siton siya nagpalis sin tubig ngada sa planggana, ngan nagtikang paghugas san siki san mga disipulo, ngan gin trapohan san tuwalya nga iya igintakgong.

6 Ngan dinook siya kan Simon Pedro: ngan si Pedro nagsugad ngadto sa iya, Ginoo huhugasan mo ba an akon mga siki?

7 Si Jesus nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, kon nano an Akon ginbubuhat ikaw diri maaram yana; kondi imo mahibabaroan sa kauninahan.

8 Si Pedro nagsugad ngadto sa iya, Ayaw paghugasi an akon mga siki. Si Jesus nagbaton sa iya, kon diri ko ikaw hugasan, waray ka kaparte sa akon.

9 Si Simon Pedro nagsugad, ngadto sa iya, Ginoo diri gud la an akon siki, kondi sugad man an akon nga kamot ngan an akon ulo.

10 Si Jesus nagsugad ngadto sa iya, Siya nga nagparigo na diri na kinahanglan hugasan labot la an iya mga siki, kondi malimpyo na ngatanan: ngan kamo malimpyo na, kondi diri ngatanan.

11 Kay siya maaram kon sin-o an magtutubyan sa iya; sanglit nagsugad siya, kamo diri ngatanan malimpyo.

12 Sanglit san katima niya mahugasan an ira mga siki, ngan makuha an ira mga panapton, ngan lining-

kod utro, siya nagsugad ngadto sa ira, Maaram ba kamo kon nano an ginbuhat ko sa iyo?

13 Kamo nagtawag sa akon Magtuturudto ngan Ginoo: ngan kamo nagsugad maopay; kay mao Ako.

14 Ngan kon Ako, iyo Ginoo ngan Magtuturudto, naghugas sa iyo mga siki; kamo liwat angay maghinugasay sa kada tagsa nga mga siki.

15 Kay gin tagan ko kamo sin susgaranan, nga iyo angay pagbuhaton an sugad san ginbuhat ko ngada sa iyo.

16 Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, An surogoon diri darodako kaysa san iyo ginoo; bisan siya nga gin padara diri darodako kaysa san nagpadara sa iyo.

17 Kay kon kamo maaram sini nga mga butang, malipay kamo kon iyo pagbuhaton iton.

18 Ako diri nagbabagaw mahitunod sa iyo ngatanan: Ako maaram san akon gin pili: kondi agud nga an kasuratan matuman, Siya nga kumaon tinapay upod sa akon inalsa an iyo tikod kontra sa akon.

19 Yana akon ginsusumat sa iyo antis iton umabot, nga, kon iton mahinabu na, kamo tumuo nga mao Ako.

20 Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, Siya nga nakarawat sa bisan sin-o nga akon ginpakanhi nakarawat sa akon; ngan siya nga nakarawat sa akon nakarawat sa iyo nga nagpadara sa akon.

21 San si Jesus makag-sugad, siya nalisang sa espiritu, ngan nagpamatuod, ngan nagsugad, Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, nga sayu sa iyo an magtutubyan sa akon.

22 Ngan an mga disipulo nag-inimuray sa kada sayu, nga nag-ruhaduha kon sin-o an iyo ginbabagaw.

23 Yana may nasandig dida sa dughan ni Jesus sayu san iyo mga disipulo, nga kan Jesus hinigugma.

24 Sanglit si Simon Pedro nagsinyas sa iyo, nga agud siya paki-anhan

kon sin-o adton iyo ginbabagaw.

25 Ngan siya nga nakasandig sa dughan ni Jesus nagsugad sa iyo, Ginoo, sin-o ba iton?

26 Si Jesus nagbaton, Siya mao iton tatagan ko san tinapay, kon Akon itunlob iton. Ngan san iyo maitunlob an tinapay, iya iginhatag kan Judas Iscariote, nga anak nga lalaki ni Simon.

27 Ngan katima sa tinapay si Satanas sinulod didto sa iyo. Ngan nagsugad si Jesus ngadto sa iyo, An imo bubuhaton, buhata sin madagmit.

28 Yana waray tawo nga nakada sa lamesa nga maaram kon nano an tuyo nga iyo ginbagaw ini ngadto sa iyo.

29 Kay an iba sa ira naghunahuna, tungod si Judas an tinub-yanan san supot, nga si Jesus nagsugad ngadto sa iyo, Pagpalit sadton aton kinahanglanon para san fiesta; o, nga siya maghatag sin bisan ano ngadto sa mga pobre.

30 Ngan siya san pakakarawat san tinapay ginawas dayon: ngan adto gab-i.

31 Sanglit, san siya nakagikan na, si Jesus nagsugad, Yana an Anak nga lalaki san tawo paghihimayaon ngan an Dios Paghihimaya-on sa iyo.

32 Kon an Dios paghimayaon sa iyo, an Dios liwat maghihimaya sa iyo dida sa iyo kalugaringon, ngan sa gilayon paghihimayaon siya.

33 Mga anak, madaliy nala nga Ako makakaupod niyo. Kamo maghihinanap sa akon: nga sugad sa akon gin sugad ngadto sa mga Judio, Diin man Ako kumadto, kamo diri makakakadto; salit yana ako nasugad sa iyo.

34 Sayu nga bag-o nga sugo an akon iginhahatag ngada sa iyo, Nga kamo maghigugma-ay sa kada tag-sa; sugad san akon paghigugma sa iyo, nga kamo liwat maghigugma-ay sa kada tag-sa.

35 Pina-agi sini an ngatanan mahibaro nga kamo akon mga disipulo, kon kamo may paghigugma-ay sa kada tag-sa.

36 Si Simon Pedro nagsugad nga-

dto sa iyo, Ginoo, nagain ka makadto? Si Jesus nagbaton sa iyo, Kon diin Ako makadto, diri ka makakasunod sa akon yana; kondi unina ikaw masunod sa Akon.

37 Si Pedro nasugad ngadto sa iyo, Ginoo, kay nano nga diri ako makakasunod sa akon yana? Akon ihatag an akon kinabuhitungod sa imo.

38 Si Jesus nagbaton sa iyo, Imo ba ihahatag an imo kinabuhitungod sa akon? Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa imo, An manok diri matugaok, hasta nga iglirong mo ako sin makatulo.

CAPITULO 14

Diri malisang an iyo kasingka sing: kamo tumuo sa Dios, tumuo liwat sa akon.

2 Sa panimalay san akon Amay damo an mga istaran: kon iton diri kamatuoran, Ako magsusumat kunta sa iyo. Ako mapakadto agud mag-andam sin lugar para sa iyo.

3 Ngan kon Ako kumadto ngan mag-andam sin lugar para sa iyo, Ako makanhi utro, ngan kakarawaton ko kamo sa akon kalugaringon; nga kon diin Ako, aadto liwat kamo.

4 Ngan kon diin Ako makadto kamo maaram, ngan maaram kamo san dalan.

5 Si Tomas nagsugad ngadto sa iyo, Ginoo, kami diri maaram kon diin ka mapakadto; ngan paonan-on namon mahibabaro-an an dalan?

6 Si Jesus nagsugad ngadto sa iyo, Ako an dalan, an kamatu-oran, ngan an kinabuhitungod sa iyo: waray tawo nga makakabot sa Amay, kondi pina-agi sa akon.

7 Kon kamo nakilala sa akon, kamo nakilala liwat sa akon Amay: ngan tikang yana kamo nakilala sa iyo, ngan naimdan siya.

8 Si Felipe nagsugad ngadto sa iyo, Ginoo, ipaimod sa amon an Amay, ngan iton iksakto na sa amon.

9 Si Jesus nagsugad ngadto sa iyo. Maiha na nga panahon nga Ako ka-

upod niyo, ngan diri ka pa nakilala sa akon, Felipe? siya nga nakaimod sa akon nakaimod na sa Amay; ngan paonan-on nga nakasugad ka, Ipa-imod sa amon an Amay?

10 Diri ka ba natoo nga Ako aada sa Amay, ngan an Amay aadi sa akon? An mga polong nga ginbagaw ko ngada sa iyo ginbagaw ko diri tikang sa akon kalugaringon: kondi an Amay nga naistar sa akon, siya an nagbubuhitungod sa mga buruhaton.

11 Toohi ako nga Ako aada sa Amay, ngan an Amay aadi sa akon: O kondi man toohi ako tungod san mga buhat.

12 Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa iyo, Siya nga natoo sa akon, magbubuhitungod san mga buhat nga akon ginbubuhitungod; ngan darodako pa nga mga buhat kaysa sini an iyo bubuhaton; tungod kay Ako makadto sa akon Amay.

13 Ngan bisan nano an iyo pangaro-on sa akon ngaran, iton akon bubuhaton, agud an Amay paghimaya-on dida sa Anak nga lalaki.

14 Kon kamo mangaro sin bisan nano sa akon ngaran, iton Akon bubuhaton.

15 Kon kamo nahigugma sa akon, tipigi an akon mga kasugo-anan.

16 Ngan Ako mag-aampo sa Amay, ngan siya maghahatag sa iyo sin iba nga manlili-aw, nga agud siya magpabilin kaupod niyo sin waray katapusan.

17 An Espiritu san kamatuoran; nga diri kinakarawat san kalibutan, tungod diri siya naiimdan sini, o kon nakilala sa iyo: kondi kamo nakilala sa iyo; kay siya naistar kaupod niyo, ngan aada sa iyo.

18 Diri ko kamo babayaan nga mga ilo: Ako makada sa iyo.

19 Di na mag-iha, nga an kalibutan diri na makakaimod sa akon; kondi kamo makakaimod sa akon: tungod ako mabubuhitungod, kamo mabubuhitungod liwat.

20 Siton nga adlaw kamo hibabaro

nga Ako aadto sa akon Amay, ngan kamo sa akon, ngan Ako sa iyo.

21 Siya nga may-yaon san akon mga sugo, ngan gintitipigan iton, siya mao adton nahigugma sa akon: ngan siya nga nahigugma sa akon hihigugma-on man san akon Amay, ngan igpapadayag an akon kalugaringon sa iya.

22 Si Judas nagsugad ngadto sa iya, diri an Iscariote, Ginoo, paonan-o ba nga ikaw magpapadayag sa imo kalugaringon nganhi sa amon, ngan diri ngadto sa kalibutan.

23 Nagbaton si Jesus ngan nagsugad sa iya, Kon an tawo humigugma sa akon, iya pagtitipigan an akon mga polong: ngan an akon Amay mahigugma sa iya, ngan kami makada sa iya, ngan siya hihimoon namon nga amon istaran.

24 Siya nga diri nahigugma sa akon diri nagtutuman san akon mga polong: ngan an polong nga iyo ginpapamatian diri akon, kondi sa Amay nga nagsugo sa akon.

25 Ini nga mga butang iginbagaw ko sa iyo, samtang kaupod pa ako niyo.

26 Kondi an Manlili-aw, nga mao an Baraan nga Espiritu, nga pakakanhi-on san Amay sa akon ngaran, siya an magtututdo sa iyo san ngatanan nga mga butang, ngan magpapahinumdom sa iyo san ngatanan nga mga butang, nga akon iginsumat sa iyo.

27 An Kamurayaw ibibilin ko sa iyo: akon kamurayaw ighahatag ko sa iyo: diri sugad san iginhahatag san kalibutan, an akon ihahatag sa iyo. Diri malisang an iyo mga kasingkasing, o mahadlak man.

28 Iyo nabatian kon paonan-o ginsugad ko sa iyo, ako mabulag, ngan ako mabalik sa iyo. Kon kamo nahigugma sa akon, maglilipay kamo, tungod ako nagsugad, ako makadto sa Amay: kay an akon Amay darodaku kay sa akon.

29 Ngan yana akon iginsumat sa iyo antis iton mahinabu, nga, kon

iton mahinabu, kamo tumoo.

30 Diri na ako magbabagaw sin damu sa iyo: kay an prinsipe sini nga kalibutan tikanhi, ngan siya waray ano man sa akon.

31 Kondi agud nga an kalibutan kumilala nga ako nahigugma sa Amay; ngan sugad nga an Amay naghatag sa akon kasugoanan, mao man an akon ginbubuhat. Pagkabuhat, kamo, magkalakat kita tikang dinhi.

CAPITULO 15

SI JESUS AN UNGOD NGA PUNO SAN UBAS.

Ako an ungod nga puno san ubas, ngan an akon Amay mao an parag-uma

2 An kada sanga sa akon nga diri nabunga iya ginkukuha: ngan an kada sanga nga nabunga, iya ginbahawanan, agud mamunga pa ini sin darodamu.

3 Yana kamo malimpyo na pinaagi san polong nga akon iginbagaw ngada sa iyo.

4 Magpabilin kamo sa akon, ngan Ako sa iyo. Sugad san sanga diri makapagbunga sa iya la kalugaringon, labot la iton magpabilin dida sa puno; sugad man waray kamo mahihimo, labot la kon kamo magpabilin sa akon.

5 Ako mao an puno san ubas, kamo an mga sanga: siya nga nagpabilin sa akon, ngan Ako sa iya, ini nanmumunga sin damu nga bunga: kay gawas sa akon waray kamo mabubuhat.

6 Kon an tawo diri magpabilin sa akon, siya igpipilak sugad san sanga, ngan mauuga; ngan pagtitirokon sira, ngan iglalabog ngadto sa kalayo, ngan sira magkakasunog.

7 Kon kamo magpabilin sa akon, ngan an akon mga polong magpabilin sa iyo, pangaro kamo kon nano an iyo karuyag, ngan iton bubuhaton sa iyo.

8 Dida sini an akon Amay paghimayaon, nga kamo nanmumunga

sin damu nga mga bunga; sugad nga kamo akon mga disipulo.

9 Sugad nga an Amay nahigugma gud sa akon, sugad man Ako nahigugma sa iyo: Magpadayon kamo sa akon gugma.

10 Kon kamo magtipig san akon mga kasugoanan, magpapabilin kamo sa akon paghigugma; sugad san akon pagtipig san mga kasugoanan san akon Amay, ngan ako nagpapabilin sa iya paghigugma.

11 Ini nga mga butang iginbagaw ko ngada sa iyo, agud an akon kalipay magpabilin ngada sa iyo, ngan an iyo kalipay magmahingpit.

12 Ini an akon kasugoanan, Nga maghigugmaay kamo sa kada taga, sugad san paghigugma ko sa iyo.

13 Waray darodaku nga gugma an tawo kay sa sini, nga iginhatag san sayu nga tawo an iya kinabuhitungod san iya mga kasangkayan.

14 Kamo an akon mga kasangkayan, kon iyo buhaton an akon iginososogo sa iyo.

15 Tikang yana diri ko na kamo tatawagong mga surogon; kay an surogon diri maaram kon nano an ginhihimo san iya agaron: kondi ako nagtatawag sa iyo mga kasangkayan: kay an ngatanan nga mga butang nga nabatian ko sa akon Amay akon iginpahibaro sa iyo.

16 Kamo waray magpili sa akon, kondi ako an nagpili sa iyo, ngan nagordina sa iyo, agud kamo kumadto ngan mamunga, ngan agud an iyo bunga magpabilin: agud an bisan nano nga iyo pangaroon sa Amay sa akon ngaran, iya ihahatag sa iyo.

17 Ini nga mga butang iginososogo ko sa iyo, nga kamo maghigugmaay sa kada taga.

18 Kon an kalibutan masina sa iyo, kamo maaram nga iton nasina sa akon antis nasina sa iyo.

19 Kon kamo kanan kalibutan, an kalibutan maghihigugma sa iya kalugaringon: kondi tungod nga kamo diri kanan kalibutan, kondi ginpili ko kamo tikang sa kalibutan, sang-

lit an kalibutan nasisina sa iyo.

20 Hinumdumi an polong nga iginisugad ko ngada sa iyo, An sorogoon diri darodaku kay sa san iya agaron. Kon sira nagtimaraut sa akon, sira liwat magtimaraut sa iyo; kon sira nagtipig san akon polong, sira liwat magtitipig sa iyo.

21 Kondi ini ngatanan nga mga butang ira pagbubuhaton ngada sa iyo tungod san akon ngaran, tungod sira diri nakila sa iya nga nagpadara sa akon.

22 Kon Ako waray kumanhi ngan magbagaw ngadto sa ira, sira waray kunta sala: kondi yana waray sira baribad san ira sala.

23 Siya nga nasisina sa akon nasisina liwat sa akon Amay.

24 Kon waray ko pagbuhata sa ira an mga buhat nga waray iba nga tawo nga nagbuhat, sira waray kunta sala: kondi yana ira naimdan ngan ginkakasinahan ako ngan an akon Amay.

25 Kondi nahinabu ini, agud nga an polong matuman nga iginisurat didto sa ira balaud, Ira ako ginkasinahan sin waray la hinungdan.

26 Kondi kon an manlili-aw umabot, nga pakakanhion Ko nganhi sa iyo tikang sa Amay, an Espiritu san kamatuoran, nga tikang sa Amay, siya magpapamatuod mahitungod sa akon.

27 Ngan kamo liwat magtestigo, tungod kay kamo nakaupod ko tikang pa sa tinikangan.

CAPITULO 16

Ini nga mga butang iginbagaw Ko ngada sai yo, agud kamo diri mahipakdol.

2 Pagtatabogon kamo nira sa mga sinagoga: oo, an oras maabot, nga an bisan sin-o nga magpatay sa iyo maghuhunahuna nga siya nagbubuhat sin pag alagad sa Dios.

3 Ngan ini nga mga butang ira pagbubuhaton ngada sa iyo, tungod sira diri nakila sa Amay, bisan sa akon.

4 Kondi ini nga mga butang iginsumat ko sa iyo, agud kon an oras umabot, kamo mahinomdom nga iginsumat ko ini sa iyo. Ngan ini nga mga butang waray ko igsugad sa iyo sa tinikangan, tungod Ako kaupod niyo.

5 Kondi yana Ako mapakadto sa nagsugo sa akon; ngan waray sa iyo nagpakiana sa akon, Diin ka makadto?

6 Kondi tungod ginbagaw ko ini nga mga butang ngada sa iyo, napuno sin kasubu an iyo kasingkasing.

7 Kondi Ako nagsusumat sa iyo san kamatuoran; Ini kapulsanan niyo nga Ako gumikan: kay kon Ako diri gumikan, an Manlili-aw diri makanhi sa iyo; kondi kon Ako bumaya, igpapadara ko siya ngadi sa iyo.

8 Ngan kon siya umabot, iya sasawayon an kalibutan mahitungod san sala, ngan san katadungan, ngan san paghukom:

9 Mahitungod san sala, tungod sira waray tumoo sa akon;

10 Mahitungod san katadungan, tungod Ako makadto sa akon Amay ngan kamo diri na makakaimod sa akon;

11 Mahitungod san paghukom, tungod an prinsipe sini nga kalibutan ginhukman na.

12 Damo pa nga mga butang an igsusurat ko sa iyo, kondi diri pa niyo ini makakaya pagdara yana.

13 Kondi kon siya, an Espiritu san kamatuoran umabot, iya pagtutugwayan kamo ngadto sa ngatanan nga kamatuoran: kay siya diri magbabagaw san tikang sa iya kalugaringon; kondi an bisan nano nga iya mahibatian, iya igbabagaw: ngan iya igpapaimod sa iyo an mga butang nga tiarabot.

14 Iya paghihimayaon ako: kay iya kakarawat an akon, ngan igpapaimod sa iyo.

15 An ngatanan nga mga butang nga kanan Amay akon: sanglit nasugad Ako, nga iya kukuhaon an akon, ngan igpapaimod sa iyo.

16 Di na mag-iiha, ngan kamo diri na makakaimod sa akon: ngan utro, di na mag-iiha, ngan kamo makakaimod sa akon, tungod Ako mapakadto sa Amay.

17 Ngan nagsugad an iya mga disipulo sa kada tagsa, Nano ini nga iya igsugad sa aton, Di na mag-iiha, ngan kamo diri na makakaimod sa akon: ngan utro, di na mag-iiha, ngan kamo makakaimod sa akon: ngan, Tungod Ako mapakadto sa Amay.

18 Sanglit sira nagsugad, Nano ini nga iya ginsugad, Di na mag-iiha? diri kita makakasumat kon nano an iya igsugad.

19 Yana si Jesus maaram nga siya karuyag magpakiana sa iya, ngan nagsugad ngadto sa ira, Kamo ba nagpaparopakia-nahay sa kada tagsa tungod san akon igsugad, Di na mag-iiha, ngan kamo diri na makakaimod sa akon?

20 Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad sa iyo, Nga kamo magtangis ngan magnunguyngoy, kondi an kalibutan maglilipay: ngan kamo magmamasurob-on, kondi an iyo kasub-anan magigin kalipayan.

21 An sayu nga babaye kon siya manganganak may ada kasakit, tungod an iya oras inabot: kondi san iya maipanganak an bata, waray na niya hinumdumi an kasakitan, tungod sa kalipay nga an sayu nga tawo igin-anak sa kalibutan.

22 Ngan sanglit yana kamo may kasubo: kondi Ako makikigkita sa iyo utro, ngan an iyo kasingkasing malilipay, ngan an iyo kalipay waray tawo nga makakakuha tikang sa iyo.

23 Ngan siton nga adlaw kamo diri magpapakia-na sa akon. Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad sa iyo, Nano man an iyo pangaroon sa Amay sa akon ngaran, iya ighahatag sa iyo.

24 Hasta yana kamo waray pangarog sa akon ngaran: pangarog ngan kamo makakarawat, agud an iyo kalipay mapuno.

25 Ini nga mga butang akon iginbagaw ngada sa iyo sa mga pasum-

bingay: kondi an oras maabot, nga Ako diri na magbabagaw ngada sa iyo sa mga pasumbingay, kondi igpapaimod ko sin klaro sa iyo an mahitungod sa Amay.

26 Siton nga adlaw kamo mangarog sa akon ngaran: ngan waray ba Ako magsugad sa iyo, nga Ako mag-aampo sa Amay tungod sa iyo:

27 Kay an Amay mismo nahigugma sa iyo, tungod kamo nahigugma sa akon, ngan nagtoo nga Ako nagtikang sa Dios.

28 Ako nagtikang sa Amay, ngan ako kinanhi sa kalibutan: utro babayaan ko an kalibutan, ngan makadto sa Amay.

29 An iya mga disipulo nagsugad sa iya, Kitaa, yana nagbabagaw ka sin klaro, ngan nagbabagaw sin diri paaliday.

30 Yana kami makakasiguro nga maaram ka san ngatanan nga mga butang, ngan diri kinahanglan nga bisan sin-o nga tawo magpakiana sa imo: pinaagi sini kami natoo nga ikaw tikang sa Dios.

31 Si Jesus nagbaton sa ira, Natoo na ba kamo yana?

32 Kitaa an oras maabot, oo, aadi na, nga kamo magwawarak, an kada tawo sa iya kalugaringon, ngan babayaan ako nga nag gagayu-an la: kondi diri Ako nagsasayuan, tungod an Amay kaupod ko.

33 Ini nga mga butang iginbagaw ko sa iyo, agud sa akon kamo magkayaon sin kamurayaw. Sa kalibutan kamo may yaon kakurian: kondi magmasarigon kamo kaopay, Gindaog ko na an kalibutan.

CAPITULO 17

NAG-AMPO SI JESUS PARA SA IYA MGA DISIPULO.

Ini nga mga polong ginbagaw ni Jesus, ngan isiniplat an iya mga mata ngadto sa langit, ngan nagsugad, Amay, an oras inabot na; paghihimaya an imo Anak nga lalaki, agud an imo Anak nga lalaki liwat paghihimayaon ka:

2 Sugad nga ikaw naghatag sa iya

sin kagamhanan san ngatanan nga mga unod, agud siya maghatag sin dayon nga kinabuhin ngadto sa ngatanan nga imo igitubyan sa iya.

3 Ngan ini an kinabuhin nga dayon, nga sira kumilala sa imo nga mao la an ungod nga Dios, ngan si Jesu-Cristo, nga imo ginpadara.

4 Ginhihimaya ta ikaw dinhi sa tuna: gintapos ko an trabahoon nga imo ginhatag sa akon para pagbuhaton.

5 Ngan yana, O, Amay, himayaa ako upod sa imo kalugaringon sugad san paghimaya ko san kaupod pa ako nimo antis pa an kalibutan.

6 Akon iginpakilala an imo ngaran ngadto sa mga tawo nga imo iginhatag sa akon tikang sa kalibutan: imo sira, ngan imo iginhatag sira sa akon; ngan ira gintipigan an imo polong.

7 Yana sira nakilala nga an ngatanan nga mga butang nga imo iginhatag sa akon tikang sa imo.

8 Kay akon ginhatag ngadto sa ira an mga polong nga imo iginhatag sa akon; ngan ira kinarawat, ngan nakilala nira sin totoo nga Ako tikang sa imo, ngan nagtoo sira nga ikaw an nagpakanhi sa akon.

9 Ako nag aampo para sa ira: Diri Ako nag aampo tungod san kalibutan, Kondi tungod sa ira nga imo iginhatag; kay sira imo.

10 Ngan an ngatanan nga akon imo, ngan an imo akon; ngan ako nahihimaya sa ira.

11 Ngan yana ako waray na sa kalibutan, kondi sira ada sa kalibutan, ngan ako makadto sa imo. Baraan nga Amay, tipigi sa imo kalugaringon nga ngaran adton imo iginhatag sa akon, agud sira magin sayu, nga sugad sa aton.

12 San ako kaupod nira sa kalibutan, gintipigan ko sira sa imo ngaran: adton nga iginhatag sa akon ginbantayan ko, ngan waray sa ira sin nawara, kondi an anak nga lalaki san parawakay; agud an kasuratan matuman.

13 Ngan yana ako makadto sa imo;

ngan ini nga mga butang akon ginbagaw sa kalibutan, agud sira makaangkon san akon kalipay, mahahingpit sa ira kalugaringon.

14 Akon iginhatag sa ira an imo polong; ngan an kalibutan nasina sa ira, tungod sira diri kanan kalibutan, sugad nga ako diri man kanan kalibutan.

15 Ako diri nag-aampo nga kuhaon mo sira sa kalibutan, kondi nga imo sira pagtipigan tikang sa karat-an.

16 Diri sira kanan kalibutan, sugad nga diri man ako kanan kalibutan.

17 Papagbaraana sira pinaagi san kamatuoran: an imo polong mao an kamatuoran.

18 Sugad nga imo ako ginpakanhi sa kalibutan, sugad man liwat gin-sugo ko sira ngahi sa kalibutan.

19 Ngan tungod sa ira ako nagpapakabaraan sa akon kalugaringon, agud sira liwat magpakabaraan pinaagi sa kamatuoran.

20 Ngan diri ako nag-aampo tungod sini la, kondi tungod sa ira liwat nga natoo sa akon pinaagi sa ira polong;

21 Agud sira ngatanan magkasarayyu; sugad nga ikaw, Amay, aadi sa akon, ngan ako sa imo, agud sira liwat magkasarayyu sa aton: agud an kalibutan tumoo nga ikaw an nagpakanhi sa akon.

22 Ngan an himaya nga imo iginhatag sa akon ginhatag ko sa ira; agud sira magkasarayyu, sugad nga kita sayu la:

23 Ako sa ira, ngan ikaw sa akon, agud sira magkasarayyu sin hingpit; ngan agud an kalibutan mahibaro nga ikaw an nagpakanhi sa akon, ngan nahigugma sa ira, sugad san paghigugma mo sa akon.

24 Amay, karuyag ko nga sira liwat, adton imo mga ginhatag sa akon, makaupod ko kon diin ako; agud sira makakita san akon himaya, ngan imo iginhatag sa akon: Kay ako imo ginhigugma antis himoa an kalibutan.

25 O, Amay nga matadong, an kalibutan diri nakilala sa imo: kondi

Ako nakilala sa imo, ngan ini sira nakilala nga ikaw an nagpakanhi sa akon.

26 Ngan akon iginpakilala ngadto sa ira an imo ngaran, ngan igpapakilala: agud an gugma nga imo iginhigugma sa akon magin ira, ngan ako sa ira.

CAPITULO 18

AN PAGDAKUP KAN JESUS.

San pakagbagaw ni Jesus sini nga mga polong, siya ginuwa kaupod an iya mga disipulo tinabok sa sapa san Cedron, may sayu nga garden, nga sinudlan niya, ngan an iya mga disipulo.

2 Ngan si Judas liwat, nga nagtubyan sa iya, maaram san lugar kay si Jesus agsub kumadto didto kaupod an iya mga disipulo.

3 Ngan si Judas, pakakarawat sa kapanon nga sundalo ngan mga opisyaes tikang san mga puno san kapadian ngan mga Fariseo, kinadto didto nga may mga parol ngan mga sulo ngan mga armas.

4 Sanglit si Jesus, maaram san ngatanan nga mga butang nga maabot sa iya, ginawas, ngan nagsugad ngadto sa ira, Sin-o an ginhahanap niyo?

5 Sira binaton sa iya, Si Jesus nga taga Nazaret. Si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Mao ako. Ngan si Judas liwat, nga nagtubyan sa iya, natugbos kaupod nira.

6 Ngan san pakagsugad la niya ngadto sa ira, Mao ako, nan-ngisol sira, ngan nagkatumba sa tuna.

7 Ngan nagpakiana siya utro sa ira, Sin-o an ginhahanap niyo? Ngan sira nagsugad, si Jesus nga taga Nazaret.

8 Si Jesus nagbaton, Iginsumat ko na sa iyo nga mao ako: sanglit kon kamo naghahanap sa akon, tugoti ini sira nga gumikan:

9 Agud an polong matuman, nga iya ginbagaw, Sa ira nga imo iginhatag sa akon waray ako ginwara.

10 Ngan si Simon Pedro nga may

espada ginhugot iton, ngan ginitigbas an surogoon san labaw nga padi, ngan nautod an iya too nga talinga. An ngaran san surogoon si Malcus.

11 Ngan nagsugad si Jesus ngadto kan Pedro. Ibutang an imo espada ngadto sa takuban: an tasa nga iginhatag sa akon san akon Amay, diri ko ba iton iinumon?

12 Ngan an kapanon nga sundalo ngan an kapitan ngan an mga opisyaes san mga Judio gindakup si Jesus, ngan gin gapus siya.

13 Ngan gindara ngun-a siya ngadto kan Annas; kay siya ugangan ni Caifas, nga mao an labaw nga padi siton manta nga tuig.

14 Yana si Caifas mao siya, an naghatag sagdon sa mga Judio, nga iton may kapulsanan nga an sayu nga tawo angay mamatay tungod san katowohan.

15 Ngan si Simon Pedro nagsunod kan Jesus, ngan sugad man an sayu pa nga disipulo: adto nga disipulo kilala san labaw nga padi, ngan sinulod upod kan Jesus ngadto sa palasyo san labaw nga padi.

16 Kondi si Pedro natugbos sa gawas san portahan. Ngan ginawas adton sayu nga disipulo, nga kilala san labaw nga padi, ngan naki istorya ngadto san babaye nga nagbabantay san portahan, ngan ginpasulod si Pedro.

17 Ngan nagsugad an daraga nga bantay sa portahan ngadto kan Pedro, Diri ba sayu ka san mga disipulo sini nga tawo? Siya nagsugad, Diri Ako.

18 Ngan an mga surogoon ngan mga opisyaes natugbos didto sa may kalayo nga ira ginhimo; kay mahagkut ngan sira nagdangdang: ngan si Pedro natugbos kaupod nira, ngan nagdangdang siya.

19 Ngan an labaw nga padi nagpakiana kan Jesus mahitungod san iya mga disipulo, ngan mahitungod san iya doktrina.

20 Si Jesus nagbaton sa iya, Ako nagbabagaw sin dayag sa kalibutan;

Ako permi nagtutdo didto sa sinagoga, ngan didto sa templo, nga permi ginititirokan san mga Judio; ngan waray ako gin bagaw nga tago.

21 Kay nano nga nangungutana ka sa akon? pakia-na sa ira nga nagpakabati sa akon, kon nano an ginsugad ko ngadto sa ira: Kitaa, maaram sira kon nano an ginsugad ko.

22 Ngan san iya maibagaw ini, sayu san mga opisyaes nga natugbos didto gintampalo si Jesus, nga nasugad, Mao ba iton an pagbaton mo sa labaw nga padi?

23 Si Jesus binaton sa iya, Kon Ako nagbagaw sin maraut, pamatud-i an karautan: Kondi kon maopay, kay nano nga gintampalo mo ako?

24 Yana igin padara siya ni Annas nga ginapos ngadto kan Caifas an labaw nga padi.

25 Ngan si Simon Pedro natugbos ngan nagpadangdang sa iya kalugaringon. Sanglit sira nagsugad ngadto sa iya, Diri ba sayu ka liwat sa iya mga disipulo? Siya nagdiwara, ngan magsugad, Diri Ako.

26 Sayu san mga surogoon san labaw nga padi, nga uropod san gin utdan sin talinga ni Pedro nagsugad, Diri ba naimdan ko ikaw didto sa garden kaupod niya?

27 Ngan si Pedro nagdiwara utro: ngan sa kadagmitan an manok tinugaok.

28 Ngan ira gindara si Jesus tikang kan Caifas ngadto sa pretorio: ngan adto atab pa, ngan sira waray sumulod ngadto sa pretorio, bangin sira mahugawan, kondi agud sira makakaon sa paskua.

29 Ngan si Pilato ginawas ngadto sa ira, ngan nagsugad, Nano nga sumbung an dara niyo kontra sini nga tawo?

30 Sira binaton ngan nagsugad ngadto sa iya, kon siya diri sayu nga paragbuhat sin maraut, diri konta namon pagdadad-on siya nganhi sa imo.

31 Ngan nagsugad si Pilato ngadto sa ira, Kuhaa niyo siya, ngan hukmi siya subay san iyo balaud. Ngan an

CAPITULO 19

mga Judio nagsugad ngadto sa iya, Iton diri itinutugot para sa amon an magpapatay sin bisan sin-o nga tawo:

32 Nga agud an polong ni Jesus matuman, nga iya iginbagaw, pag-pasabut kon nano nga kamatayon an iya kakamatayan.

33 Ngan si Pilato sinulod utro ngadto sa pretorio, ngan gintawag si Jesus, ngan nagsugad ngadto sa iya, Ikaw ba an Hadi san mga Judio?

34 Si Jesus nagbaton sa iya, Ginbagaw mo ba ini tikang sa imo kalugaringon, o may iba nga nagsumat sa imo mahitungod sa akon?

35 Si Pilato nagbaton, Ako ba Judio? An imo kalugaringon nga nasud ngan an labaw nga mga padi an nagdara sa imo nganhi sa akon: nano ba an imo ginbuhat?

36 Si Jesus nagbaton, An akon gin-hadian diri dinhi sini nga kalibutan Kon an akon ginhadian dinhi sini nga kalibutan, an akon mga suro-goan makikig-away, agud diri ako itubyan ngadto sa mga Judio: Kondi yana an akon ginhadian diri tikang dinhi.

37 Sanglit si Pilato nagsugad ngadto sa iya, Ikaw ba sayu nga hadi? Si Jesus nagbaton, Ikaw an nagsugad nga Ako hadi. Tungod sini Ako nagpakatawo, ngan tungod sini Ako kinanhi sa kalibutan, agud Ako mag-pamatuod san Kamatuoran. An kada sayu nga aada sa kamatuoran mamamati san akon tingug.

38 Si Pilato nagsugad ngadto sa iya, Nano an kamatuoran? Ngan san pakagbagaw niya sini, siya ginowas utro ngadto sa mga Judio, ngan nagsugad ngadto sa iya, Ako waray makaagi sa iya sin bisan nano nga sala.

39 Kondi kamo may ada batasan, nga Ako magpawas sin sayu ngadto sa iyo kon paskua: sanglit karuyag ba niyo nga akon pagawason ngada sa iyo an hadi san mga Judio.

40 Ngan nagparak sira ngatanan utro, nga nasugad, Diri ini nga tawo, kondi si Barabas. Yana si Barabas sayu nga tulisan.

Sanglit ginpakuha ni Pilato si Jesus, ngan ginlatub siya.

2 Ngan an mga sundalo nagsalapid sin korona nga tunukon, ngan iginbutang sa iya ulo, ngan ira ginsul-utan siya sin kolor-ube nga panapton.

3 Ngan nagsugad, Mabuhay, Hadi san mga Judio ngan ira gin tampalo siya san ira mga kamot.

4 Sanglit si Pilato ginawas utro, ngan nagsugad sa ira, Kitaa, Akon gindara siya nganhi sa iyo, agud kamo mahibaro nga Ako waray pakaagi sin sayup sa iya.

5 Ngan ginawas si Jesus, nga sul-ot an korona nga tunukon, ngan an kolor-ube nga panapton. Ngan si Pilato nagsugad ngadto sa ira, Kitaa an tawo!

6 Sanglit san makaimod sa iya an mga puno sa kapadian ngan san mga opisyales, sira kinuligi, nasugad, Igraysang siya sa krus. Si Pilato nagsugad ngadto sa ira, Kuhaa niyo siya, ngan igraysang siya sa krus: kay Ako waray pakaagi sin sayup sa iya.

7 An mga Judio nagbaton sa iya, kami may balaud, ngan subay san amon balaud siya angay mamatay, tungod nga gin hihimo niya an iya kalugaringon nga Anak nga lalaki san Dios.

8 Sanglit san pakabati ni Pilato sini nga polong, siya labi gud nga nahadluk;

9 Ngan sinulod utro ngadto sa pretorio, ngan nagsugad ngadto kan Jesus, Taga diin ka ba? Kondi si Jesus waray pagbaton sa iya.

10 Ngan nagsugad si Pilato ngadto sa iya, Diri ka ba magbabagaw nganhi sa akon? Diri ka ba maaram nga Ako may gahum pagraysang sa imo sa krus, ngan may gahum pagbuhi sa imo?

11 Si Jesus nagbaton, Ikaw waray bisan ano nga gahum kontra sa akon, labot la kon iton iginhatag sa imo tikang sa igbaw: sanglit siya nga nagtubyan sa akon nganhi sa imo may darudako nga sala.

12 Ngan tikang siton si Pilato naghanap pagbuhi sa iya: kondi an mga Judio nagkuligi, nasugad, kon imo ini buhian nga tawo, diri ka sangkay ni Cesar: an bisan sin-o nga nagpapakahadhihi nagbabagaw kontra kan Cesar.

13 Sanglit san pakabati ni Pilato sini nga polong, iya gindara si Jesus sa gawas, ngan ginpalingkod sa lingkoran sa paghurukman sa lugar nga gintatawag Pavimento, kondi sa Hebreo, Gabata.

14 Ngan adto mao an pag-aandang san paskua, ngan may ikaunum na an oras: ngan siya nagsugad ngadto sa mga Judio, Kitaa an iyo Hadi!

15 Kondi sira kinuligi, Pataya siya, pataya siya, igraysang siya sa krus. Si pilato nagsugad ngadto sa ira, Igraraysang ko ba sa krus an iyo Hadi? An mga puno san kapadian nagbaton, Kami waray hadi kondi si Cesar.

16 Sanglit iya itinubyan siya ngadto sa ira agud igraysang sa krus. Ngan ira ginukuha si Jesus, ngan siya ginawas.

17 Ngan siya nagpas-an san iya krus pakadto sa lugar nga gintatawag an lugar san bungo, nga gintatawag sa Hebreo Golgota.

18 Nga diin ira iginraysang siya sa krus, ngan sin duha nga upod sa iya, sa taga nga tagiliran sayu, ngan si Jesus sa butnga.

19 Ngan si Pilato nagsurat sin titulo, ngan iton iginbutang sa krus. Ngan an nakasurat mao ini, Si JESUS NGA TAGA NAZARET AN HADI SAN MGA JUDIO.

20 Ini nga titulo damu san mga Judio an nakabasa: kay an lugar nga diin ginraysangan kan Jesus sa krus harani sa bungto: ngan iton nakasurat sa Hebreo, Griego, ngan Latin.

21 Ngan nagsugad an mga puno nga kapadian san mga Judio ngadto kan Pilato, Ayaw igsurat, An Hadi san mga Judio; kondi nga siya nagsugad, Ako Hadi san mga Judio.

22 Si Pilato nagbaton, An naisurat ko naisurat ko na.

23 Ngan an mga sundalo, san ma-iraysang na nira si Jesus sa krus, ginukuha an iya panapton, ngan ginbahinbahin sa upat ka bahin; sa kada sundalo sayu ka bahin; ngan sugad man liwat an iya tunika: yana an tunika waray tinahian nga hinablon tikang sa bawbaw tipa ilarum.

24 Sanglit sira nagsugad sa kada taga, Ayaw ta ini paggisi-a, kondi igpaagi sa kapalaran, kon sin-o an magtag-ya: agud an kasuratan matuman, nga nagsugad, Ira ginbahinbahin an akon panapton sa taga sa ira, ngan ginpaagi sa kapalaran an akon bisti. Sanglit ini nga mga butang ginbuhat san mga sundalo.

25 Yana natugbos harani san krus ni Jesus an iya iroy, ngan an bugto nga babaye san iya iroy, si Maria nga asawa ni Cleophas, ngan Maria Magdalena.

26 Sanglit san pakaimod ni Jesus san iya iroy, ngan an disipulo nga natugbos, nga iya hinigugma, siya nagsugad ngadto sa iya iroy, Babaye, kitaa an imo anak nga lalaki!

27 Ngan nagsugad siya sa disipulo, Kitaa an imo iroy! Ngan tikang sadto nga oras gindara siya san disipulo ngadto sa iya kalugaringon nga balay.

28 Kahuman sini, si Jesus maaram nga an ngatanan nga mga butang natapos na, nga agud an kasuratan matuman, nagsugad, Ako inuhaw.

29 Yana may-yaon nakadto didto nga sayu nga surudlan nga puno sin suka: ngan ira ginhumog an ispung-ha sin suka, ngan iginbutang sa katapusan san isopo, ngan iginbutang san iya hiwa.

30 Sanglit san pakakarawat ni Jesus san suka, siya nagsugad, Natapos na: ngan itinamud niya an iya ulo, ngan igitubyan an Espiritu.

31 Sanglit an mga Judio, tungod adto pangandam, agud an mga lawas diri manhibilin dida sa krus san adlaw nga iparahuway, (kay an adlaw nga iparahuway adlaw nga daku), pinangaro kan Pilato nga an

CAPITULO 20

AN PAGKABANHAW NI JESUS

ira mga paa pagbarion, ngan agud kuhaon sira.

32 Ngan inabot an mga sundalo, ngan ginbari an mga paa san siyahan, ngan an iba nga iginraysang sa krus kaupod niya.

33 Kondi san sira kumadto kan Jesus, ngan naimdan nga siya patay na, waray nira baria an iya mga paa.

34 Kondi an sayu sa mga sundalo nga may bangkaw ginbuno an iya tagiliran, ngan dayon inawas an dugo ngan tubig.

35 Ngan siya nga nakaimod nagpamatuod, nga an iya pagpamatuod kamatuoran: ngan siya maaram nga an iya igin sugad kamatuoran, agud kamo tumoo.

36 Kay ini nga mga butang nahinabu, agud an kasuratan matuman, Waray sayu nga tul-an niya nga mababari.

37 Ngan utro an iba nga kasuratan nasugad, Ira pagtatan-awon adton ira ginbuno.

38 Ngan kahuman sini si Josep nga taga Arimathea, nga disipulo ni Jesus kondi sa sekreto tungod may kahadlok sa mga Judio, nakimalooy kan Pilato nga kuhaon an lawas ni Jesus: ngan si Pilato tinugot sa iya. Sanglit siya kinadto, ngan kinuha an lawas ni Jesus.

39 Ngan didto inabot liwat si Nicodemo, nga sa siyahan kinadto kan Jesus sa Gab-i, ngan nagdara sin salakot nga mira ngan aloe, nga may sayu kagatus ka libra.

40 Ngan kinuha nira an lawas ni Jesus, ngan ginputos sin lino nga mga dugnit nga may panakot, sugad san batasan san paglubong san mga Judio.

41 Yana didto sa lugar nga iginraysangan sa iya sa krus may sayu nga garden; ngan didto sa garden may sayu nga bag-o nga lubnganan, nga diin waray pa iginbutang nga tawo.

42 Sanglit didto nira iginbutang si Jesus tungod san pangandam san mga Judio; tungod kay harani an lubnganan.

NNgan sa siyahan nga adlaw san semana si Maria Magdalena kinadto sin timprano, samtang masirom pa, ngadto sa lubnganan, ngan naimdan nga an bato kinuha na sa lubnganan.

2 Ngan siya nagdalagan, ngan kinadto kan Simon Pedro, ngan sa iba nga disipulo, nga kan Jesus hinigugma, ngan nagsugad ngadto sa ira, Ira ginkuha an Ginoo didto sa lubnganan, ngan kita diri maaram kon diin nira siya ibutang.

3 Sanglit si Pedro ginawas, ngan an iba nga disipulo, ngan kinadto sa lubnganan.

4 Ngan sira nagdungan pagdinadlagan: ngan an sayu nga disipulo dinalagan sin malaksi pa kan Pedro, ngan inabot siyahan sa lubnganan.

5 Ngan siya inubu, ngan pagsil-ing sa sulod, naimdan an lino nga panapton nga nakalatag didto; kondi waray siya sumulod.

6 Ngan inabot si Simon Pedro nasunod sa iya, ngan sinulod ngadto sa lubnganan, ngan naimdan an panapton nga lino nga nakalatag.

7 Ngan an panyo, nga nakada sa iya ulo, diri natig-ob sa panapton nga lino, kondi nakalukot didto sa sayu nga lugar.

8 Ngan sinulod liwat an sayu nga disipulo, nga inabot siyahan sa lubnganan, ngan siya nakaimod ngan tinoo.

9 Kay sira waray pa mahibaro san kasuratan, nga siya mababanhaw utro tikang sa mga minatay.

10 Ngan an mga disipulo nagkabalik utro ngadto sa ira kalugaringon nga balay.

11 Kondi si Maria nagtinugbos didto sa gawas sa lubnganan nga nagtitinangis: ngan siya inubu, ngan nagsil-ing didto sa lubnganan,

12 Ngan nakaimod duha nga anghel nga nakabusag nga nangangalingkod; an sayu sa may ulohan, ngan an iba sa may sikihan, nga diin didto nahibutang an lawas ni Jesus.

13 Ngan sira nagsugad sa iya, Babaye, kay nano nga nagtitinangis ka? Siya nagsugad ngadto sa ira, Tungod ira ginkuha an akon Ginoo, ngan ako diri maaram kon diin nira ibutang siya.

14 Ngan san pakabagaw niya sini, siya liningi, ngan naimdan si Jesus nga natugbos, ngan waray kumila nga adto mao si Jesus.

15 Si Jesus nagsugad ngadto sa iya, Babaye, kay nano nga nagtitinangis ka? sin-o an ginhahanap mo? Siya, an kahuna nga siya paragbantay san garden, nagsugad ngadto sa iya, Sir, kon ikaw an nagdara sa iya, sumati ako kon diin mo ginbutang siya, ngan akon kukuhaon siya.

16 Si Jesus nagsugad ngada sa iya, Maria. Siya inatubang, ngan nagsugad ngadto sa iya, Rabboni, nga an karuyag sidngon, Magturutdo.

17 Si Jesus nagsugad ngada sa iya, Ayaw Ako pagkapti; kay Ako waray pa sumaka ngadto sa akon Amay: kondi kadto sa akon kabugtuan ngan sugara sira, Ako masaka ngadto sa akon Amay, ngan sa iyo Amay, ngan sa akon Dios, ngan sa iyo Dios.

18 Si Maria Magdalena kinadto ngan nagsumat sa mga disipulo nga iya naimdan an Ginoo, ngan iya ginbagaw ini nga mga butang sa iya.

19 Ngan siton manta nga adlaw pagka gab-i, mao an siyahan nga adlaw san semana, an mga portahan pinanadhan samtang nagtitirok an mga disipulo tungod san kahadlok san mga Judio, inabot si Jesus ngan tinugbos sa butnga, ngan nagsugad ngadto sa ira, An kamurayaw maada sa iyo.

20 Ngan san iya ini maibagaw, iya igin paimod ngadto sa ira an iya mga kamot ngan an iya tagiliran. Ngan an mga disipulo nalipay, san ira maimdan an Ginoo.

21 Ngan nagsugad si Jesus sa ira utro, An kamurayaw maada sa iyo: sugad nga an Amay nagsugo sa akon, ginsusugo ko man kamo.

22 Ngan san iya maibagaw ini, iya ginginhawaan sira, ngan nagsugad ngadto sa ira, Karawata niyo an Baraan nga Espiritu:

23 Sin-o man an iyo pasayloon sa mga sala, iton pasasayloon sa ira; sin-o man an iyo pagpudngan sa mga sala, pagpupudngan sira.

24 Kondi si Tomas, sayu san dose, nga gintatawag karuha diri upod nira san si Jesus umabot.

25 Sanglit an iba nga mga disipulo nagsugad ngadto sa iya, Amon naimdan an Ginoo. Kondi siya nagsugad ngadto sa ira, Labot la nga Akon maimdan sa iya mga kamot an marka san mga raysang, ngan maitusok an akon tudlo dida san mga marka san mga raysang, ngan maitusok an akon kamot dida sa iya tagiliran, diri ako matoo.

26 Ngan katima san walo kaadlaw utro an iya mga disipulo nakadto sa sulod, ngan si Tomas kaupod nira: ngan inabot si Jesus, an mga portahan sarado, ngan tinugbos sa butnga, ngan nagsugad, An kamurayaw maada sa iyo.

27 Ngan nagsugad siya kan Tomas, labot ngadi an imo tudlo, ngan kitaa an akon mga kamot; ngan inabot ngadi an imo kamot, ngan itusok sa akon tagiliran: ngan ayaw pagin di-matinoohon, kondi pagmatinoohon.

28 Ngan si Tomas nagbaton ngan nagsugad ngadto sa iya, Akon Ginoo ngan akon Dios.

29 Si Jesus nagsugad ngadto sa iya, Tomas, tungod ikaw nakaimod sa akon, ikaw nagtoo: bulahan sira nga waray makaimod, kondi natoo.

30 Ngan damu pa nga iba nga mga tigaman an ungod nga ginubhat ni Jesus sa atubangan san iya mga disipulo, nga waray igsurat dinhi sini nga libro;

31 Kondi ini igin surat, agud kamo tumoo nga si Jesus mao an Ginoo, an Anak nga lalaki san Dios; ngan agud sa pagtoo magkamay-ada kamo kinabuhi pinaagi san iya ngaran.

CAPITULO 21

NAGPAIMOD SI JESUS NGADTO SA PITO NGA MGA DISIPULO

Katima sini nga mga butang si Jesus nagpaimod utro sa mga disipulo didto sa dagat san Tiberias; ngan sugad sini an pagpaimod niya.

2 Nakadto kaupod si Simon Pedro, ngan si Tomas nga gintatawag karuha, ngan si Natanael nga taga-Cana sa Galilea, ngan an mga anak nga lalaki ni Zebedeo, ngan an duha san iba nga iya mga disipulo.

3 Si Simon Pedro nagsugad ngadto sa ira, Ako makadto pagpangisda. Sira nagsugad ngadto sa iya, Kami liwat maupod sa imo. Sira kinadto, ngan sinakay dayon sa sayu nga baluto; ngan siton nga gab-i sira waray nadakop.

4 Kondi san an kaagahon umabot, si Jesus natugbos didto sa baybayon: kondi an mga disipulo waray kumilala nga iton mao si Jesus.

5 Ngan si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Mga anak, may yaon ba kamo makakaon? Sira nagbaton sa iya, Waray.

6 Ngan siya nagsugad ngadto sa ira, Ihulog an pukot sa too nga parte san baluto, ngan kamo makaka-agi. Sanglit ira gin hulog, ngan yana diri na nira kaya butungon ini tungod san kadamu san isda.

7 Sanglit an disipulo nga hinihigugma ni Jesus nagsugad kan Pedro. Iton mao an Ginoo. Yana san pakabati ni Simon Pedro nga iton mao an Ginoo, iya igin bagkus an iya bado, (kay siya huba,) ngan lumukso ngadto sa dagat.

8 Ngan an iba nga mga disipulo inabot sakay sa ditoy nga baluto; (kay sira diri harayo tikang sa tuna, kondi mga duha ka gatus ka yarda.) danasdanas an pukot nga puno san mga isda.

9 Ngan san makaabot na sira ngadto sa tuna, nakaimod sira sin baga didto, ngan isda nga nakabutang sa igbaw, ngan tinapay.

10 Si Jesus nagsugad sa ira, Dad-a an isda nga iyo yana nadakop.

11 Si Simon Pedro sinaka, ngan gindanas an pukot ngadto sa tuna nga puno san dagko nga mga isda, nga sayu ka gatus kalimaan kagtulo: nga bisan pa adto nga kadamu, an pukot waray kagisi.

12 Si Jesus nagsugad ngadto sa ira, Kadna mamahaw. Ngan waray san mga disipulo sin naglaris magpakiana sa iya, Sin-o ba ikaw? maaram nga iton mao an Ginoo!

13 Ngan si Jesus dinuok, ngan kinuha sin tinapay, ngan iginhatag sa ira, ngan an isda liwat.

14 Ini yana an ikatulo ka bisis nga si Jesus nagpaimod ngada sa iya mga disipulo, katapos nga siya mabanhaw tikang sa mga minatay.

15 San sira makapamahaw, Si Jesus nagsugad ngadto kan Simon Pedro, Simon, anak nga lalaki ni Jonas, nahigugma ka ba sa akon labaw kaysa sini? Siya nagsugad ngadto sa iya, Oo, Ginoo; ikaw maaram nga ako nahigugma sa imo, Siya nagsugad ngadto sa iya, Pakaona an akon mga Cordero.

16 Siya nagsugad sa iya utro sa ika duha ka bisis, Simon, anak nga lalaki ni Jonas, nahigugma ka ba sa akon? Siya nagsugad ngadto sa iya, Oo, Ginoo; ikaw maaram nga ako nahigugma sa imo. Siya nagsugad ngadtosa iya, Pakaona an akon mga karnero.

17 Siya nagsugad ngadto sa iya sa ika tulo ka bisis, Simon, anak nga lalaki ni Jonas, nahigugma ka ba sa akon? si Pedro nasubo tungod siya nagsugad ngada sa iya sin makatulo ka bisis, Nahigugma ka ba sa akon? ngan siya nagsugad ngada sa iya, Ginoo, ikaw maaram san ngatanan nga mga butang; ikaw maaram nga Ako nahigugma sa imo. Si Jesus nagsugad ngadto sa iya, Pakaona an akon mga karnero.

18 Kamatuoran, kamatuoran, Ako nasugad ngada sa imo, San ikaw batan-on pa, ikaw an nagbabakus sa imo kalugaringon, ngan nalakaw ka bisan diin an imo karuyag: kondi kon ikaw maarug na, imo pag

u-unaton an imo mga kamot, ngan iba an magbabakus sa imo, ngan pagdadad-on ka ngadto sa diri mo karuyag.

19 Ini iginbagaw niya, sa pagpasabot kon ano nga kamatayon iya paghihimayaon an Dios. Ngan san iya maibagaw ini, siya nagsugad ngadto sa iya, sunod sa akon.

20 Ngan si Pedro, san paglingi, naimdan an disipulo nga hinigugma ni Jesus nga nagsusunod; nga nagsandig liwat sa iya dughan sa panihapon, ngan nagsugad, Ginoo, sin-o ba siya nga magtutubyan sa imo?

21 Si Pedro nag-imod sa iya ngan nagsugad kan Jesus, Ginoo, ngan nano an bubuhaton sini nga tawo?

22 Si Jesus nagsugad ngadto sa iya, Kon Ako maruyag nga siya magpabilin gutob sa Akon pag-abot,

nano man iton sa imo? sumunod ka sa akon.

23 Ngan ini nga polong nahibantog sa butnga san mga kabugtoan, nga adton disipulo diri mamamatay: kondi si Jesus waray magsugad ngadto sa iya, Siya diri mamamatay; kondi, Kon Ako maruyag nga siya magpabilin tubtub sa akon pag-abot, nano man sa imo!

24 Ini mao an disipulo nga magpapamatuod sini nga mga butang, ngan nag surat sini nga mga butang: ngan kita maaram nga an iya pagpamatuod totoo.

25 Ngan may-yaon pa liwat damu ngan iba pa nga mga butang nga kan Jesus ginbuhat, nga, kon sira igsurat kada sayu, Ako makakasugad nga bisan an kalibutan mismo diri maksiakto an mga libro nga panunurat. Amen.

AN SURAT NI PABLO SA MGA TAGA ROMA

CAPITULO 1

Si Pablo an surugoon ni Jesu-Cristo Sgintawag para magin apostol, iginlain ngadto sa ebanghelyo sa Dios.

2 (Nga iya iginisaad sadto pinaagi sa iya mga propeta dida an baraan nga mga kasuratan).

3 Mahitungod sa iya Anak nga lalaki nga si Jesu-Cristo nga aton Ginoo, nga igin-anak sa katulinan ni David subay dida sa unod;

4 Nga iginpaimod para magin Anak nga lalaki san Dios pinaagi sa gahum, subay sa espiritu san pagkabaraan, pinaagi sa pagkabanhaw tikang sa mga minatay;

5 Pinaagi sa iya amon nakarawat an grasya ngan pagka-apostol, sa pagsugot sa pagtoo sa ngatanan nga mga nasud, para sa iya ngaran;

6 Nga dida kamo liwat nagin kaapi sa gintawag ni Jesu-Cristo:

7 Sa ngatanan nga aada sa Roma, hinigugma san Dios, gintawag para magin mga baraan; an Grasya mahingada sa iyo ngan kamurayaw tikang sa Dios nga aton Amay, ngan san Ginoo Jesu-Cristo.

8 Siyahan, ako nagpapasalamat sa akon Dios pinaagi kan Jesu-Cristo para sa iyo ngatanan, nga an iyo pagtoo iginbagaw sa bug-os nga kalibutan.

9 Kay an Dios an akon testigos, nga akon gin-aalagad upod sa akon espiritu sa ebanghelyo san iya Anak nga lalaki, nga ako waray tuok-tuok sa pagsambit sa iyo permi sa akon mga Pag-ampo;

10 Nga nagapangamuyo, kon nano nga paagi yana hasta sa katapusan magkayaon ako sin mainoswagon nga paglakaw pinaagi sa kaburot-on

san Dios nga makakada ngada sa iyo.

11 Kay ako naghingyap nga ma- imdan kamo, nga agud ako maka- ghatag ngada sa iyo sin iba nga es- pirituhanon nga regalo, sa katang- pusan kamo magin marig-on.

12 Mao ini, nga agud ako maliaw kaupod niyo pinaagi sa kada tagsa nga pagtoo sa iyo ngan sa akon.

13 Yana ako diri naruyag nga kamo magin ignorante, mga kabug- tuan, nga damu kabises Ako nagtumoyo nga kumada ngada sa iyo, (kondi hasta yana naulang). nga agud Ako magkayaon liwat sin bunga dida sa iyo, bisan pa sa iba nga mga Hentil

14 Ako may utang dida sa mga Griego, ngan sa mga barbaro; dida sa mga makinaadmananon, ngan sa diri nga makinaadmananon.

15 Sanglit, kon sa akon la, Ako andam sa pagwali san ebanghelyo ngada sa iyo ngan didto liwat sa Roma

16 Kay diri ko ginkakaalo an ebanghelyo ni Cristo; kay mao iton an gahum san Dios ngadto sa kalu- wasan sa kada sayu nga natoo; si- yahan sa mga Judio ngan ngadto liwat sa mga Griego.

17 Kay dida siton an pagkamata- dong san Dios iginpaklaro tikang sa pagtoo ngadto sa pagtoo; sugad nga iton nahisurat, An matadong mabu- buhi pinaagi sa pagtoo

18 Kay an kasina san Dios iginpa- klaro tikang sa langit kontra sa nga- tanan nga diri mga diosnon ngan diri pagkamataadong san tawo, nga nagpupugong sa kamatuoran sa diri pagkamataadong;

ROMA

44

19 Tungod adto nga nahibaro sa Dios iginpaklaro sa ira; kay igin- paimod ini sa Dios ngadto sa ira;

20 Kay anu diri naiimod nga bu- tang dida sa iya tikang sa paghimua sa kalibutan klarado nga naimdan ngan nasabtan pinaagi sa mga bu- tang nga mahimo, bisan an iya wa- ray katangpuhan nga gahum ngan pagka-Dios; basi waray sira igpasu- mangil;

21 Tungod siton, bisan nira kilala an Dios, waray nira paghimayaa si- ya nga sugad nga Dios, og diri mapinasalamaton; kondi nagin wa- ray pulos sa ira mga imahinasyon, ngan an ira lurong-lurong nga ka- singkasing nagin masirom.

22 Nagtutug-an sa ira kalugari- ngon nga mga makinaadmananon, sira nagin mga lurong lurong,

23 Ngan gin liwanan an himaya san diri madinumuton nga Dios siton ladawan nga ginhimo pareho sa madinumuton nga tawo, ngan mga tamsi, ngan mga hayop nga upat an siki, ngan nagkakamang nga mga butang.

24 Tungod sini sira liwat iginha- tag san Dios pakadto sa karigsokan pinaagi san mga kaipa san ira kalu- garingon nga kasing-kasing, sa pagkaalo sa ira kalugaringon nga mga lawas dida sa ira:

25 Nga ginliwanan an kamatuoran san Dios siton buwa, ngan magsing- ba ngan nag-alagad san ginhimo labaw pa sa naghimo, nga darayawon sin waray katangpuhan. Amen.

26 Tungod sini iginhatag sira san Dios ngadto sa marigsok nga pagkaipa; kay bisan an ira kababa- yen-an ginliwanan an kinaiya nga mga gawi ngadto kontra siton kinaiya:

27 Ngan sugad man liwat an kalalaken-an gin bayaan an kinaiya nga paggamit sa babaye, naglarab an ira kaipa san kada sayu; lalaki sa igkasi lalaki nagbubuhat san mga makangingil-ad, ngan kinarawat dida sa ira kalugaringon nga balos san ira sayop.

28 Ngan bisan wara, sira naruyag

sa pagdumdom sa Dios sa ira kaaram, iginhatag sira san Dios ngadto sa panhunahuna nga mag- raot sa pagbuhat siton nga butang nga diri kaangay-angay;

29 Nga napuno sa ngatanan nga diri pagkamataadong, pakighilawas, karat-an pagkamaangkonon, pagka- malaw-ay; puno san kaawa pag- patay, dibate, pangawat, pagkama- raot; mga paraghuring,

30 Mga paraglibak, mga nasisina sa Dios, paragtamay, palabi-labihon, mga hambog, parag-imbento san magraot mga mga butang, diri masinugtanon sa mga kag-anak,

31 Waray pagsabot, nga parawa- kay san ginsabutan, waray kinaiya nga gugma, mga batingoran, waray pagkalooy;

32 Nga maaran san paghukom san Dios, nga sira nga nagbubuhat siton nga mga butang kaangay-angay, san kamatayon, diri la liwat pareho an ginbuhat, kondi may kalipay, sa ira nga nagbubuhat siton.

CAPITULO 2

Sanglit waray ka maipasumangil, So tawo, bisan sin-o ka nga nag- huhukom: Kay sa imo paghukom sa iba, imo ginhukman an imo kaluga- ringon; kay ikaw nga naghuhukom nagbubuhat san pareho nga mga bu- tang.

2 Kondi kita sigurado nga an pag- hukom san Dios subay sa kamatu- oran kontra sa ira nga naghihimo sin sugad nga mga butang.

3 Ngan naghunahuna ka ba sini, o tawo, ngan naghukom sa ira nga nagbubuhat sin sugad nga mga bu- tang, nga pareho an imo ginbubu- hat, nga ikaw makakalikay san pag- hukom san Dios?

4 O gintatamay mo ba an mga ka- yamanan san iya pagkamaupay ngan pag-antos ngan pag-ilob; diri mo ba nahibabaroan nga an pagka- maupay, san Dios nag gigiya ngadto sa pagbasol?

5 Kondi tungod san imo pagka- matig-a nga kasing-kasing nga diri

nagbabasol nagtitirok ka sa imo kalugaringon sin kasina kontra san adlaw san kasina ngan pagpadayag san matadong nga paghukom san Dios;

6 Nga siya magbabalos sa kada tawo subay sa iya mga binuhat:

7 Sa ira nga pinaagi sa pag-ilog nagpapadayon sa maupay nga binuhatan naghahanap san himaya ngan dungog: nga diri madinumuton, an kinabuhi nga waray katangpusan:

8 Kondi ngadto sa ira nga mga magpakiawayon, ngan diri nasugot sa kamatuoran, kondi nasugot sa diri pagkamatadong, kalangot ngan kasina.

9 Kakurian ngan kasakit, sa kada kalag san tawo nga nagbububuh sin maraut, siyahan sa Judio, ngan sugad man liwat sa Hentil;

10 Kondi himaya, dungog, ngan kamurayaw, sa kada tawo nga nagbubuh sin maupay, siyahan sa mga Judio, ngan sugad man sa Hentil:

11 Kay waray pinalabi nga tawo an Dios.

12 Kay an kadam-an sa nagpakasala nga waray sin balaod mawawara liwat nga waray sin balaod; ngan an kadam-an nga nagpakasala dida sa balaod paghuhukman pinaagi sa balaod;

13 (Kay diri an mga tagapamati san balaod an matadong sa atubangan san Dios, kondi an mga nagbubuh sin balaod an ginpakamatadong.

14 Kay kon an mga Hentil, nga waray sin balaod, nagbubuh sin pinaagi sa kinaiya nga mga butang nga mahitungod dida sa balaod, in ini, nga waray sin balaod, mao an balaod ngadto sa ira kalugaringon:

15 Nga iginpaimod an buhat nga ada sa balaod nga nahisurat sa ira mga kasing-kasing, an ira liwat konsinsya nagpapamatud, ngan an ira panahunahuna nagsusumbong o kon nagpasumangil sa kada sayu;)

16 Siton nga adlaw kon an Dios

maghukom san nga sekrito san mga tawo pinaagi kan Jesu-Cristo subay sa akon ebanghelyo. An Judio maram san balaod gin hukman pinaagi san balaod

17 Kitaa, ikaw gintatawag: nga Judio, ngan masarig san balaod, ngan naghambog ka dida sa Dios.

18 Ngan nahibaro sa iya kaburot-on, ngan naabuyon sa mga butang nga sobra an kamaupay. Agud matutdoan sa balaod;

19 Ngan nagtatapod ka nga ikaw an taga giya sa mga buta, kalamrag sa ira nga aada sa kasisidman,

20 Parag-totdo sa mga lurong-lurong, magtutudo sa mga bata, nga may porma san kaaram ngan san kamatuoran dida sa balaod.

21 Sanglit ikaw nga nagtutudo sa iba, diri mo na gintutudoan an imo kalugaringon? Ikaw nga nagwawali sa tawo nga diri mangawat, ikaw ba nangangawat?

22 Ikaw nga nasugad sa tawo nga diri magkomitar sin adulteryo, ikaw ba nagkokomitar sin adulteryo? Ikaw nga nasisina sa mga dios-diosan, ikaw ba nagkakawat sa templo?

23 Ikaw nga naghihinambog sa balaod, pinaagi sa pagsupak san balaod gintatamay mo an Dios?

24 Kay an ngaran san Ginoo ginpasipad-an san mga Hentil pinaagi sa iyo, sugad san nahisurat na.

25 Kay an pagtotori kamatuoran nga may kapulsanan? kon imo tipigan an balaod: Kondi kon ikaw tagasupak san balaod, an imo pagpatori nahimo diri tinori.

26 Sanglit kon an diri tinori magtipig sa pagkamatadong san balaod, diri ba an iya diri pagpatori maiihap nga pagtori?

27 Ngan an diri pagtori nga pinaagi san kinaiya, kon iton pagtuman san balaod, paghukmi siya, nga pinaagi san letra ngan pagtori nagsusupak sa balaod?

28 Kay siya diri Judio, kon sa gawas la; o an pagtori, nga gawasnon la sa unod:

29 Kondi siya Judio, kon sa sul-

odnon; ngan an pagtori nga adton sa kasingkasing, sa espiritu, ngan diri sa letra; nga an pagdayaw diri sa tawo, kondi sa Dios.

CAPITULO 3

Ngan nano ba an kalamangan san mga Judio? o nano an kapulsanan san pagtori?

2 Damu sa kada paagi: siyahan, tungod ngadto sa ira igitubyan an mga pulong san Dios.

3 Kay nano kon an iba diri tumoo? an ira ba diri pagtoo makahimo sa pagtoo san Dios nga waray epekto?

4 Diri kontangitugot san Dios. Oo, pabay-i an Dios magin kamatuoran, kondi an kada tawo buwaon; sugad san nahisurat, nga agud ikaw magpakamatadong sa imo mga pulong, nga agud magdaog ka kon ikaw paghukman.

5 Kondi kon an aton diri pagkamatadong nagpahataas san pagkamatadong san Dios, nano an aton maisusugad? An Dios ba diri matadong nga magbubulos? (Ako nagbabagaw sugad san tawo)

6 Diri kontangitugot san Dios: Kay paonan-o ba an paghukom san Dios sa kalibutan?

7 Kay kon an kamatuoran san Dios magtubo pinaagi sa akon buwa ngadto sa iya himaya; kay nano nga ako liwat paghuhukman sugad nga makasasala?

8 Ngan nano kay diri, (sugad sa iginsumat san paraglibak, ngan sugad sa gin pakamatuoran san iba nga amon iginugad) Magbuhhat kita sin maraut, nga basi an maupay, umabot? an paghukom sa ira matadong.

9 Ngan nano? Kita ba maupay kaysa sa ira? Diri, sa nano man nga paagi: Kay kita naaprobahan na san mga Judio ngan mga Hentil, nga sira ngatanan ilarum san sala;

10 Sugad san nahasurat, waray sin matadong, waray, bisan sayu.

11 Waray sin nakakasabot, waray naghahanap sa Dios.

12 Sira ngatanan nanimang san

dalan, sira nagkaupod nga nagin waray kapulsanan; waray nagbubuh sin maupay, waray, bisan sayu.

13 An ira totonlan abredo nga lubnganan; sa ira mga dila sira naggamit sin pan-uwat; an lara san mga halas aada sa ira mga im-im:

14 An ira baba puno san panmuda ngan kapait:

15 An ira mga siki malaksi pagpaturu sin dugo:

16 Kawakayan ngan kakurian aada sa ira mga dalan:

17 Ngan an dalan san kamurayawan waray nira kahibaro i:

18 Waray sin kahadlok sa Dios sa atubangan san ira mga mata.

19 Yana kita maaram nga bisan nano nga mga butang an iginugad san balaod, iton iginugad sa ira nga aada sa ilarum san balaod: nga agud an kada baba matikom, ngan agud an ngatanan nga kalibutan paghukman sa atubangan san Dios.

20 Sanglit pinaagi san mga pagbuhhat san balaod waray sin unod nga papakamatadongon sa iya pagkita; kay pinaagi san balaod mao an pagkilala san sala.

21 Kondi yana an pagkamatadong san Dios nga waray sin balaod iginpaklaro, nga nagtestigo pinaagi san balaod ngan sa mga propeta;

22 Bisan an pagkamatadong san Dios pinaagi san pagtoo kan Cristo Jesus ngadto sa ngatanan ngan para sa ira ngatanan nga natuo; kay waray sin pagkakaiba;

23 Kay an ngatanan nagpakasala, ngan waray makaabot sa himaya san Dios;

24 Nagin pakamatadong sin libre tungod sa iya grasia pinaagi san pagtubos nga aada kan Cristo Jesus:

25 Nga iginpahayag san Dios nga magin halad pinaagi san pagtuo sa iya dugo, sa pagpahayag sa iya pagkamatadong para sa pagpasaylo san mga sala nga nakalabay, pinaagi san pag-ilub san Dios;

26 Sa pagpahayag, Ako nasugad, sini nga panahon an iya pagkamatadong; nga agud siya magin mata-

dong, ngan an parag pamatadong sa iya nga natuo kan Jesus.

27 Ngan hain ba an paghambog? Iton iginalikway. Pinaagi sa nano nga balaud? San mga Buhat? Diri: kondi pinaagi sa balaud san pagtuo.

28 Sanglit kami nagkasarayua nga an tawo ginpakamatadong pinaagi san pagtuo nga waray mga buhat san balaud.

29 Siya ba an Dios san mga Judio la? diri la siya Dios liwat sa mga Hentil? Oo, sa mga Hentil liwat:

30 Makikita nga sayu la an Dios, nga magpapakamatadong san pagturi pinaagi san pagtuo, ngan an diri pagturi pinaagi san pagtuo.

31 Aton ba ginhimo nga waray pulos an balaud pinaagi san pagtuo? Diri konta igtugot san Dios: Oo, aton ginpaparig-on an balaud.

CAPITULO 4

Ngan nano ba an aton maisusu ngad nga si Abraham aton Amay, subay sa unod, nga naagian?

2 Kay kon si Abraham ginpakamatadong pinaagi san mga buhat, siya may-yaon konta ighihimaya; kondi diri sa atubangan san Dios.

3 Kay nano an ginsugad san kasuratan? Si Abraham nagtuo sa Dios, ngan iton gin-ihap ngadto sa iya nga katadongan.

4 Yana sa iya nga nagbubuhat an suhol diri pag-ihapon nga grasia, kondi sa utang.

5 Kondi sa iya nga diri nagbubuhat, kondi natuo sa iya nga nagpakamatadong sa diri diosnon, an iya pagtuo gin-ihap nga katadongnan.

6 Bisan liwat si David nagsugad sa pagkabulahan san tawo, nga sa iya igin-ihap san Dios an pagkamataadong nga waray mga buhat,

7 Nga nasugad, bulahan adton ginpasaylo sa ira mga karautan, ngan an ira mga sala gintahunan.

8 Bulahan an tawo nga sa iya diri pag-ihapon san Ginoo an sala.

9 Inabot ini nga pagkabulahan dida sa pagtotori gudla, o dida sa

diri pagtotori liwat? Kay kita nasugad nga an pagtuo igin-ihap kan Abraham nga katadongan.

10 Paonan-o nga iton gin-ihap? san siya ba ada sa pagturi, o sa diri pagtotori? diri sa pagturi, kondi sa diri pagtotori.

11 Ngan sira kinarawat san tigaman san pagtotori, sayu nga selyo san pagkamataadong sa pagtuo nga ada sa iya sa waray pa pagturi: nga agud siya nagin amay sa ngatanan sa ira nga natuo, bisan sira waray sa pagtotori; nga agud an pagkamataadong maihap ngadto sa ira liwat:

12 Ngan an Amay san pagtotori sa ira nga diri sa pagtotori gudla, kondi kondi pati liwat an naglalakawon sa mga pitad sadton pagtuo san aton Amay nga si Abraham, nga ada sa iya san diri pa pagturi.

13 Kay an saad, nga siya magin iridero san kalibutan, diri la kan Abraham, o sa iya katulinan, pinaagi sa balaud, kondi pinaagi sa pagkamataadong san pagtuo.

14 Kay kon sira nga aada sa balaud nagin mga iridero, an pagtuo nahimo nga waray pulos, ngan an saad nahimo nga waray epekto.

15 Tungod an balaud nagbubuhat sin kasina; kay kon diin waray balaud, waray man pagtalapas.

16 Sanglit in iton sa pagtuo, nga agud iton pinaagi sa grasia; agud sa katapusan an saad magin sigurado sa ngatanan nga katulinan; diri gudla an aada san balaud, kondi sadton liwat nga aada sa pagtuo ni Abraham; nga mao an Amay naton ngatanan;

17 (Sugad san nahisurat, ginhimo ko ikaw nga anay san damu nga mga nasud), sa atubangan niya nga iya gintotoohan, mao an Dios, nagbubuhi sa nga patay, ngan nagtatawag sad on mga butang nga diri pa hayag nga sugad nga hayag na.

18 Siya nga na kontra sa paglaum natu. sa paglaum, nga agud siya magin amay san damu nga mga nasud, subay sadton mga iginbagaw, mahihinugad an imo katulinan.

19 Ngan waray magluya sa pagtuo, waray niya pagdumduma an iya kalugaringon nga lawas sugad nga patay na, san siya harani na sayu ka gatus ka tuig an edad, ngan an pagbaskog san matris ni Sarah.

20 Siya waray magruhaduha sa saad san Dios pinaagi sa diri pagtuo; kondi nagbaskog sa pagtuo, naghatag paghimaya sa Dios;

21 Ngan bug-os nga nasarig, kon nano an iya iginraad, siya may kakayahan liwat sa pagtuman.

22 Ngan sanglit iton igin-ihap sa iya para sa pagkamataadong.

23 Yana waray iton igsurat tungod sa iya, nga iton igin-ihap sa iya;

24 Kondi tungod sa aton liwat, nga iton pag-iihapon, kon kita tumuo sa iya nga nagbanhaw kan Jesus nga aton Ginoo tikang sa mga patay;

25 Nga mao an igintubyan para sa aton pagtalapas, ngan nabanhaw utro sa aton pagkamataadong.

CAPITULO 5

Sanglit iginpakamatadong pinaagi sa pagtuo, kita yaon kamurayaw sa Dios pinaagi sa aton Ginoo Jesu-Cristo;

2 Pinaagi liwat sa iya nagkayaon kita pagsulod pinaagi sa pagtuo ngadto sini nga grasia nga aton ginitindogan, ngan nalilipay sa paglaum sa himaya san Dios.

3 Ngan diri la sini, kondi kita liwat naghihimaya sa mga kakurian nagbubuhat sin pag-ilub;

4 Ngan an pag-ilub, eksperyensya; ngan an eksperyensya, paglaum:

5 Ngan an paglaum diri nagpapakaaalo, tungod an gugma iginbuhos sa aton mga kasing-kasing pinaagi sa Baraan nga Espiritu nga iginhatag sa aton.

6 Kay san kita waray pa kusog, sa igo nga panahon si Cristo namatay tungod sa diri diosnon.

7 Kay makuri sa sayu nga tawo nga mamatay para sa matadong: kay tingali tungod sa maupay nga tawo an iba mangahas nga mamatay.

8 Kondi an Dios nagpaimod san iya

gugma sa aton, nga samtang kita magpakasala pa, si Cristo namatay tungod sa aton.

9 Ngan sobra pa sini, nga yana ginpakamatadong pinaagi sa iya dugo, kita maluluwas tikang sa kasina pinaagi sa iya.

10 Kay kon, san kita mga kaaway, kita iginpahibalik sa Dios pinaagi sa kamatayon san iya Anak nga lalaki, sobra pa gud, nga iginpahibalik, kita maluluwas pinaagi sa iya kinabuhi.

11 Ngan diri la sini, kondi kita liwat may kalipay sa Dios pinaagi sa aton Ginoo Jesu-Cristo, pinaagi sa iya aton yana nakarawat an pagkahibalik.

12 Sanglit, pinaagi san sayu ka tawo an sala sinulod ngadi sa kalibutan, ngan an kamatayon pinaagi san sala; ngan an kamatayon inagi sa ngatanan nga mga tawo kay an ngatanan nagpakasala;

13 (Kay tubob sa balaud an sala nakada na sa kalibutan; kondi an sala waray ihapa san waray pa an balaud.

14 Sanglit an kamatayon naghadi tikang kan Adan ngadto kan Moses, bisan pa sa ira nga waray magpakasala pareho sa pagsupak ni Adan, nga mao an dagway niya nga tiabot.

15 Kondi diri sugad sa pagtalapas, mao liwat an libre nga regalo. Kay kon pinaagi sa pagtalapas san sayu damu an mamamatay, labi pa gud an grasia san Dios, ngan an regalo pinaagi sa grasia, nga pinaagi san sayu ka tawo, si Jesu-Cristo, nagdamu ngadto sa kadam-an.

16 Ngan diri sugad sa sayu nga nakasala, mao man an regalo; kay an paghukom pinaagi san sayu ngadto sa pagkondenar, kondi an libre nga regalo sa damu nga mga pagsupak ngadto sa pagkamataadong.

17 Kay kon pinaagi sa sayu nga tawo nga nagtalapas an kamabayon naghadi pinaagi sa sayu; labi pa sira nga nakakarawat sa kabastante san grasia ngan sa regalo sa pagkamataadong nga naghadi sa kinabuhi pi-

naagi sa sayu, si Jesu-Cristo).

18 Sanglit pinaagi sa pagtalapas san sayu an paghukom inabot dida sa ngatanan nga katawhan ngadto sa kondemnasyon; sugad man pinaagi sa pagkamatadong san sayu an libre nga regalo inabot dida sa ngatanan nga katawhan ngadto sa pagkamatadong san kinabuhi.

19 Kay pinaagi sa diri pagsugot san sayu ka tawo damu an nahimo nga mga makasala, kay pinaagi sa pagsugot san sayu damu an nahimo nga matadong.

20 Kondi an balaud sinulod, agud an pagtalapas mag-damu. Kondi kon an sala mag-damu, an grasia labi pa nga nagdamu;

21 Nga sugad iton sala naghadi ngadto sa kamatayon, sugad san an grasia naghadi pinaagi sa pagkamatadong ngadto sa kinabuhi nga waray katangpusan pinaagi kan Jesu-Cristo an aton Ginoo.

CAPITULO 6

Ngan nano an aton masusugad? Kita ba magpapadayon siton sala, nga agud an grasia magdamo?

2 Diri igtugot sa Dios. Paonan-o kita nga patay na siton sala, nabuhi pa sin hasta dida siton?

3 Diri ba kamo maaran, nga an kadam-an sa aton nga nabawtismohan dida kan Jesu-Cristo nabawtismohan dida sa iya kamatayon?

4 Sanglit kita nailubong kaupod niya pinaagi sa bawtismo dida sa kamatayon; nga pareho kan Cristo nga nabanhaw tikang sa mga patay pinaagi san himaya san Amay. Bisan pa kita kinahanglan liwat maglakaw sa bag-o nga kinabuhi.

5 Kay kon kita upod nga igintanum nga pareho sa iya kamatayon, kimahanglan kita liwat pareho sa iya Pagkabanhaw;

6 Hibaro-i ini, nga an aton daan nga pagkatawo nairaysang sa krus kaupod niya, ngan an lawas san sala kinahanglan nga mawakay, ngan tikang yana kita kinahanglan diri na mag-alagad san sala.

7 Kay siya nga patay na nakalibre tikang sa sala.

8 Yana kon kita patay na kaupod ni Cristo, kita natuo nga kita kinahanglan liwat mabuhi kaupod sa iya:

9 Hibaro-i nga si Cristo nabanhaw tikang sa-mga patay diri na mamamatay; an kamatayon waray na kagamhanan dida sa iya.

10 Kay tungod siton siya namatay, siya namatay para san sala makasayu: kondi dida siya nabubuhi, siya nabubuhi ngadto sa Dios.

11 Kondi pag-ihapa liwat niyo an iyo kalugaringon nga patay na siton sala, kondi buhi ngadto sa Dios pinaagi kan Jesu-Cristo nga aton Ginoo.

12 Sanglit ayaw togoti an sala nga maghadi sa iyo lawas nga may kamatayon, nga agud iyo pag sugton an mga kaipa siton.

13 Ayaw niyo igsuka an iyo mga bahin sugad nga mga garamiton san diri pagkamatadong ngadto sa sala; kondi igsuka an iyo kalugaringon ngadto sa Dios, sugad nga iton nabuhi tikang sa mga patay, ngan an iyo bahin sugad nga garamiton san pagkamatadong ngadto sa Dios.

14 Kay an sala waray na gud kagamhanan sa iyo: kay kamo waray na sa ilarum san balaud, kondi sa ilarum san grasia.

15 Nga nano? kita ba magpapakasala, tungod kita diri sa ilarum san balaud, kondi sa ilarum san grasia? diri igtugot sa Dios.

16 Diri ba niyo aram, nga kon kanay niyo igtubyan an iyo kalugaringon nga mga surogoon san pagsugot, kamo iya mga surogoon sadton iyo ginsugot; bisan san sala ngadto sa kamatayon, o san pagkamasinogtanon ngadto sa pagkamatadong?

17 Kondi pasalamat an Dios, nga ikaw nagin surogoon san sala, kondi ikaw nagsugot tikang sa kasingkasing sadton halimbawa san panotdoan nga iginhatag sa iyo.

18 Ngan naka libre tikang san sala, kamo nagin mga surogoon san pag-

kamatadong.

19 Ako nagbabagaw subay sa bataan san tawo tungod san kaluyahan san iyo unod: kay sugad nga iyo igtubyan an iyo bahin nga mga surogoon san karigsokan ngan sa karat-an ngadto sa karat-an; sugad man yana iyo igtubyan an mga bahin nga mga surogoon sa pagkamatadong ngadto sa pagkabaraan.

20 Kay san kamo nga surogoon pa san sala, kamo libre tikang sa pagkamatadong.

21 Nano an iyo bunga siton nga mga butang nga diin iyo yana igin-kakaalo? kay an katangpusan siton nga mga butang mao an kamatayon.

22 Kondi yana nakalibre na tikang san sala, ngan nagin mga surogoon sa Dios, kamo yaon bunga ngadto sa pagkabaraan, nga an katapusan kinabuhi nga waray katangpusan.

23 Kay an bayad san sala mao an kamatayon; kondi an regalo san Dios mao an kinabuhi nga waray katangpusan pinaagi kan Jesu-Cristo nga aton Ginoo.

CAPITULO 7

Diri ba niyo aram, mga kabugtoan, (kay ako nagbagaw sa ira nga maaram san balaud) paonan-o nga an balaud yaon kagamhanan sa tawo samtang siya nabubuhi?

2 Kay an babaye nga yaon asawa nga lalaki nakagapos san balaud san iya asawa samtang siya buhi pa; kondi kon an asawa nga lalaki patay na,

3 Ngan kon, samtang an iya asawa nga lalaki buhi pa, siya nag-asawa sin iba nga lalaki, siya pagtatawagong nga nag-adulteryo; kondi kon an asawa nga lalaki mamatay, siya libre siton nga balaud; ngan siton siya diri nag-adulteryo, bisan pa siya mag-asawa sa iba nga lalaki.

4 Sanglit, akon mga kabugtoan, kamo liwat nagin mga patay san balaud pinaagi san lawas ni Cristo; nga agud kamo mag-asawa sa iba, bisan pa sa iya nga nabanhaw tikang sa

mga patay, nga agud kita magdara sin bunga ngadto sa Dios.

5 Kay san kita nakada pa sa unod, an mga pagkiwa sa mga sala, nga pinaagi san balaud. Nagbubuhat sa aton mga bahin sa pagdara sin bunga ngadto sa kamatayon.

6 Kondi yana kita igtubyan tikang sa balaud, nga nagin mga patay sadton nagkapot sa aton; nga agud kita mag-alagad sa pagbag-o san espiritu, ngan diri sa pagkadaan san letra.

7 Ngan nano an aton maisusugad? An balaud ba sala? Diri igtugot sa Dios. Sanglit, ako waray mahibaro san sala, kondi pinaagi san balaud; kay ako waray mahibaro san kaipa, labot an balaud nagsugad, diri ka mangankon.

8 Kondi an sala, nakaagi sin higayon pinaagi sa kasugo-anan, nagbubuhat sa akon sa ngatanan nga paagi sa pagkaipa. Kay kon waray an balaud an sala patay.

9 Kay ako nabuhi sin makasayu nga waray balaud; kondi san an kasugoanan umabot, an sala nabuhi, ngan ako namatay.

10 Ngan an kasugo-anan, ngan ngadto sa kinabuhi, akon naagan an mahitungod sa kamatayon.

11 Kay an sala, nakaagi sin higayon pinaagi sa kasugo-anan, gin-uwat ako, ngan pinaagi siton ginpatay ako.

12 Sanglit an balaud baraan, ngan an kasugo-anan baraan, ngan matadong, ngan maupay.

13 Ngan iton ba nga maupay nahimo nga kamatayon ngada sa akon? Diri igtugot sa Dios. Kondi an sala, nga agud iton makit-an nga sala, nagbubuhat sin kamatayon sa akon pinaagi sadton nga maupay; nga an sala pinaagi sa kasugo-anan magin ura-ura ka makasasala.

14 Kay kita maaram nga an balaud espirituhanon: kondi ako lawasnon, igin baligya sa ilarum san sala.

15 Kay adton akon ginbuhat waray ko hibaro-i: kay kon nano an akon karuyag, diri ko nabubuhat; kondi kon

nano an akon nasisinahan, iton an ako nabubuhat.

16 Ngan kon akon ginbuhat adton nga diri ko karuyag, ako naabuyon ngadto sa balaud nga iton maupay.

17 Ngan yana diri na ako an nagbubuhat sin siton, kondi an sala nga naistar sa akon.

18 Kay ako maaram nga sa akon (an adi, sa akon unod,) waray naistar nga maupay nga butang: kay an pagbuot adi sa akon; kondi paonan-o an pagbuhat sadton nga maupay waray ko hiagi-i.

19 Kay an maupay nga ako karuyag diri ko karuyag, kondi an maraut nga diri ko karuyag, iton an ako nabubuhat.

20 Yana kon akon buhaton adton diri ko karuyag, diri na ako an nagbubuhat siton, kondi an sala nga naistar sa akon.

21 Nga akon naagi-an an balaud, nga kon akon pagbuhaton an maupay, maraut an aadi sa akon.

22 Kay ako nalipay sa balaud san Dios subay san sulodnon nga pagkatawo

23 Kondi ako nakaimod sin iba nga balaud sa akon mga bahin, naki-kipag-away kontra sa balaud san akon hunahuna, ngan gindara ako ngadto sa pagkabihag sa balaud san sala nga aadi sa akon mga bahin.

24 O pagkairo ko nga tawo! Sin-o ba an maglilibre sa akon. Tikang sa lawas sini nga kamatayon?

25 Ako nagpapasalamat sa Dios pinaagi kan Jesu-Cristo an aton Gino-o. Nga upod an hunahuna an ako kalugaringon nag-alagad sa Dios; kondi upod san unod an balaud san sala.

CAPITULO 8

Sanglit yana waray na paghukom sa ira nga aada kan Cristo Jesus, nga diri naglalakawon subay sa unod, kondi subay sa Espiritu.

2 Kay an balaod sa Espiritu san kinabuhi kan Cristo Jesus naghimo sa Akon maglibre tikang sa balaod san sala ngan kamatayon.

3 Kay kon nano an diri mabuhat san balaod, in iton nagin maluwa pinaagi sa unod, an Dios iginpadara an iya kalugaringon nga Anak nga lalaki nga kapareho san makasasala nga unod, ngan tungod san sala, kinondenar an sala dida sa unod.

4 Ngan an pagkamatadong san balaud kinahanglan matuman sa aton nga diri maglakaw subay sa unod, kondi subay sa Espiritu.

5 Kay an nagin unodnon nga panhunahuna san mga butang san unod; kondi sira nga aada subay sa Espiritu an mga butang san Espiritu.

6 Kay an nagin unodnon nga panhunahuna kamatayon; kondi an nagin Espirituhanon nga panhunahuna kinabuhi ngan kamurayaw.

7 Tungod an unodnon nga panhunahuna pakig-away kontra sa Dios; Kay iton diri napailarum sa balaud san Dios, diri gud mahihimo.

8 Kay sira nga ada sa unod diri nakakalipay sa Dios.

9 Kondi kamo waray na sa unod, kondi aada sa Espiritu, kay kon an Espiritu san Dios naistar dida sa iyo. Yana kon an bisan sin-o nga tawo an waray sin Espiritu ni Cristo, siya diri sa iya.

10 Ngan kon si Cristo aada sa iyo, an lawas patay tungod san sala; kondi an Espiritu kinabuhi tungod san pagkamatadong.

11 Kondi kon an Espiritu niya nga nagbanhaw kan Jesus tikang sa mga patay naistar sa iyo, siya nga nagbanhaw kan Cristo tikang sa mga patay mao liwat an magbubuhi san iyo may-kamatayon nga mga lawas pinaagi san iya Espiritu nga naistar sa iyo.

12 Sanglit, mga kabugtoan, kita may mga utang, diri dida sa unod, an mabuhing subay sa unod.

13 Kay kon kamo mabuhing subay sa unod, kamo mamamatay: kondi kon kamo pinaagi sa Espiritu ginpatay an mga buhat san lawas, kamo mabubohi.

14 Kay an kadam-an nga gingiyahan pinaagi sa Espiritu san Dios, sira an mga anak nga lalaki san Dios.

15 Kay kamo waray makakarawat sa Espiritu san pag-kauripon utro sa kahadlok: kondi kamo nakarawat sa Espiritu sa pag-ampon, tungod sini kita nakuligi, Abba, Amay.

16 An Espiritu mismo an nagdara sin pagpamatuod sa aton espiritu, nga kita an mga anak sa Dios:

17 Ngan kon mga anak, mga iridero; iridero san Dios, ngan magkaupod nga iridero ni Cristo; Kay kon kita mag-antos kaupod niya, ngan kita liwat kaupod nga paghimayaon.

18 Kay ako gin-ihap nga an mga pag-antos san presente nga panahon iton diri angay nga igkonparan san himaya nga iginpaklaro sa aton.

19 Kay an buhi nga pag-laum san mga hinimo naghuhulat san pagpahayag san mga anak nga lalaki san Dios.

20 Kay an mga hinimo nagpasakop sa waray pulos, diri naruruyag, kondi pinaagi sa iya nga nagsasakop sa pareho nga paglaum.

21 Tungod an mga hinimo igintubyan liwat mismo san pagkauripon sa pag-kamadinunoton ngadto sa pagkamahimayaon nga kalibrehan san mga anak san Dios.

22 Kay kita maaram nga an bug-os nga ginhimo nagtatangis ngan nagsasakit kaupod an suol hasta yana.

23 Ngan diri gud la sira, kondi an aton liwat kalugaringon, nga yaon sin siyahan nga bunga san Espiritu, bisan an aton kalugaringon nagtatangis upod an aton kalugaringon, naghuhulat para sa pag-ampon, an pagtubos san aton lawas.

24 Kay kita naluwas pinaagi sa paglaum: kondi an paglaum nga naimdan iton diri paglaum: kay nano an naimdan san tawo, nano nga siya maglalaum pa?

25 Kondi kon kita maglaum sadton diri naton naimod, ngan bubuhaton naton an nag-ilog sa paghulat siton.

26 Sugad man an Espiritu nagbulig liwat sa aton nga kaluyahan: kay kita diri maaram kon nano an aton angay ig-ampo sugad sa aton

karuyag: kondi an Espiritu mismo an nakikimalooy para sa aton upod an mga pagtangis nga diri maibagaw.

27 Ngan siya nga nag-uusisa sa mga kasingkasing maaram kon nano an hunabuna san Espiritu, tungod siya an nakikimalooy para sa mga baraan subay sa kaburot-on san Dios.

28 Ngan kita maaram nga an ngatanan nga mga butang kaupod sa pagbuhat para sa kaupayan sa ira nga nahigugma sa Dios, sa ira nga tinawag subay, sa iya kaburot-on.

29 Kay an iya dati nga kilala, siya liwat ginkilala nga nagin kapareho sa ladawan san iya Anak nga lalaki, nga agud siya an nagin suhag san kadam-an nga mga kabugtoan.

30 Kondi an dati niya nga ginkilala sira liwat iya gintawag ngan an iya gintawag, sira liwat iya ginpakamatadong, ngan an iya ginpaka matadong, sira liwat iya ginhimaya.

31 Ngan nano an aton masusugad sini nga mga butang? Kon an Dios adi sa aton, sin-o an makontra sa aton?

32 Siya nga waray pag-awil san iya kalugaringon nga Anak nga lalaki, Kondi igintubyan siya para sa aton ngatanan, paonan-o nga diri siya maghatag kaupod liwat sa aton sin libre san ngatanan nga mga butang?

33 Sin-o ba an magbubutang sin bisan nano nga akusasyon san mga pinili san Dios? an Dios an magpakamatadong.

34 Sin-o ba siya nga nagkokondenar? An Cristo nga namatay? Oo adton, nga nabanhaw utro, nga aadto sa too nga kamot san Dios, siya liwat an nagin tagapamagitan para sa aton.

35 Sin-o an nakikimalooy sa aton tikang sa gugma ni Cristo? An kakurian ba, o kasakitan? o pagtimaraot, o kagutom, o kahubaan, o kadilikaduhan, o espada?

36 Sugad san nahisurat, para sa imo kami pinamatay sa bug-os nga adlaw; kami gin-ihap sugad nga kar-

nero para sa paratayan.

37 Diri, sa ngatanan sini nga mga butang kami sobra pa nga magdaraog pinaagi sa iya nga nahigugma sa aton.

38 Kay ako natuo, nga bisan kamatayon, bisan kinabuhi, bisan mga Anghel, bisan mga pamunuan, bisan mga gamhanan, bisan nga butang nga presente, bisan mga butang nga tiarabot.

39 Bisan kahitas-an, bisan kahiladman, bisan nano nga mga hinimo, diri makapagbubulag sa aton tikang sa gugma san Dios, nga ada kan Cristo Jesus nga aton Ginoo.

CAPITULO 9

Ako nasugad sin kamatuoran kan Cristo, Ako diri nagbubuwa, an akon konsensiya nagdadara liwat sin pagtestigos sa akon dida sa Baraan nga Espiritu,

2 Ngan ako may daku nga kasub-anan ngan padayon nga kasubo sa akon kasing kasing.

3 Kay ako naghingyap nga an akon kalugaringon igsalikway tumikang kan Cristo para sa akon mga kabugtoan, sa akon kauropdan subay sa unod:

4 Sin-o an mga Israelita, nga sa ira nahitungod an pag-ampon, nga an himaya, ngan an mga ginsabutan, ngan an ginhatagan san balaud, ngan an pag-alagad san Dios, ngan an mga saad;

5 Sira an mga amay, nga sa ira subay sa unod si Cristo kinanhi, siya an labaw sa ngatanan, an Dios dayawon sin waray katangpuhan. Amen.

6 Diri karuyag sugaron nga an pulong san Dios nagin waray epekto. Kay sira diri ngatanan mga Israelita, nga aada sa Israel:

7 O, tungod sira an mga katulinan ni Abraham, ngatanan sira mga anak: Kondi kan Isaac pagtatawgon an imo katulinan.

8 Mao iton, sira an mga anak sa unod, diri ini an mga anak san Dios: Kondi an mga anak san saad an igin-ihap para sa katulinan.

9 Kay ini an pulong san saad, Sa sini nga panahon Ako makanhi, ngan si Sara magkakayaon sin sayu nga anak nga lalaki.

10 Ngan diri la ini; kondi san si Rebeca liwat magburod pinaagi san sayu, pinaagi sa aton amay nga si Isaac,

11 (Kay an mga anak san waray pa ipanganak, waray pa makapagbuhat sin bisan nano nga maupay o maraut, nga an katuyoanan san Dios subay sa pagpili agud magpadayon, diri san mga buhat, kondi sa iya nga nagtawag:)

12 Iton ginsugad ngadto sa iya, An magurang mag-alagad sa manghod.

13 Sugad san mahisurat, si Jacob an Ako hinigugma, kondi si Esau an akon nasisinahan.

14 Kay nano an aton masusugad? May yaon ba diri pagkamatadong sa Dios? Diri igtugot sa Dios.

15 Kay siya nagsugad kan Moses, Ako may kalooy sadton akon kalulooyan, ngan ako may pagkaloog sadton akon pagkalooyan.

16 Kay iton diri sa iya nga naruruyag:, o sa iya nga nagdadalagan, kondi sa Dios nga nagpaimod sin kalooy.

17 Kay an kasuratan nagsugad ngadto kan Parao, kay pareho sini nga katuyoanan ikaw akon gin patindog, nga agud maimod an akon gahum dida sa imo, ngan agud an akon ngaran maipakilala sa ngatanan nga kalibutan.

18 Sanglit yaon siya kalooy sadton iya kalulooyan, ngan adton iya karuyag nga iya pagpatig-ahon.

19 Ngan ikaw nasugad ngadi sa akon, kay nano nga siya naghahanap sin sayop? Kay sin-o an nagkontra sa iya kaburot-on?

20 Kondi diri, O tawo, sin-o ka nga nagbabaton kontra sa Dios? An butang ba nga ginhino nasugad sa iya nga naghimo, kay nano nga ginhi mo mo ako nga sugad?

21 An parag himo ba san koron waray gahum dida sa lagay, nga sa pareho nga minasa ginhahalo an

sayu nga surodlan ngadto sa kaungganan, nga an iba ngadto sa kaalohan?

22 Nano kon an Dios, disidido nga ipaimod an iya kasina, ngan para an iya gahum makilala, nag-antos sin sobra nga pag-ilibot sa surodlan san kasina nga angay sa pagkawakay;

23 Ngan agud iya maipakilala an pagkamayaman san iya himaya sa mga surodlan san kalooy nga iya igin-andam sadton ngadto sa hinaya,

24 Bisan kita, nga iya gintawag, diri gudla ngadto sa mga Judio, kondi ngadto liwat sa mga Hentil?

25 Sugad liwat sa iya ginsugad kan Osias, sira Ako pagtatawag akon mga katawhan, nga diri ko mga katawhan, ngan iya hinigugma, nga diri hinigugma.

26 Ngan iton nahinabu, nga dida sa lugar diin iton ginsugad sa ira, kano diri akon mga katawhan; didto kamo pagtatawag an mga anak san buhi nga Dios.

27 Si Isaias nag tangis mahitungod san Israel, bisan an ihap san mga anak san Israel sugad san baras san dagat, an mahisasalin maluluwas;

28 Kay iya pagtatapason an trabaho, ngan pag-untoron sin halipot sa pagkamatadong: tungod nga halipot an trabaho nga paghihimoon san Ginoo dinhi sa kalibutan.

29 Ngan sugad san ginsugad ni Isaias sadto, labot la an Ginoo san Hukbo magsalin sin katulinan naton, kita nagin sugad sa Sodoma, ngan nagin sugad nga kapareho san Gomorrah.

30 Ngan nano an aton masusugad? Nga an mga Hentil, nga waray magsunod san pagkamatadong, bisan an pagkamatadong nga ada sa pagtoo.

31 Kondi an Israel, nga nagsunod subay, san balaud sa pagkamataadong, waray makagtuman dida sa balaud san pagkamataadong.

32 Sanglit, tungod waray nira ini paghanapa pinaagi sa pagtoo, kondi sugad nga iton pinaagi sa pagbuhat san balaud. Kay sira nahipakdol dida sa hipakdol an nga bato;

33 Sugad sa nahisurat, kita, ako nagbutang sa Sion sin hipakdol an nga bato ngan bato nga paragpakdol: ngan bisan sin-o an tumoo sa iya diri pagpapakaalohan.

CAPITULO 10

Mga kabugtoan, an hingyap san Makon kasing kasing ngan pag-ampo sa Dios para sa Israel, nga agod sira maluwas.

2 Kay ako nagtestigos sa ira nga sira yaon selyo san Dios, kondi diri tungod sa pagkahibaro.

3 Kay sira nagin ignorante san pagkamatadong san Dios, ngan nagtalinguha sa pagtindog san ira kalugaringon nga pagkamatadong, waray igpasakop an ira kalugaringon ngadto sa pagkamatadong san Dios.

4 Kay si Cristo mao an katangpuhan san balaud para sa pagkamataadong sa kada sayu nga natoo.

5 Kay ginsumat ni Moses an pagkamatadong nga aada sa balaud, Nga an tawo nga nagbubuhat siton nga mga butang mabubuhi pinaagi siton.

6 Kondi an pagkamatadong nga pinaagi sa pagtoo nagbagaw sin sugad sini, Ayaw pagsugad sa imo kasing kasing, Sin-o ba an makakasaka ngadto sa langit? (Nga iton paglusad kan Cristo tikang sa igbaw:)

7 O sin-o an malusad didto sa kahiladman? (nga iton pagdara utro kan Cristo ngadto sa mga patay.)

8 Kondi nano an ginsusugad siton? An pulong harani sa iyo, bisan sa imo baba, ngan sa imo kasing kasing; nga iton, an pulong san pagtoo nga amon ginwali;

9 Nga kon imo igtug-an sa imo baba an Ginoong Jesus, ngan magtoo sa imo kasing kasing nga an Dios nagbanhaw sa iya tikang sa nga patay, ikaw maluluwas.

10 Kay sa kasing kasing an tawo natoo ngadto sa pagkamatadong; ngan sa baba an pagtug-an ginhi mo ngadto sa kaluwasan.

11 Kay an kasuratan nagsugad, bisan sin-o an natoo sa iya diri maalo-

han.

12 Kay waray sin pagkakaiba an Judio ngan an Griego; kay pareho nga Ginoo an labaw sa ngatanan nga natawag sa iya.

13 Kay bisan sin-o an magtawag sa ngaran san Ginoo maluluwas.

14 Paonan-o sira magtawag sa iya sadton diri nira gintooohan? Ngan paonan-o sira matoo sa iya sadton waray nira mahibatii? Ngan paonan-o sira mamati kon waray magwarali?

15 Ngan paonan-o sira magwawali; labot la nga siya ginpadara? Sugad san nahisurat, Paonan-o kamaupay an mga siki sadton nga nagwali sa ebanghelyo san kamurayaw ngan nagdadara san maopay nga sumat san maopay nga mga butang.

16 Kondi sira ngatanan waray magsugot sa ebanghelyo. Kay si Isaias nagsugad, Ginoo, sin-o an natoo sa amon mga surat?

17 Ngan an pagtoo tikang sa pagpamati, ngan sa pagpamati pinaagi sa pulong san Dios.

18 Kondi ako nasugad, waray ba sira makabati? Oo kamatuoran, an ira tunog nagkadto didto sa bug-os nga kalibutan, ngan an ira mga pulong ngadto sa mga katangpusan san kalibutan.

19 Kondi ako nasugad, waray ba mahibaro an Israel? Siyahan si Moses nagsugad, pag-aaghaton ko kamo sa pangabugho pinaagi sa ira nga diri mga katawhan, ngan pinaagi sa lurong lurong nga nasud akon kamo pasisinahon.

20 Kondi si Isaias ora-ora kaisog, ngan nasugad, ako nahi-agian nira nga waray sa akon maghanap; Ako nagpaimod ngadto sa ira nga wara, mangaro sa akon.

21 Kondi sa Israel siya nagsugad, ngatanan nga adlaw Ako igin-unat an akon mga kamot ngadto sa masinopakon ngan maruha-duha-on nga katawhan.

CAPITULO 11

Ngan ako nasugad, An Dios ba nagsalikway sa iya mga kataw-

han? Diri igtugot san Dios. Kay ako liwat Israelita, sa katulinan ni Abraham, sa tribo ni Benhamin.

2 An Dios waray magsalikway sa iya mga katawhan nga iya sadto kilala. Waray ba kamo mahibaro kon nano an ginsugad sa kasuratan mahitungod kan Elias? Kon pawnan-o siya nakimalooy sa Dios kontra sa Israel, nga nasugad,

3 Ginoo, ira ginpatay an imo mga propeta, ngan ginrungkab an imo mga halaran; ngan ako nahibilin nga nagsasayo, ngan ira ginhanap an akon kinabuhi.

4 Kondi nano an ginsugad san Dios sa iya? May ginsalin Ako sa akon kalugaringon pito ka yukot ka tawo, nga waray magluhod an tuhod sa ladawan ni Baal.

5 Ngan bisan sini nga presente nga panahon liwat may sayu nga nasasalin subay sa pagpili san grasia.

6 Ngan kon pinaagi sa grasia, iton diri na sa nga buhat: sini nga paagi an grasia diri na grasia, kondi kon iton sa mga buhat, kon sugad iton diri na sa grasia: sa iba nga paagi an buhat diri na buhat.

7 Ngan nano? An Israel waray makakarawat sadton nga iya ginhanap; kondi an mga pinili nakakarawat siton, ngan an iba ginbuta.

8 (Subay sa nahisurat, an Dios iginhatag sa ira an espiritu san paghingatuogon, mga mata nga diri nakakaimod, ngan mga talinga nga diri nakakabati;) hasta sini nga adlaw.

9 Ngan si David nagsugad, Pasagdi an ira lamesa sa mga nagin patibong, ngan lit-ag, ngan bato nga hipakdolan, ngan sayu nga balus ngadto sa ira:

10 Pasagdi kanira mga mata magsirom, nga agud sira diri makaimod, ngan pauboon permi an ira talodtod.

11 Ngan ako nagsugad, sira ba nahipakdol nga agud sira magkatumba? Diri igtugot san Dios: Kondi lugod pinaagi sa ira pagkatumba an kaluwasan inabot ngadto sa mga

Hentil, agud pag-aghaton sira sa pangabugho.

12 Yana kon an pagkatumba nira mao an kayamanan san kalibutan, ngan an pagkalugi nira an mga kayamanan san mga Hentil; paunan-o pa gud an ira pagkapuno!

13 Kay ako nagbabagaw sa iyo nga Hentil, tungod kay Ako an apostol san mga Hentil, ginhihimaya ko an akon ministeryo.

14 Kon sa bisan nano nga paagi akon pag-aghaton sa pangabugho sira nga akon kaunod, ngan agud maluwas an iba sa ira.

15 Kay kon an pasalikway sa ira mao an paghibalik san kalibutan, nano an pagkarawat sa ira, kondi kinabuhi tikang sa mga minatay?

16 Kay kon an siyahan nga bunga baraan, an minasa liwat baraan: ngan kon an gamut baraan, mao man an mga sanga.

17 Ngan kon an iba san mga sanga nagkabari, ngan ikaw, nga sayu nga lalag nga kahoy nga olibo, nga igin-dugtong dida sa ira, ngan kaupod nira nagin bahin sa gamut ngan katabaan san kahoy, nga olibo;

18 Ayaw paghambog kontra sa mga sanga. Kondi kon ikaw maghambog, diri ikaw an nagdadara san gamut, kondi an gamut an nagdadara sa imo.

19 Ngan ikaw masugad, An mga sanga nagkabari, nga agud Ako maiduugtong.

20 Maupay; tungod san diri pagtoo sira ginpanbari, ngan ikaw natugbos pinaagi sa pagtoo. Ayaw pagin mahinatas-on, kondi kahadlok:

21 Kay kon an Dios waray umawil sa kinaiya nga mga sanga, pagtagam tingali siya liwat diri umawil sa imo

22 Sanglit kita an pagkamaupay ngan pagkabagsik san Dios: sa ira nga nagkatumba, an pagkabagsik; kondi sa imo, an pagkamaupay, kon ikaw magpadayon sa iya pagkamaupay: Sa iba nga paagi ikaw liwat pag-utdon.

23 Ngan sira liwat, kon sira diri magpabilin sa diri pagtoo, pagdu-dugtongon: kay an Dios may kaya

sa pag-dugtong sa ira utro.

24 Kay kon ikaw gin-utod tikang sa kahoy nga olibo nga lalag sa kinaiya, ngan igindugtong kontra sa kinaiya ngadto sa maupay nga kahoy nga olibo; paonan-o nga kadamu kaysa sini, nga mao an natural nga mga sanga, nga igdudugtong ngadto sa ira kalugaringon nga kahoy nga olibo?

25 Kay diri ko karuyag, mga kabugtoan, nga kamo magin ignorante. sini nga misteryo, tingali kamo magin makinaadmananon sa iyo kalugaringon nga mga hunahuna; nga an pagkabuta sa sayu nga bahin nahinabo sa Israel, hasta nga an pagkapuno san mga Hentil uma-bot.

26 Ngan an bug-os nga Israel maluluwas: Sugad san nahisurat, magtitikang sa Sion an manluluwas, ngan kukuhaon an diri pagkadiosnon tikang kan Jacob:

27 Kay ini an akon ginsabutan ngadto sa ira, san kuhaon ko an ira nga sala.

28 Mahitungod sa ebanghelyo, sira mga kaaway tungod sa iyo: Kondi mahitungod sa pagpili, sira mga hinigugma tungod sa ira mga gini kanan.

29 Kay an mga regalo ngan pagtawag san Dios diri angay pagbasolan,

30 Kay sugad nga kamo san mga panahon nga nakalabay diri natuo sa Dios, kondi yana nakakarawat sin kalooy pinaagi san diri nira pagtoo.

31 Sugad man ini liwat yana diri natuo, nga pinaagi sa iyo kalooy sira liwat makakarawat sin kalooy.

32 Kay gintapos san Dios an ira ngatanan diri pagtoo, nga agud siya malooy sa ngatanan.

33 O an pagkahilarum san mga kayamanan san kinaadman ngan kaaram san Dios! Pagkadiri mausisa an iya mga paghukom, ngan an iya mga dalan diri matultulan!

34 Kay sin-o an nakasayud sa hunahuna san Ginoo? O sin-o ba an iya nagin paragsagdon?

35 O sin-o ba an naghatag siyahan sa iya, ngan iton pagbabalusan ngadto sa iya utro?

36 Kay mahitungod sa iya, ngan pinaagi sa iya, ngan sa ira, an ngatanan nga mga butang; magin iya an himaya ngadto sa waray katangpusan. Amen.

CAPITULO 12

Sanglit nanginginyupo ako sa iyo, mga kabugtoan, pinaagi sa mga kalooy san Dios, nga iyo igtubyan an iyo mga lawas nga buhi nga halad, baraan, kakurokarawat ngadto sa Dios, nga mao an iyo kaangay angay nga pag-alagad.

2 Ngan ayaw pakig-abuyon sini nga kalibutan: Kondi magbalhin kamo pinaagi. sa pagbag-o sa iyo mga hunahuna, nga agod niyo masayuran kon nano an maupay, ngan kakurokarawat, ngan perpekto, nga kaburot-on san Dios.

3 Kay ako nasugad, pinaagi san grasia nga iginhatag sa akon, sa kada tawo nga ada sa iyo, nga diri maghunahuna sa iya kalugaringon sin mas hataas kaysa iya angay hunahunaon; kondi maghunahuna sin malinaw, subay sa sukol san pagtoo nga ginhatag san Dios sa kada tawo.

4 Kay sugad nga kita damu nga mga bahin sa sayu nga lawas, ngan an ngatanan nga mga bahin diri pareho an burohaton:

5 Mao nga kita, nga bisan damu, sayu la kita nga lawas dida kan Cristo, ngan an kada sayu nga bahin sa kada tagsa.

6 Ngan may kadurodilain nga mga regalo subay sa grasia nga iginhatag sa aton, kon sa panagna, managna kita subay sa sukol san pagtoo;

7 O kon sa pag-alagad, gamiton naton an aton kalugaringon sa aton pag-alagad: O siya nga nagtutdo, sa pagtuo;

8 O siya nga nag-aaghat, sa pag-aghat: siya nga naghahatag, buhaton iton niya sa pagkasinero; siya nga

namumuno, sa pagkaduruto; siya nga nagpapaimod kalooy, sa pagkamalipayon.

9 Pasagdi an gugma nga waray pagsalingkapaw, Kasinahi adton maraut; Kupkupi adton maupay.

10 Maghigugmaay kamo sa kada tagsa sa minagburogto nga gugma; sa dungog magpalabihay sa kada tagsa.

11 Diri hubya sa burohaton; mapasu sa espiritu; nag-aalagad sa Ginoo;

12 Magmalipayon sa pag-laum; mag-ilub sa kakurian; magpadayon permi sa pag-ampo;

13 Maghatag sa mga kinahanglanon san mga baraan; magmalooyon sa dumuroong.

14 Bendisyoni sira nga nagtitimaraot sa iyo; bendisyoni ngan ayaw pag-pakarauta.

15 Maglipay upod sa ira nga nalilipay, ngan magtangis upod sa ira nga nagtatangis.

16 Magin pareho an hunahuna sa kada tagsa. Ayaw paghunahuna sin hataas nga mga butang, kondi makig-angay sa mga tawo nga mapainubsanon. Diri magpaka-makinaadmananon sa iyo kalugaringon.

17 Ayaw pagbulos sa tawo sin maraot sa maraot. Pagtigayon sin mga butang nga tangkod sa pagkita sa ngatanan nga mga tawo.

18 Kon puyde mahimo, sugad san nahahatungod sa iyo, mabuhi sin murayaw sa ngatanan nga mga tawo.

19 Mga hinigugma, diri nagbulos an iyo mga kalugaringon, kondi tagi sin lugar an kasina: Kay iton nahisurat, An pagbulos akon; Ako an magbabayad, nagsugad an Ginoo.

20 Sanglit kon an imo kaaway magutom, paka-una siya; kon siya mauhaw, tagi siya sin maiinom kay sa pagbuhat sini nagpopondok ka sin baga sa iya ulo.

21 Ayaw pagpadaug san maraut, kondi dauga an maraut sa maupay.

CAPITULO 13

An kada kalag magpasakop sa gi hataasi nga mga gahum, kay wa-

ray sin gahum nga diri tikang sa Dios: an mga gahum nga gin ordinahan san Dios.

2 Sanglit an bisan sin-o nga nakontra san gahum, ginkontra an ordinansa san Dios: ngan sira nga nakontra makarawat sa ira kalugaringon sin paghukom.

3 Kay an mga pinuno diri nahahadlok sa maupay nga mga buhat, kondi ngadto sa maraut. Ngan ikaw ba diri nahahadlok san gahum? Buhata adton maupay, ngan ikaw magkayaon sin pagdayaw sin pareho:

4 Kay siya an sorogoon san Dios sa imo para san kaupayan. Kondi kon ikaw maghulat sadton maraut, kahadlok; kay siya diri magdadara san espada sin waray pulos: Kay siya an sorogoon san Dios, an magbubulos sin kasina sa iya nga nagbubuhay sin maraut.

5 Sanglit kinahanglan kamo magpasakop, diri la tungod san kasina, kondi tungod liwat sa konsinsya.

6 Kay tungod sini nga kausa magbayad liwat: kamo san buwis: kay sira nga sorogoon san Dios, pagpadayon perni sini nga butang.

7 Sanglit ihatag sa ngatanan an nahatungod sa ira: buhis sadton nahahatungod san buhis; bayad sadton baraydan; kahadlok sadton kahadlok, dungog sadton durongan.

8 Diri mangutang sa tawo sa bisan nano, kondi maghigugmaay sa kada tagsa: kay siya nga nahigugma sa kada tagsa nagtutuman sa balaud.

9 Tungod sini, Diri ka magkomitar sin adulteryo, diri ka magpatay, diri ka mangawat, diri ka magtestigo sin buwa, diri ka mangangkon; ngan kon may yaon pa iba nga kasugonan, iton naihalipot sa pagsabot sini nga ginsugad, karuyag sugaron imo higugmaon an imo igkasitawo sugad sa imo kalugaringon.

10 An gugma diri nagbubuhay sin maraut sa iya igkasi tawo: sanglit an gugma mao an pagtuman san balaud.

11 Ngan, ini, hibaro-i an panahon,

nga yana oras na sa pagmata tikang sa pagkaturog: kay yana an aton kaluwasan harani na kaysa san kita tinuo.

12 An kabag-ihon madali na matapos, an adlaw harani na: sanglit aton igsalikway an mga buhat san kasiidman, ngan aton igsul-ot an mga armas san kalamrag.

13 Maglakaw kita sin tangkod, sugad sa adlaw; diri sa kalayawan ngan paghinubog, diri sa pagkamalaw-ay ngan kahugawan, diri sa pagka-away-away ngan pagkaawaon.

14 kondi igsul-ot niyo an Ginoo Jesu-Cristo, ngan ayaw pagtigayoni an para sa unod, para tumanon an mga kaipa siton.

CAPITULO 14

Siya nga maluya sa pagtoo kara swata niyo, kondi diri sa pagruha-duha ngan mga pagsinukihay.

2 Kay an sayu natuo nga siya puydi kumaon sa ngatanan nga mga butang: an iba, nga maluya, nakaon sin mga utan.

3 Siya nga nakaon diri magtamay sa iya nga diri nakaon; ngan siya nga diri nakaon diri maghukom sa iya nga nakaon: kay ginkarawat siya san Dios.

4 Sin-o ka nga naghuhukom san sorogoon san iba nga tawo? sa iya kalugaringon nga agaron siya natindog o natutumba. Oo, siya patutogboson: kay an Dios may kaya pagpatugbos sa iya.

5 Sayu ka tawo naghunahuna nga an sayu nga adlaw labaw kaysa iba: an iba naghunahuna nga an kada adlaw pareho la. Pasagdi an kada tawo magdig-on sa iya kalugaringon nga hunahuna.

6 Siya nga nagpasidungog san adlaw, nagpasidungog ngadto sa Ginoo; ngan siya nga diri nagpasidungog san adlaw, sa Ginoo siya diri nagpasidungog. Siya nga nakaon, nakaon para sa Ginoo, kay siya nahatag sa Dios sin mga pasalamat;

ngan siya nga diri nakaon, para sa Ginoo siya diri nakaon, ngan nahatag sa Dios sin mga pasalamat.

7 Kay waray sa aton nabubuhi sa iya kalugaringon, ngan waray tawo nga mamamatay sa iya kalugaringon.

8 Kay kon kita nabubuhi, nabubuhi kita ngadto sa Ginoo; ngan kon kita mamamatay, mamamatay kita ngadto sa Ginoo: sanglit kon kita mabuhi, o mamatay, kita para sa Ginoo.

9 Kay tungod sini nga katuyoanan si Cristo namatay, ngan nabanhaw, ngan nabuhi, nga agud siya magin Ginoo sa mga patay ngan sa mga buhi

10 Kondi kay nano nga naghuhukom ka sa imo bugto? o kay nano nga nagtatamay ka sa imo bugto? kay kita ngatanan matugbos sa atubangan sa lingkoranan nga hukman ni Cristo.

11 Kay iton nahisurat, sugad nga Ako buhi, nasugad an Ginoo, an kada tuhod maluhod sa akon, ngan an kada dila magtutug-an sa Dios.

12 Sanglit an kada sayu sa aton maghahatag sin kasayoran mahitungod sa iya kalugaringon ngadto sa Dios.

13 Sanglit ayaw na kita paghinukmanay sa kada tagsa: kondi paghukom lugod sini, nga waray tawo nga magbutang sin hipakdolanan o kahigayonan sa pagkahulog san iya bugto sa dalan.

14 Ako maaram, ngan ako natuo pinaagi kan Ginoo Jesu-Cristo, nga waray bisan nano nga butang nga diri malimpyo sa iya kalugaringon: kondi sa iya nga naghunahuna sa bisan nano nga butang nga marigsok, sa iya iton marigsok.

15 Kondi kon an imo bugto nasubo tungod sa imo pagkaon, yana diri ka na naglalakawon sa paghigugma. Ayaw pagwakaya siya pinaagi sa imo pagkaon, kay sa iya si Cristo namatay.

16 Ngan ayaw pasagdi nga an iyo maupay igbagaw nga maraut:

17 Kay an ginhadian san Dios diri

an pagkaon ngan pag-inom; kondi an katadungan, ngan an kamurayawan, ngan an kalipay sa Baraan nga Espiritu.

18 Kay siya nga nag-alagad kan Cristo sini nga mga butang kakurokarawat sa Dios, ngan naruruyagan san tawo.

19 Sanglit aton sundon an mga butang nga nakakahimo sin kamurayawan, ngan mga butang nga nakakapagrig-on sa kada tagsa.

20 Kay an pagkaon diri nakakawakay sa buhat san Dios. An ngatanan nga nga butang kamatuoran nga putli; kondi iton maraut sadton tawo nga nakaon nga may pagkahipakdol.

21 Maupay an diri pagkaon san unod, o pag-inom sin alaksiw, o bisan nano nga butang nga hipakdolanan sa imo bugto, o makapagpasu-ol, o makakapaluya.

22 Ikaw ba may pagtoo? tipigi-an imo kalugaringon sa atubangan san Dios. Malipayon siya nga diri naghuhokom sa iya kalugaringon sadton butang nga iya gintutugotan.

23 Ngan siya nga nagruhaduha ginhukman kon siya kumaon, tungod siya nagkaon diri sa pagtoo: kay an bisan nano nga diri sa pagtoo sala.

CAPITULO 15

Ngan kita nga mga mabaskog angay magdara san mga kaluyahan san magluya, ngan diri para malipay an aton kalugaringon.

2 Pasagdi an kada sayu sa aton malipay sa iya hiripid para sa iya kaupayan sa pagparig-on.

3 Kay bisan si Cristo waray lipaya an iya kalugaringon; kondi, sugad san nahisurat, An mga pagpakaalo nira nga nagpaka-alo sa imo nahulog sa akon.

4 Kay bisan nano nga mga butang nga iginsurat sadton iginsurat para sa pagtutdo sa aton, nga agud kita pinaagi sa pag-ilub ngan pagliaw san mga kasuratan magkayaon sin paglaum.

5 Yana an Dios san pag-ilub ngan

pagliaw magtugot kontang sa iyo nga magkasarayu sa panhunahuna an kada tagsa subay kan Cristo Jesus:

6 Nga agud kamo nga may sayu nga panhunahuna ngan sayu nga baba maghimaya sa Dios, bisan an Amay san aton Ginoo Jesu-Cristo.

7 Sanglit karawata niyo an kada tagsa, sugad nga si Cristo liwat nagkarawat sa aton sa kahimayaan san Dios.

8 Yana ako nasugad nga si Jesu-Cristo sayu nga ministro san pagtori tungod sa kamatuoran san Dios, sa pagrig-on san mga saad nga iginhatag sa mga ginikanan.

9 Ngan agud an mga Hentil maghimaya sa Dios tungod sa iya kalooy; sugad san nahisurat, Tungod sini nga hinungdan ako magtutug-an sa imo dida sa mga Hentil, ngan magkakanta ngadto sa imo ngaran.

10 Ngan sa utro siya nagsugad, Magkalipay, kamo mga Hentil, kapod an iya mga katawhan.

11 Ngan sa utro, Dayawa an Ginoo, ngatanan kamo nga mga Hentil, ngan dayawa siya, kamo ngatanan nga katawhan.

12 Ngan sa utro, Si Isaias nagsugad, Magkayaon sin gamut kan Jesse, ngan siya matindog sa paghadi sa mga Hentil; sa iya an mga Hentil matapod.

13 Yana an Dios san paglaum magpuno sa iyo sa ngatanan nga kalipay ngan kamurayawan sa pagtoo, nga agud kamo managana sa paglaum, pinaagi sa gahum san Baraan nga Espiritu.

14 Nga ako liwat sa akon kalugaringon natuo sa iyo, akon mga kabugtoan, nga kamo liwat puno san pagkamaupay ngan puno sa ngatanan nga kaaram may kakayahan liwat sa paghinumdom sa kada tagsa.

15 Sanglit man, mga kabugtoan, Ako nagsurat sin labi pa gud nga pagkadasig ngada sa iyo sin pipira kalain, sugad nga ginbutang kamo sa hunahuna, tungod san grasia nga iginhatag sa akon san Dios.

16 Nga agud ako magin ministro ni Jesus sa mga Hentil, nagwawali sa ebanghelyo san Dios, nga agud an halad san mga hentil magin kakurokarawat, nga ginkapaharaan pinaagi sa Baraan nga Espiritu.

17 Sanglit may-yaon ako paghimaya pinaagi kan Jesu-Cristo sadton mga butang nga nahahatungod sa Dios.

18 Kay diri ako nangangahas magbagaw sa bisan nano sadton nga butang nga waray buhata ni Cristo pinaagi sa akon, sa pagsugot san maga Hentil, pinaagi sa pulong ngan buhat;

19 Pinaagi sa gahum san mga tigaman ngan mga urosahon, pinaagi sa gahum san Espiritu san Dios, nga tikang sa Jerusalem, ngan sa palibot hasta ngadto sa Illyricum akon gud iginwali an ebanghelyo ni Cristo.

20 Oo, ako nagtalinguha gud sa pagwali san ebanghelyo, diri didto nga si Cristo nahingaranan na, basi diri ako magtindog sa patukoran nga iginbutang na sa iba nga tawo;

21 Kondi sugad san nahisurat, sa ira nga waray pa kasumati hiunong sa, sira makakaimod: ngan sira nga waray pa makabati nakakasabot.

22 Tungod liwat sini makadamu ako naulang sa pagkada sa iyo.

23 Kondi yana nga waray na lugar didi sini nga bahin ngan may yaon sin daku nga hingyap sa pagkada sa iyo sin damu nga mga tuig.

24 Bisat san-o ako kumadto sa Espanya, ako mapakada sa iyo; kay ako naglaum nga maiimod kamo sa akon paglakawon, ngan updi ako niyo sa pagkadto didto, Kon sa siyahan ako mapuno sa iyo pagkatiroko.

25 Kondi yana ako mapakadto sa Jerusalem sa pag-alagad ngadto sa aga baraan.

26 Kay iton nakalipay sa ira nga taga Macedonia ngan Achaia an paghimo sin sayu nga aragmut para sa nga pobre nga mga baraan nga adto sa Jerusalem.

27 Kamatuoran iton nakalipay sa ira, nga sira nga mga may utang sa ira. Kay kon an mga Hentil nagin kaapi sa ira espirituhanon nga mga butang, an ira burohaton mao liwat an pag-alagad ngadto sa ira sa lawasnon nga mga butang.

28 Sanglit kon akon matuman ini, ngan maselyohan na sa ira ini nga bunga, ako mapakada sa pagpakadto sa Espanya.

29 Ngan ako sigurado nga, kon ako kumada sa iyo, ako mapakada sa pagkapuno san bendisyon san ebanghelyo ni Cristo.

30 Yana ako nanginyupo sa iyo, mga kabugtoan, tungod sa Ginoo Jesus, ngan tungod sa gugna san Espiritu nga magtalinguha gud kamo upod sa akon sa iyo nga pag-ampo sa Dios tungod sa akon.

31 Nga agud ako maluwas tikang sa ira nga diri natuo sa Judea; ngan an akon pag-alagad para sa Jerusalem nagin kakurokarawat sa mga baraan;

32 Nga agud ako makaabot ngada sa iyo nga may kalipay pinaagi sa kaburot-on san Dios, ngan makapahuway upod sa iyo.

33 Yana an Dios san kamurayawan nagin kaupod niyo ngatanan. Amen.

CAPITULO 16

Iginpakilala ko sa iyo si Pebe nga aton bugto nga babaye, nga soro-goon sa singbahan nga aada sa Cenkria:

2 Nga iyo karawaton siya tungod sa Ginoo, sugad nga kaangay-angay sa mga baraan, ngan buligi niyo siya sa bisan nano nga mga trabahon nga iya kinahanglan sa iyo; kay siya magin kabulig sa kadam-an, ngan sa ako kalugaringon, liwat.

3 Pangumustaha si Priscilla ngan Aquila an akon mga kabulig kan Cristo Jesus.

4 Ngan tungod sa akon kinabuhi iginhatag an ira kalugaringon nga mga liog; ngadto sa ira diri gudla ako an nagpapasalamat, kondi liwat an ngatanan nga aga singbahan sa mga Hentil.

5 Sugad man pangumustaha an singbahan nga aada sa ira balay, pangumustaha an akon higugma nga si Epeneto, nga mao an siyahan nga bunga sa Acaya ngadto kan Cristo.

6 Pangomustaha si Maria nga sobra gud nga nagpagal sa aton.

7 Pangomustaha si Androniko ngan Junia, nga akon kauropdan, ngan akon mga igkasipriso, nga mga bantogan sa mga apostol, nga nakada liwat kan Cristo una pa sa akon.

8 Pangomustaha si Amplialo nga akon hinigugma sa Ginoo.

9 Pangomustaha si Urbano, an aton kabulig kan Cristo, ngan si Estakis nga akon hinigugma.

10 Pangomustaha si Apollos nga aprubahan na kan Cristo. Pangomustaha sira nga mga sakup sa panimalay ni Aristubulo.

11 Pangomustaha si Herodian nga akon kauropdan. Pangomustaha sira nga sakup sa panimalay ni Narsiso nga aada sa Ginoo.

12 Pangomustaha si Trepene ngan Triposa, nga mga nagpapagal gud sa Ginoo.

13 Pangomustaha si Rufo nga pinili sa Ginoo, ngan an iya iroy, ngan an akon.

14 Pangomustaha si Asinkrito, si Pligon, si Hermas, Patrobas, Hernis, ngan an mga kabugtoan nga kaupod nira.

15 Pangomustaha si Pilalogo, ngan si Julia, si Nereo, ngan an iya bugto nga babaye, ngan si Olimpias, ngan an ngatanan nga mga baraan nga mga kauropod nira.

16 Pangomustaha an kada tagsa sa baraan nga harok. An mga singbahan ni Cristo nangongomusta sa iyo.

17 Yana nanginyupo ako sa iyo, mga kabugtoan, tigamni sira nga gintikangan san mga pagkabahinbahin ngan mga hipakdolan kontra sa nga panutdoan nga iyo naadman; ngan likayi sira.

18 Kay sira nga mga sugad siton diri nag-aalagad sa aton Ginoo Jesu Cristo, kondi sa ira kalugaringon nga tiyan; ngan pinaagi sa mga

mag-upay nga mga pulong ngan mga mag-upay nga mga pagbagaw ginlilimbongan an mga kasingkasing san mga waray sarabutan.

19 Kay an iyo pagkamasinugtanon nahibantog ngadto sa ngatanan nga mga tawo. Sanglit nalilipay ako tungod sa iyo: kondi karuyag ko nga kamo magin makinaadmananon mahitungod sa maupay, ngan magmaluya sa maraut.

20 Ngan an Dios san kamurayaw magdudugmok kan Satanas sa ilarum san iyo mga siki sa dali nga panahon. An grasia sa aton Ginoo Jesu Cristo mahingada sa iyo. Amen.

21 Si Timoteo nga akon kabulig sa trabaho, ngan si Lucio, ngan si Jason, ngan si Sosipater, nga akon kauropdan, nangungumosta sa iyo.

22 Ako si Tertius, nga nagsurat sini nga surat, nangongomusta sa iyo sa Ginoo.

23 Si Gayo nga akon sinasak-an, ngan sa bug-os nga singbahan,

nangongomusta sa iyo. Si Erasto nga tinubyanan san kuwarta sa bungto nangongomusta sa iyo, ngan si Kuarto nga bugto nga lalaki.

24 An grasia san aton Ginoo Jesu Cristo mahingada sa iyo ngatanan. Amen.

25 Yana sa iya nga may gahum pagparig-on sa iyo subay sa akon ebanghelyo magngunguyngoy, nga sa pagwali ni Jesu-Cristo, subay sa pagpadayag sa ministryo, nga gintipigan sin sekrito antis pa an kalibutan magtikang.

26 Kondi yana iginpaklaro, ngan pinaagi sa mga kasuratan san mga propeta, subay sa kasogo-anan san waray katangpusan nga Dios, iginpakilala sa ngatanan nga mga nasud tungod sa pagkamasinugtanon sa pagtoo:

27 Sa Dios gud la nga makinaadmananon, an himaya pinaagi kan Jesu Cristo sa waray katangpusan. Amen.

(Waray-Waray)